GODINA XXI. (2014.) 10. veljače BROJ 1. CIJENA 10 KUNA

BLAŽENI ALOJZIJE

Stepinac

GLASNIK POSTULATURE

ISSN 1331-9124

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

»Svaki pokušaj izgraditi kulturu, civilizaciju,
sreću jednog naroda bez Boga
znači zapečatiti njegovu vremenitu i vječnu propast!«

(Bl. Alojzije Stepinac, *Duhovna oporuka*, 28. svibnja 1957.)

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 15. prosinca 2013.

Crkva nije utočište za žalosne, nego je kuća puna radosti!

Draga braćo i sestre, danas je treća nedjelja Došašća, koja se zove i gaudete, nedjelja radosti. U liturgiji iznova odzvanja poziv na radovanje, na veselje, jer je Gospodin blizu. Crkva nas, poput neke majke, potiče s povjerenjem da nastavimo duhovni put koji vodi do toga da s novim oduševljenjem slavimo svetkovinu Božića. Kršćanska se poruka zove »evanđelje«, to jest »radosna vijest«, navještaj radosti za čitav narod. Crkva nije utočište za žalosne, nego je kuća puna radosti!

Ali radost evanđelja nije bilo kakva radost. Nalazi svoj razlog u svijesti da nas Bog prihvaća i ljubi. Kao što nas danas podsjeća prorok Izaija (usp. 35,1-6a.8a.10), Bog nas dolazi spasiti i hita u pomoć posebno izgubljenima. Njegov dolazak među nas jača, pridiže, daje hrabrosti, daje da procvjetaju pustinja i stepa, to jest: naš život kada postaje suh, bez vode Božje riječi i njegova Duha ljubavi. Ma koliko bile velike naše ograničenosti i naše izgubljenosti, nije nam dopušteno da budemo slabi i nepostojani u nevoljama i vlastitim slabostima. Naprotiv, pozvani smo očvrsnuti, imati hrabrosti i ne bojati se, jer naš Bog uvijek pokazuje veličinu svoga milosrđa. Zahvaljujući njegovoj pomoći, možemo uvijek početi iznova; a kako početi ispočetka? Netko mi može reći: »Ne, oče, na duši nosim tolike grijehe... Veliki sam grešnik, velika grešnica... Ja naprosto ne mogu krenuti iznova!« Griješiš! Ti možeš krenuti ispočetka! Zašto? Zato jer te on čeka, on ti je blizu, ljubi te, on je milosrdan. On ti oprašta, on ti daje snage da ponovno kreneš ispočetka! Svima! Možemo ponovno otvoriti oči, pobijediti žalost i tugu i zapjevati novu pjesmu. A ta radost ne može minuti ni u kušnji, ni u trpljenju jer nije površna, već zahvaća duboko osobu koja se uzda u Boga i vjeruje u Njega.

Kršćanska radost, kao nada, ima svoj temelj u vjernosti Bogu, u sigurnosti da on ispunjava uvijek svoja obećanja. Prorok Izaija poziva one koji su skrenuli s pravoga puta i obuzela ih je obeshrabrenost da se uzdaju u Gospodinovu vjernost jer njegova vjernost neće kasniti da zahvati njihov život. Svi koji su susreli Isusa na svom putu, osjećaju u srcu vedrinu i radost koju im nitko ne može oduzeti. Naša je radost Krist, njegova vjerna i neiscrpna ljubav! Zato kada neki kršćanin postane žalostan, to znači da se udaljio od Isusa. Ali ne trebamo ga ostaviti sama! Moramo moliti za njega i dati mu da osjeti toplinu zajednice.

Neka nam Djevica Marija pomogne da žurno pohitimo prema Betlehemu, kako bismo susreli Djetešce koje se rodilo za nas kao spasenje i radost svih ljudi. Njoj je anđeo rekao: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« (Lk 1,28). Neka nam ona izmoli da živimo radost evanđelja u obitelji, na radnome mjestu, u župi i na svima mjestima. To je duboka nježnost, puna divote i čuvstava. To je ona nježnost koju ćuti majka kada gleda svoje tek rođeno dijete i osjeća da je to Božji dar, čudo za koje treba zahvaljivati.

»Ako treba, past ćemo jer smo vršili svoju dužnost.«

Svjedoci smo sve učestalijih, otvorenih i prikrivenih, napada političkih vlasti u Republici Hrvatskoj na Katoličku Crkvu. Naime, nailazeći na sve veće poteškoće gospodarske i moralne krize u društvu, a u neznanju kako ih riješiti, traže dežurnoga krivca.

Pokušaj izbacivanja Crkve iz javnoga života

Na osvrćući se ne druga područja života, podsjećam samo na činjenicu da su vlastodršci prošle godine na proslavi oslobodilačke operacije »Oluja« 5. kolovoza 2013. u Kninu isključili iz protokola završno euharistijsko slavlje i posve ga ignorirali, a to su ponovili na dan sjećanja na vukovarske žrtve 18. studenoga u Vukovaru. Naime, neoboriva je činjenica da su vojsku Republike Hrvatske u ratnoj operaciji »Oluja« sačinjavali najvećim dijelom vjernici katolici i da je Crkva svojim vjernicima pružila onu pomoć koja pripada njezinu poslanju u spasenju duša. Prisjetimo se samo s koliko je takta i upornosti šibenski biskup Srećko Badurina dolazio u Knin još za vrijeme velikosrpske okupacije i tražio rješenje ratnih sukoba. Bezuspješno! Svih godina nakon završetka Domovinskog rata na proslavi u Kninu misno je slavlje bilo sastavni dio proslave, dakle, u protokolu! Dolaskom na vlast »Kukuriku« koalicije euharistijska slavlja na ovim važnim postajama hrvatske samostalnosti i samobitnosti stavljana su malo pomalo izvan državnog protokola. Štoviše, i predsjednik Republike Hrvatske i predsjednik Vlade Republike Hrvatske ignorirali su tu misu. Zašto su ispali iz kolone povijesti ili tu povijest žele prekrajati?

Brojni je Božji narod dočekao nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca prigodom dolaska u Dugu Resu, 12. lipnja 1937.

U službi političke promidžbe i protucrkvenoga raspoloženja velik dio dnevnoga tiska u Republici Hrvatskoj optuživao je Crkvu da je pridonijela izbacivanju vrha hrvatske vlade iz kolone sjećanja u Vukovaru 18. studenoga 2013. Ali tko je sastavljao službeni protokol? Zašto je u tom protokolu ignorirana Katolička Crkva? Zašto đakovačko-osječki nadbiskup nije bio među uzvanicima ispred vukovarske bolnice? Zar predstavnici Crkve, koji su u vukovarskoj bolnici podijelili tolike sakramente bolesnima i umirućima, nisu imali pravo posvjedočiti i na tom mjestu religiozno opredjeljenje svih vukovarskih žrtava? Uostalom, hrvatska je vlada svojom odlukom godine 2012. »ispala iz protokola«, jer nije sudjelovala u cijeloj svečanosti spomena na vukovarske žrtve, već se nakon polaganja vijenaca udaljila ignorirajući vjernički značaj vukovarskih žrtava. Čovjek se s pravom pita: Kakav je to protokol za spomen hrvatskih žrtava ako se njime narušava jedinstvo naroda?

Potrebni su sloga i jedinstvo hrvatskog naroda

Ne ulazeći podrobnije u ovu problematiku, želim čitateljima predočiti Stepinčev primjer kako se ostvaruje sloga i jedinstvo hrvatskog naroda. Njemu su, nakon teške operacije početkom kolo-

Zar je kultura smatrati sebe nekim višim bićem-nadčovjekom i prezirati druge, kad se znade da su svi ljudi po sebi prah i pepeo, a po milosrđu Božjem djeca Oca nebeskoga?

Zanosan govor o Bogu bl. Alojzije svjedočio je i životom

voza 1938., liječnici savjetovali da ne poduzima naporan rad ili putovanja. Početkom rujna te godine šibenski biskup Jeronim Mileta zamolio ga je da svakako dođe u Biskupiju kod Knina, jer je upravo on najviše pridonio da se obnovi i uredi crkva sv. Marije. Kao »maleni znak zahvalnosti za bezbrojna dobročinstva Božja prema našemu hrvatskom narodu, na veliko zvono ove spomen-crkve« on je dao uklesati natpis: »Omnipotenti Dominatori Christo, qui per saecula multa populi Croatorum dux solus fuit, hoc signum in laudem et gloriam sempiternam! – Svemogućem Vladaru Kristu, koji je kroz mnoge vjekove bio jedini vođa hrvatskoga naroda, ovo zvono na vječnu hvalu i slavu!« Svoju odluku za postavljanje toga natpisa popratio je u propovijedi 18. rujna 1938. ovim riječima: »Dragi moj hrvatski puče, ova spomen-crkva, danas posvećena, i glas njezinih zvonova, kad ih čuješ, podsjeća na dvije stvari: prvo, da budeš Bogu zahvalan za prošlost, za bezbrojna primljena dobročinstva, drugo, da ti je samo u njemu spas u budućnosti!«

U toj propovijedi istaknuo je misli vrlo važne i za današnje vrijeme, osobito za one koji sastavljaju protokole i kroje sudbinu naroda.

Reče: »Ja ovdje kažem pred vama, brojnim tisućama, kažem pred cijelim svijetom, kažem otvoreno i jasno gotovo sve što je lijepa i dobra u nama, u našem hrvatskom narodu, sve tekovine naše kulture, svu našu lijepu i časnu prošlost, dugujemo Katoličkoj Crkvi, s čijim su glavarom Papom Agatonom sklopili djedovi naši jedinstveni pakt i čuvali ga do danas. Velim, otvoreno pred cijelim svijetom, da nas Božja providnost nije pravodobno zaklonila pod majčinsko krilo Katoličke Crkve, nestalo bi nas bilo već davno s lica zemlje upravo onako kako je nestalo divljih Avara, Huna, Vandala i tolikih drugih. I ja se usuđujem poći još i dalje pa reći ovo: kad bismo, što ne dao dobri Bog, nesrećom otpali od Katoličke Crkve i zbacili njezinu divnu nauku, brzo bismo se srozali do barbarluka (...). Pogledajte samo malo po Europi, koja je, izgleda, u nekim dijelovima odlučila obračunati se s Katoličkom Crkvom i njezinim naukom, a diči se kulturom. Zar je kultura smatrati sebe nekim višim bićem-nadčovjekom i prezirati druge, kad se znade da su svi ljudi po sebi prah i pepeo, a po milosrđu Božjem djeca Oca nebeskoga? Zar je to kultura smatrati da samo veliki narodi imaju pravo na život, a maleni narodi jedino pravo robovati i služiti sili, kad znademo po riječima sv. Pisma, da je 'malog i velikog stvorio On (Gospod) i jednako se skrbi za sve – *Pusillum et magnum ipse fecit et aequaliter cura est illi de omnibus!*' (Mudr 6,8)? Zar je to kultura kad se za jedino mjerilo pravde postavi gruba sila s načelom: ili se ukloni ili se pokloni – a zabacuje se i gazi sloboda ljudske ličnosti i dostojanstvo čovjeka? Zar je to kultura kad se otimlje tuđa imovina samo zato jer neće i ne mogu da misle i rade ono što misle oni koji su silom prigrabili vlast? Bog neka naš maleni narod oslobodi od takove prosvjete i kulture! Neka drugi rade kako ih je volja! Mi ćemo, došlo što mu drago, ostati vjerno u sklopu one Crkve koju je Isus Krist osnovao i povjerio na upravljanje sv. Petru i njegovim nasljednicima, rimskim biskupima. Ta Crkva Katolička, koja je

Zar je to kultura kad se za jedino mjerilo pravde postavi gruba sila s načelom: ili se ukloni ili se pokloni – a zabacuje se i gazi sloboda ljudske ličnosti i dostojanstvo čovjeka? Zar je to kultura kad se otimlje tuđa imovina samo zato jer neće i ne mogu da misle i rade ono što misle oni koji su silom prigrabili vlast? Bog neka naš maleni narod oslobodi od takove prosvjete i kulture!

po riječima apostola Pavla 'columna et firmamentum veritatis – stup i utvrda istine' (1 Tim 3,15), bila je za naš hrvatski narod najsigurniji putokaz i zaštita kroz život. Ona ga je oplemenjivala, ona se radovala s njime, ona je plakala s njime i pomagala mu u danima kušnje i nevolje. Ona je stavila kraljevsku krunu na glavu prvom njegovu kralju i učinila narod naš ravnopravnim drugim kršćanskim narodima Europe. Ona je sa svojim vrhovnim poglavarom sv. Ocem i danas najvjerniji i najsigurniji njegov prijatelj.«

Kako su to proročke riječi! Oni koji su zagrebačkog nadbiskupa Stepinca već tada kanili izbaciti iz protokola života, jer je i u ovoj propovijedi osudio rasističku i komunističku ideologiju, i danas sastavljaju protokole protiv Crkve, ali nažalost i protiv života, protiv suživota.

A on je, iako mu je liječnik savjetovao da ne ide u Knin i ne izvrgava se naporu, odgovorio: »Idem da pokažem potrebu sloge i jedinstva hrvatskog naroda.« Dakle, svoj život je izložio iz ljubavi prema vlastitom narodu.

Jezik roda moga

Sve češće svjedočimo potiranju hrvatske kulture – vjerske baštine. Zar zato jer je Katolička Crkva majka hrvatske kulture i književnosti? A što bi se moglo vidjeti u Republici Hrvatskoj ako bi joj se oduzeo kršćanski značaj? Osobito je bolno slušati govorenja i naredbe koje se tiču hrvatske književnosti i hrvatskoga jezika. O njemu je pjesnik Petar Preradović zapisao: »Zuji, zveči, zvoni, zvuči / Šumi, grmi, tutnji, huči / To je jezik roda moga!« A bl. Stepinac prozvao ga je u propovijedi u katedrali 26. studenoga 1936. godine prigodom 30. obljetnice Pjevačkog društva »Zvonimir« »dragim jezikom, divnim naravnim darom Božjim«. *Štoviše,* taj je jezik papa Inocent IV. godine 1248. proglasio svetim jezikom. A što se sve njime piše?!

U poruci za Božić godine 1936. blaženi je Alojzije ustvrdio: »Moram ovom zgodom konstatirati, da hrvatski katolici još uvijek ne cijene dovoljno važnost čiste katoličke štampe, koja ne pozna kompromisa, a napose dnevne štampe. Tko hoće da služi Bogu, ne može u isto doba da kadi i đa-

Zar je to kultura smatrati da samo veliki narodi imaju pravo na život, a maleni narodi jedino pravo robovati i služiti sili, kad znademo po riječima sv. Pisma, da je 'malog i velikog stvorio On (Gospod) i jednako se skrbi za sve – *Pusillum et magnum ipse fecit et aequaliter cura est illi de omnibus!'*

vlu. To bi moralo biti načelo svakog katolika i mjerilo kad uzima novine u ruku. Makar hrvatskim katolicima ne stoje na dispoziciju ni iz daleka tolika novčana sredstva što ih ima protivnička štampa, ipak složnim radom možemo da budemo brzo gospodari situacije.«

Na odmaku od 72 godine možemo se upitati: Zar se nije ništa promijenilo u javnom životu? Naime, blaženi Stepinac je u govoru katoličkim akademičarima i akademičarkama, na završetku uskrsnih konferencija krajem ožujka 1941. u bazilici Srca Isusova u Zagrebu, ondašnje prilike opisao ovim riječima: »Plaćena štampa, frivolni filmovi, raspojasana umjetnost, ciničko izrugivanje istina vjere, mlitavost odgovornih faktora u suzbijanju destruktivnih pojava u javnome životu, sve to djeluje na dušu čovjeka našega doba i po psihološkim zakonima stvara uvijek nove otpadnike, koji praktičnu apostaziju od Boga i Crkve Kristove, neprevarljive učiteljice istine, pokrivaju velom tobožnjeg progresa s kojim Crkva, kažu, neće da računa.«

Javni tisak i dandanas u Republici Hrvatskoj sustavno pokušava zavesti, poljuljati i dezorijenirati katoličke vjernike izrugivanjem vjerskih istina, a institucije javne vlasti ni jednom do sada nisu pozvale na odgo-

vornost one koji katoličke vjernike ponižavaju na osnovi vjerske netolerancije.

Kad bi danas bilo Stepinčeve gorljivosti, čuli bismo odvažne riječi kakvima je on u govoru na sastanku Društva biskupijskog okružja katoličkih žena u Zagrebu 26. travnja 1936. pridizao kršćansku javost: »Neprijateljima vjere je štampa najjače oružje, a mi moramo isto to oružje upotrijebiti u obrani naših svetinja.«

Riječi dobrodošlice prigodom dolaska u župu Kustošija, 14. studenoga 1940.

Narod je nosilac državnoga suvereniteta

Najtjeskobnije je danas u Republici Hrvatskoj kad se njenog građanina koji se izjasni kao Hrvat gleda s prijezirom i ako kaže da je Hrvat, bit će napadnut kao »ustaša«. Tko to stvara javno mnijenje? U čije ime? Čijim sredstvima? Prisjetimo se samo da je iz istih takvih pobuda po naređenju Komunističke partije osuđen nadbiskup Stepinac jer mu se imputirala »protunarodna djelatnost«. On je tu laž na suđenju 3. listopada razotkrio ovim riječima: »Nisam bio *persona grata* ni Nijemcima ni ustašama. Nisam bio ustaša, niti sam položio njihovu zakletvu, kako su činili vaši činovnici koji su ovdje. Hrvatski se narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija kad ne bih osjetio bilo hrvatskog naroda, koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji (...). Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknutim u Jalti i u Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo hrvatskom narodu? Sveta Stolica je toliko naglašavala da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolit ne bi o tom smio ni pisnuti? Ako treba, past ćemo jer smo vršili svoju dužnost.«

Kakva je to lekcija rodoljublja bila ondašnjim vlastodršcima, a to je i današnjima. Onda se hrvatstvo potiralo i osuđivalo u ime privrženosti Staljinu i u ime građenja »bratstva i jedinstva južnoslavenskih naroda«, danas u ime naslijeđene komunističke ideologije te monetarne i imperijalističke globalizacije bez ikakvih etičkih i vjerskih vrijednosti.

Kako je bila snažna njegova svijest da je narod nosilac državnoga suvereniteta, a ne bilo koja politička stranka, koliko god bila brojna i ma kakve predznake imala. Na spomenutom suđenju o tome je on rekao ovo: »Ako mislite da je hrvatski narod zadovoljan ovom sudbinom ili mu eventualno još pružite priliku da se izjasni, s moje strane nema poteškoća. Poštivao sam i poštivat ću volju svoga naroda.« A današnja vlast? Pita li ona svoj narod što misli i želi? Poštuju li narodni zastupnici volju svojih glasača kad dirigiranim glasovanjem u Hrvatskome saboru donose odluke s dalekosežnim štetnim posljedicama za narodne interese?

Baš zato je aktualan lik blaženog Alojzija Stepinca da narodu bude ono zašto ga je proglasio Ivan Pavao II.: »barometar«, »svjetionik«, »najsvjetliji lik«, da na zemaljskom putu prema slavi neba ne izgubi ime, domovinu, i svijest da ide prema slavi neba.

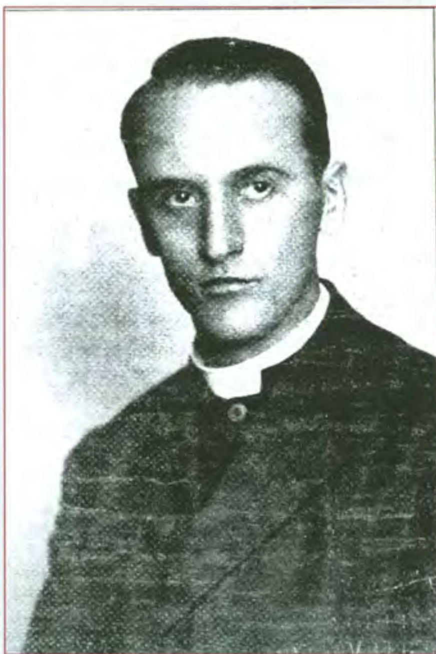
Neka takvu razmišljanju, potpomognutu oduševljenjem i ponosom što pripadamo Kristovim učenicima, među kojima su Alojzije Stepinac, Josip Lang, Franjo Kuharić, sjajni primjeri ljubavi koja je odgojila milijune hrvatskih katolika i sačuvala u njemu nacionalnu i katoličku svijest, pridonese i ovaj broj *Glasnika*.

Zahvaljujem svim čitateljima koji *Glasnik* čitaju i prate svojim molitvama i darovima, čitanjem i pretplatom i svima onima koji su Uredništvu *Glasnika* proslijedili svjedočanstvo o ozdravljenju na zagovor blaženoga Alojzija Stepinca, poslali fotografiju ili sjećanje na nj.

U Zagrebu, na Bogojavljenje,
6. siječnja 2014.

dr. Juraj Batelja, postulator

»Zašto je, Gospode, izbor pao na mene?«

Uz 80. obljetnicu imenovanja dr. Alojzija Stepinca nadbiskupom koadjutorom

Ove godine, 28. svibnja 2014., navršava se 80 godina od imenovanja dr. Alojzija Stepinca nadbiskupom koadjutorom s pravom nasljedstva zagrebačkog nadbiskupa dr. Antuna Bauera. Toj značajnoj obljetnici posvetit ćemo posebnu pozornost kako bi suvremeni čovjek u hrvatskoj javnosti imao prigode bolje upoznati »najsvjetliji lik Crkve u Hrvata«.

Bl. Alojzije Stepinac u danima imenovanja za nadbiskupa koadjutora zagrebačkog s pravom nasljedstva

Za neke je to bilo iznenađenje, jer se radilo o svećeniku s nepune četiri godine službe, ali prema očitovanju sviju, o čovjeku prepunom kršćanskih vrlina i svećeničke revnosti. Ni tada, ni kasnije u životu, on nije pokazao nezasluženost ovog dara Božjeg izabranja, već se ponio sebi svojstvenom poniznošću. Takvo raspoloženje duha toga dana ovim je riječima zabilježio i u svoj dnevnik:

»31.V.1934. Već punih 10 godina govori se o koadjutoru nadbiskupa zagrebačkog dr. Ante Bauera. Kad sam polazio u Rim na studij 1924., skoro sav hrvatski kler bio je složan u misli da se koadjutorom imenuje dr. Josip Lončarić. Međutim s njime nije bila sporazumna vlada jer je bio poznat kao odlučan Hrvat i ako ne neprijatelj države, a čini se da ni nadbiskup dr. Ante Bauer nije nikako bio za njega.

Osim njega, ili bolje iza njega, došli su novi kandidati (ako se može vjerovati novinskim vijestima) njih desetak. Ali vladi beogradskoj većina od njih bila je nepoćudna. U zimi 1933. starac nadbiskup dr. Ante Bauer teško je obolio. Ljudski sudeći, svaka je nada u ozdravljenje bila izgubljena. No napori liječnika, a osobito vruće molitve tisuća katolika Hrvata spasiše ga. Odmah iza bolesti opet je pokrenuto pitanje koadjutora. Kad sam 1924. odlazio na studij u Rim i slušao da je moj bivši ravnatelj dr. Lončarić kandidat za nadbiskupa, nisam mislio da ću za 10 godina kasnije ja doći preko očekivanja sviju na ovo teško i odgovorno mjesto. Samo Gospodin Bog znade i znat će što se odigralo između starca nadbiskupa i mene. Ja nisam želio nikako, bježao sam od pomisli da stupim na stolicu nadbiskupa zagrebačkih. Ali sve je išlo ovog puta tako naglo da ni sam ne znam kako je i najednom pitanje koadjutora bilo riješeno, to jest ja sam bio imenovan koadjutorom *cum iure successionis*. Starac nadbiskup dr. Ante Bauer klicao je od veselja, a ja sam bio prvih dana strahovito potišten. Zašto je, Gospode, izbor pao na mene? Ja ne nalazim u sebi ništa što bi me preporučivalo za ovo velevažno mjesto u koje faktički upire danas oči čitav hrvatski narod, bolno ćuteći teške nepravde koje mu se nanose sa strane današnjega režima. Ništa velim ne nalazim. Jer sve što sam činio kao svećenik, činio sam iz uvjerenja da je to moja stroga dužnost prema sv. Crkvi, Bogu i domovini i narodu mome. Kako bih mogao biti lijeni trut u ovo doba najstrahovitije moralne i materijalne bijede? Možda se starome nadbi-

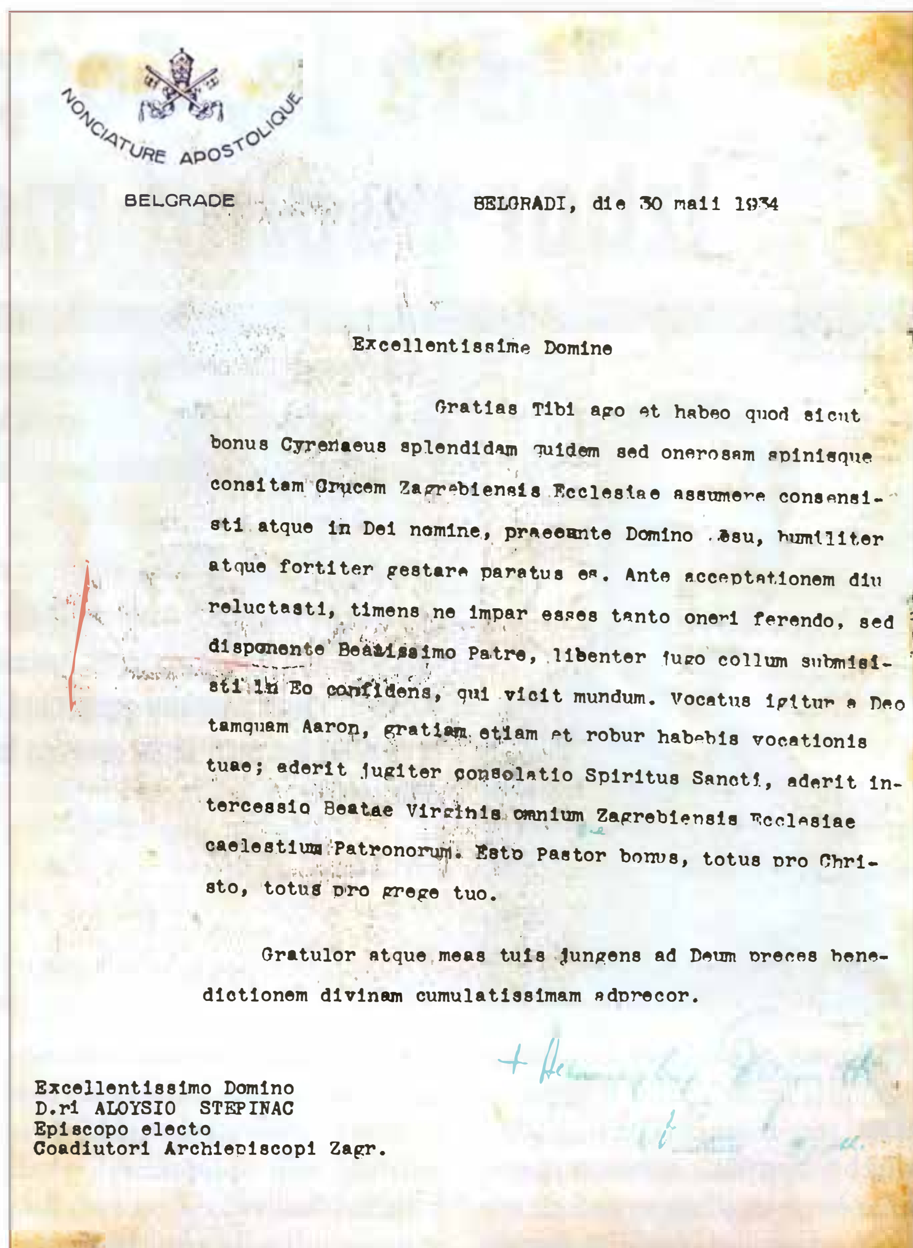

skupu sviđao moj oštri, borbeni duh kad se radilo o pravima Crkve Katoličke?

Kušao sam barem držati u tajnosti svoje imenovanje dok ne dođu papinske bule. Međutim ni to nije bilo moguće jer su po svoj prilici neki državni organi izdali tajnu. Ja sam se nadao da će vlada odbiti moje imenovanje jer sam već dvaput imao biti uhapšen ni kriv ni dužan, tobože kao veleizdajnik i antidržavan zbog nekoliko riječi. Međutim i to je prošlo.«[1]

Budući da se mladi Alojzije Stepinac smatrao nedostojnim tako zahtjevne službe, a brojne ispitane osobe baš su njega predlagale na tu odgovornu službu, u Zagreb je došao porazgovoriti s njime apostolski nuncij u Beogradu mons. Hermenegildo Pellegrinetti. Nakon što je on otišao iz Zagreba, dr. Stepinac je zapisao: »Čim je Nuncij otišao iz Zagreba, počelo se nestrpljivo u Zagrebu propitkivati tko je koadjutor. Valjda nikada u povijesti nadbiskupije nije bilo toliko napetosti, nestrpljivosti glede ove stvari kao sada. Pa kad su danas stigle iz Rima prve brzojavne čestitke, sa svih strana navališe novinari na mene, te više nemam mira ni danju ni noću.«[2]

Prihvaćanje dr. Alojzija Stepinca da bude imenovan nadbiskupom koadjutorom bilo je plod ozbiljnog razmišljanja, molitve, savjetovanja s ispovjednikom, pokoravanja Svetome Ocu i čin vjere. Za nj mu je apostolski nuncij u Beogradu mons. Hermenegildo Pellegrinetti zahvalio 30. svibnja 1934. pismom ovog sadržaja:

NONCIATURE APOSTOLIQUE
BELGRADE

BELGRADI, die 30 maii 1934

Excellentissime Domine

Gratias Tibi ago et habeo quod sicut bonus Cyrenaeus splendidam quidem sed onerosam spinisque consitam Crucem Zagrebiensis Ecclesiae assumere consensisti atque in Dei nomine, praeeunte Domino Iesu, humiliter atque fortiter gestare paratus es. Ante acceptationem diu reluctasti, timens ne impar esses tanto oneri ferendo, sed disponente Beatissimo Patre, libenter iugo collum submisisti in Eo confidens, qui vicit mundum. Vocatus igitur a Deo tamquam Aaron, gratiam etiam et robur habebis vocationis tuae; aderit iugiter consolatio Spiritus Sancti, aderit intercessio Beatae Virginis omnium Zagrebiensis Ecclesiae caelestium Patronorum. Esto Pastor bonus, totus pro Christo, totus pro grege tuo.

Gratulor atque meas tuis iungens ad Deum preces benedictionem divinam cumulatissimam adprecor.

Excellentissimo Domino
D.ri ALOYSIO STEPINAC
Episcopo electo
Coadiutori Archiepiscopi Zagr.

»Preuzvišeni gospodine! Zahvaljujem Ti što si pristao na to, da kao dobri Cirenac uzmeš na sebe sjajan, doduše, ali težak i trnjem posut križ zagrebačke Crkve i u ime Božje, što si ga spreman, predan Gospodinu Isusu, ponijeti ponizno i srdačno. Dugo si oklijevao s pristankom, smatrajući se preslabim za nošenje tolikog tereta. Ali po želji Svetog Oca dobrovoljno si preuzeo jaram, pouzdavajući se u Onoga, koji je pobijedio svijet. Pozvan, dakle, od Boga kao Aron, primat ćeš i milost i jakost svoga zvanja. Stalno će Te pomagati Tješitelj Duh Sveti, bit će Ti na pomoć zagovor Blažene Djevice i svih nebeskih zaštitnika zagrebačke Crkve. Budi dobar pastir, sav za Krista, sav za povjereno Ti stado.

Dok ti čestitam, upućujem Bogu molitve da ti udijeli izobilje božanskog blagoslova

† Hermenegildus Pellegrinetti
Nuntius Apost.«[3]

1 Dr. Alojzije STEPINAC, Nadbiskup-koadjutor, *Dnevnik*, sv. 1., str. 1.

2 Isto, str. 2.

3 Isto. Ovo pismo Nadbiskup je popratio riječima: »Danas mi je stiglo pismo od Nuncija iz Beograda s kojim sam par dana prije razgovarao kad je bio u Zagrebu zbog toga pitanja.«

»Što da kažemo o novom nadbiskupu koadjutoru? On je skroman čovjek i teško bi podnio i jednu riječ hvale. Iako je u dosta mladoj dobi, a ono ima mnogo iskustva u životu. U nekoliko godina proživio je ono, što drugi proživljavaju decenijima i decenijima. Odlikuje se milostivim i dobrim srcem. Išao je po periferiji grada od jedne siromašne kućice do druge, od jednoga stana siromaškoga do drugoga i svuda donosio utjehe i pomoći, držao je o karitativnom radu predavanja kod svih zagrebačkih katoličkih organizacija. On ih je oduševljavao, bodrio na rad za bližnjega.

Predočujući lik svećenika dr. Alojzija Stepianca i njegovo imenovanje za zagrebačkog nadbiskupa koadjutora s pravom nasljedstva dr. Antunu Baueru, urednik *Hrvatske straže* iznio je o njemu sljedeće mišljenje:

»Što da kažemo o novom nadbiskupu koadjutoru? On je skroman čovjek i teško bi podnio i jednu riječ hvale. Iako je u dosta mladoj dobi, a ono ima mnogo iskustva u životu. U nekoliko godina proživio je ono, što drugi proživljavaju decenijima i decenijima. Odlikuje se milostivim i dobrim srcem. Zanimljivo je baš to – kako lijepo reče netko ovih dana – da novi nadbiskup koadjutor dolazi na to odlično mjesto kao predsjednik karitativne akcije za grad Zagreb. On je sav milosrđe i ljubav. Tu je ljubav prema siromasima grada Zagreba pokazao u ovo kratko vrijeme, otkad stoji na čelu karitativne akcije. On je išao po periferiji grada od jedne siromašne kućice do druge, od jednoga stana siromaškoga do drugoga i svuda donosio utjehe i pomoći, držao je o karitativnom radu predavanja kod svih zagrebačkih katoličkih organizacija. On ih je oduševljavao, bodrio na rad za bližnjega.

Novi nadbiskup koadjutor dolazi na svoje mjesto kao istinski pobožan svećenik. Providnost ga je na jedan izvanredan način pozvala u svećenički stalež. Bog mu je davao sve više milosti da ustraje u molitvama i dobrim djelima. Kamo je god došao među vjerni narod, osvojio ga je svojim poniznim nastupom, svojom ljubavi i svojom jednostavnom riječi. Tako je bilo u Samoboru, tako je bilo u Svetom Ivanu Zelini. Neki su se pače grozili i sa samim otpadom od vjere, ali je dr. Alojzije Stepinac znao ući u dušu vjernika i spriječio je svaku akciju protivnika evanđelja. Takav je dr. Alojzije Stepinac i u Zagrebu, kad u nadbiskupskoj kapelici propovijeda i moli krunicu sa poslugom u nadbiskupskom dvoru.

Novi nadbiskup koadjutor, kako smo istakli, skroman je svećenik, koji se do sada nigdje nije posebno isticao, ali smo svi znali za njegov značaj, za njegovu pobožnost i za njegovu revnost u dobrom nastojanju. Sigurno prima na sebe veliki teret, veliku odgovornost pred Bogom i ljudima. Teška su danas vremena. U čitavom svijetu opažaju se previranja, krize, unutarnji i vanjski nemiri, sudbonosni sukobi. Baš zato je zgodno, što je novi nadbiskup koadjutor mlad čovjek i svećenik, pun energije, poleta i entuzijazma za Božju stvar. Današnje je doba u znaku omladine, koja će svojom dubokom vjerom u ideale izvesti čovječanstvo iz krize.«[4]

(nastavak slijedi)

4 *Hrvatska straža*, 31. svibnja 1934., str. 1.; usp. Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup – koadjutor, *Dnevnik*, sv. I., str. 4.

Trodnevnica za Stepinčevo 2014.

Uoči liturgijskog blagdana bl. Alojzija Stepinca i 54. obljetnice njegova preminuća u zagrebačkoj će prvostolnici biti upriličena trodnevnica s pobožnostima, euharistijskim slavljima i propovijedima, koje će biti priprema za sâm blagdan. Pobožnosti počinju u 17.30 sati, a sv. misa u 18 sati.

U subotu 8. veljače 2014., nakon euharistijskog slavlja u prvostolnici, obilježavajući 20. obljetnicu izlaženja našega *Glasnika*, Postulatura blaženog Alojzija Stepinca i Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu pripremit će svečanu akademiju na koju već sada poziva sve čitatelje *Glasnika*, štovatelje blaženog Alojzija Stepinca i sve ljude dobre volje.

Kako je značajna poruka bl. Alojzija svećenicima: »Ima li raja na zemlji, to ga svećenik nalazi u žrtvi svete mise!«, mlada misa, Prelog, 8. srpnja 1956. *(Ivan Mustak)*

»Hostija sveta Tebe sakriva – al' vjera zbori: ovdje je Bog!«

Oltarni poliptih sv. Mihovila, Vicko Lovrin, 1509. godine, tempera i pozlata na dasci – 213x268 cm, Cavtat, crkva Gospe Snježne

Hrvatski su se katolici u program Međunarodnih euharistijskih kongresa postupno uključivali i ostvarili velebno djelo euharistijskoga pokreta, koji je Crkvi u Hrvata osvjetlao lice pred političkim protivnicima kojih nije manjkalo. Također je učvrstio unutarnje jedinstvo katolika koje je, uslijed nasrtaja raznih, osobito bezbožnih, ideologija i političkih prilika, bilo ugroženo.

U nizu prikaza euharistijskih kongresa u hrvatskim biskupijama između dvaju svjetskih ratova u prvoj polovini dvadesetoga stoljeća, kako župnih tako i dekanatskih, krajevnih, biskupijskih i nacionalnih, želim na korijenima novije povijesti Crkve u Hrvata prepoznati preporodnu snagu euharistijske evangelizacije suvremenog čovjeka i društvenih prilika u kojima živi i proročki govor Crkve, koji je po slavljenju, čašćenju i blagovanju Euharistije svakom čovjeku dostupan i shvatljiv.

Piše: dr. Juraj Batelja

Euharistijski kongres u Cavtatu 26. rujna 1914.

Među prva značajnija okupljanja hrvatskih katolika na ideji Međunarodnih euharistijskih kongresa jest i euharistijsko slavlje koje se 26. rujna 1914. održalo prigodom srebrnog jubileja Međunarodnih euharistijskih kongresa u franjevačkoj crkvi u Cavtatu.

Franjevačka crkva i samostan u Cavtatu posvećeni su Blaženoj Djevici Mariji Snježnoj. Samostan je osnovan 1484., crkva je izgrađena 1493. godine. Crkvu i samostan rušio je potres (6. travnja 1667.), pljačkali Rusi i Crnogorci (1806.), a od 1807. do 1825. okupatori (francuski, a od 1814. austrijski) iznajmljuju ih za skladište. Današnji je zvonik sagrađen na mjestu gotičkoga 1901. godine. Crkvu je posvetio 30. rujna 1909. dubrovački biskup Josip Marčelić. Iz Cavtata i njegove okolice potekla su 22 franjevca, a u crkvi se čuvaju mnoga vrijedna umjetnička djela, među kojima i djela Vlahe Bukovca, Celestina Medovića i dr.

U večernjim satima 25. rujna 1914. crkvena zvona su skladno

Kalež, 16. stoljeće, dubrovački zlatar, visina 21,5 cm, promjer dna 13 cm, srebro, ispucavanje, pozlata, lijevanje, Cavtat, franjevački samostan

najavljivala sutrašnju svečanost, a za tu prigodu i crkva je bila »krasno i ukusno uređena«.

Izvjestitelj je ovo slavlje, održano u Cavtatu 26. rujna 1914., predočio sljedećim riječima: »U 9 sati bila je sveta misa, koju je predvodio o. Antun Krile, a poslije propovijedi pozvao je narod da dođe u velikom broju na popodnevnu pobožnost. U 6 sati popodne bilo je izloženo Svetootajstvo na sat klanjanja, zatim je slijedila krunica i krasni govor o. Krilea u kojem je govorio od koje je koristi Euharistija po društvo, o razvitku pobožnosti prema Njoj tijekom vjekova i dotaknuo se svih 25 međunarodnih kongresa koji su se do sad održali u svijetu. Zatim je slijedio 'Tebe Boga Hvalimo' i blagoslov sa Presvetim. Iako je tog dana došla naredba da se vojska mobilizira te je svatko zbog toga bio više ili manje smeten, pored svega toga crkva je popodne bila dupkom puna, što je sve lijepim dokazom koliko narod slavnog Epidaura znade štovati svoje vjerske svetinje. Bilo sve na slavu Božju i spas duša!«[1]

1 Usp. »Euharistično slavlje u Cavtatu 26. rujna 1914.«, u: *Euharistični glasnik*, (ur. Hugolin Didon), VII. (rujan-listopad 1914.), br. 9.–10., str. 159.–160.

Razdoblje nakon Prvoga svjetskog rata

Nakon završetka Prvoga svjetskog rata koji je posijao smrt i razaranje u mnogim predjelima Europe, papa Benedikt XV., koji je pozivao na mir i u ratu, nastavio je pozivati na izgradnju mira i nakon što je utihnulo oružje. Željenom miru odlučio je pridonijeti organiziranjem euharistijskih kongresa na temu: »Miroljubivo Kraljevstvo našega Gospodina u Euharistiji«. Dakle, molitva za mir: mir svakoj pojedinoj osobi, mir u obitelji, mir u društvu, mir u narodima i u odnosima među narodima, mir koji izvire iz euharistijskog srca Isusova.

Za postignuće tako uzvišena cilja papa je odredio da se 26. Međunarodni euharistijski kongres održi u Rimu od 24. do 29. svibnja 1922. Nakon što je Benedikt XV. umro nekoliko mjeseci prije kongresa, njegovu odluku proveo je u djelo novi papa Pio XI. Za tu prigodu došlo je u Rim više od 200 biskupa iz cijeloga svijeta, a došli su i brojni istočni patrijarsi te biskupi sirijskog, grčkog i armenskog obreda. U slavlju kongresa sudjelovali su i hrvatski biskupi te skupine vjernika iz pojedinih biskupija.

Jer je samo malen broj vjernika mogao poći u Rim, hrvatski su biskupi odredili da se u pojedinim županijama ili dekanatskim kongresima hrvatski vjernici uključe u slavlja i nakane toga 26. Međunarodnog euharistijskog kongresa.

Euharistijske svečanosti u Bosanskoj (Đakovačkoj) i Srijemskoj biskupiji

Đakovački i srijemski biskup Antun Akšamović uključio je svoju biskupiju u zbivanja 26. Međunarodnog euharistijskog kongresa u Rimu okružnicom br. 767./1922.:

Dr. Antun Akšamović, biskup Bosanske ili Đakovačke i Srijemske biskupije te apostolski upravitelj Baranje i sjeverne Slavonije

Proslava euh. kongresa u biskupiji

Koncem ovoga mjeseca bit će u Rimu euharistički kongres. Kako ni svećenstvo, a ni naš puk ne će moći da prisustvuje ovom veličanstvenom slavlju otajstvenog Spasitelja, radi valutarnih odnosa, to ćemo mi svoju vjeru, ljubav i zahvalnost prema Euharistiji iskazati kod kuće.

U tu svrhu naređujem slijedeće:

1. Na Spasovo 25. svibnja neka dušobrižnici drže puku propovijed o značenju euharističkih kongresa na način, kako je u naputku iza ove okružnice naznačeno.

U crkvama, u kojima se drže svibanjske pobožnosti te u onima u kojima se župnik nada uspjehu, neka se održi euharistička trodnevnica na ovaj način:

a) na Spasovo na večernji propovijed kao pod 1.;

b) u petak 26. svibnja propovijed o važnosti svećeničkog zvanja s obzirom na Euharistiju;

c) u subotu 27. svibnja propovijed: o dužnosti da se klanjamo presv. Euharistiji.

2. U nedjelju 28. svibnja, kao na zaključni dan euharističkog kon-

gresa, neka se održi generalna sv. pričest, na koju osim bratovština i pobožnih društava treba pozvati i članove katoličkih organizacija. Toga dana neka se održi propovijed o koristi česte sv. pričesti. Poslije podne toga dana neka se izloži presv. Otajstvo u pokaznici na klanjanje od 4 do 6 sati, a u 6 sati neka se završi sa teoforičnom procesijom.

U Đakovu, 14. svibnja 1922.,

M. Pavić, gen. vikar

Znakovito je i pojašnjenje koje je objavljeno kao naputak gornjoj okružnici:

»1. Na Spasovo treba navijestiti puku euharističke pobožnosti, napose generalnu sv. pričest na 28. svibnja. Tom prigodom treba da dušobrižnik označi vrijeme za sv. ispovijed za one, koji će pristupiti generalnoj pričesti kao i red, koji će pri toj pričesti vladati.

2. Da klanjanje u nedjelju od 4 do 6 što bolje bude, treba rasporediti puk i društva te odrediti kako će se kroz ova dva sata pobožnost obavljati. Može se odrediti na izmjenično po pol ili četvrt sata tiho moljenje i iza toga glasno te svako npr. četvrt sata pjevanje jedne euharistične pjesme ili litanija Presv. Srca Isusova.

3. Obradba tema za propovijedi mogla bi biti prema ovoj dispoziciji:

a) za 25. svibnja : *U Euharistiji nam je Bog dao najmoćnije sredstvo*:

1. da Mu možemo iskazati ono, što smo dužni kao svojem Bogu: poklon, zahvalu, zadovoljštinu i molitvu. A to biva po sv. misi kao žrtvi;

2. da Mu možemo služiti, kako On to od nas očekuje. A to biva po sv. pričesti, koja je za dušu ono, što je hrana za tijelo.

3. Radi tih dobročinstava dužni smo Bogu zahvalnost. To činimo kao pojedinci, kad se zahvaljujemo, što smo slušali sv. misu, primili sv. pričest. Ali treba da tu zahvalnost očitujemo i kao društvo. Cijela Crkva dobiva snagu i moć po Presv. Olt. Sakramentu, pa to ona pred cijelim svijetom hoće i da očituje: a to biva euh. kongresima.

b) Za 26. svibnja: *Nema euharistije bez svećenika*. Zato je puk kršćanski, za kog je Euharistija izvor tolikih duhovnih dobara, dužan brinuti se sâm, da bude dosta svećenika. A tu svoju dužnost vrši:

a) što uzornijim kršćanskim životom jer će po tom i djeca biti dobra, pa će moći opaziti poziv Božji na svećenički stalež;

b) tim da nastoje dijete, koje je dobro i pobožno, ne samo poticati da se Bogu posveti u svećeničkom i redovničkom staležu, nego da i za njihov odgoj rado žrtvuju i novca, jer su to glavnice dane Bogu u zajam;

c) tim da se svi mole da dobijemo što više dobrih i revnih svećenika.

c) Za 27. svibnja: *U Presv. Olt. Sakramentu* je *Isus prisutan u takvom stanju, da zaslužuje naše najdublje klanjanje* jer

1. nam je tu najbliži;

2. jer se tu radi nas najdublje ponizio;

3. jer nam iz presv. Euharistije daje najviše milosti.

d) Za 28. svibnja: *Korist sv. pričesti se vidi iz plodova koje ona u duši proizvodi* – a korist česte sv. pričesti iz načina kako te plodove u dušu unosi.

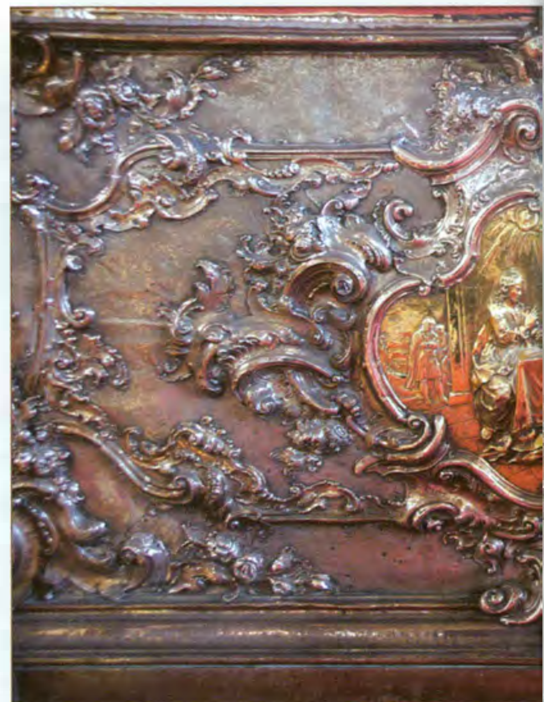
1) Plodovi: a) čuva od smrtnih grijeha, jer umiruje strasti;

b) čisti od lakih grijeha;

c) pobuđuje na dobro.

2) Način: ne daje najedanput svu milost, nego po malo, kao što i naravna hrana.«[2]

2 »Odbor za Euhar. Kongres u Zagrebu«, u: *Glasnik biskupija Bosanske i Srijemske*, 50 (5. travnja 1922.), br. 6., str. 47.; »Okružnice«, u: *Glasnik biskupija Bosanske i Srijemske*, 50 (15. svibnja 1922.), br. 9., str. 69.

»Susret u Emausu« na srebrnom antipendiju iz godine 1776. na oltaru Presvetog Sakramenta u župnoj crkvi sv. Jurja i sv. Eufemije u Rovinju

Biskupijski euharistijski kongres u Rovinju 31. kolovoza 1922.

Zbog talijanskih pretenzija za hrvatskom zemljom Istra je desetljećima bila pod talijanskom upravnom vlašću. Pritisak i potalijančivanje Istre bilo je značajno osobito nakon Prvoga svjetskog rata. Naime, Talijani su u Londonu 1915. godine sklopili ugovor sa silama Antante koji je Italiji jamčio dobar dio istočnog Jadrana za ulazak u rat na strani Antante. Kad je nakon rata potpisan tzv. Rapalski ugovor, kojim je Jugoslavija Italiji ustupila dijelove istočnog Jadrana, prepušten joj je i teritorij Istre, dijelovi Kvarnera, grad Zadar, hrvatski otoci po Kvarneru te otoci Lastovo i Palagruža. Zato je i u vrijeme održavanja Euharistijskih kongresa u Istri između dvaju svjetskih ratova u 20. stoljeću službeni jezik bio talijanski, pa se i bogoslužje održavalo na talijanskom jeziku. Zbog toga su svi dokumenti o Euharistijskim kongresima u Istri, a tako i o ovome u Rovinju, sačinjeni na temelju dokumenata

Procesijski lik Krista patnika u župnoj crkvi u Rovinju

Oltar Presvetog Sakramenta u župnoj crkvi u Rovinju

i članaka objavljenih ili sačuvanih na talijanskom jeziku.[3]

Pripreme za kongres

Porečko-pulski biskup Trifun Pederzolli u svom je pastoralnom radu bio poznat kao veliki promicatelj euharistijske pobožnosti među klerom i narodom. Obradovao se kad su na Duhove godine 1921. franjevci u Rovinju uveli 40-satno klanjanje, a za jačanje euharistijske pobožnosti u kleru promicao je u biskupiji »Društvo svećenika klanjalaca«, koji su se svaka tri mjeseca u Poreču okupljali na svjetski euharistijski dan, imali sat klanjanja i svoju konferenciju. Klanjanju bi se pridruživao i narod.

Biskup Pederzolli najavio je održavanje biskupijskog euharistijskog kongresa u Rovinju, 28. lipnja 1922. godine. Najava je naišla na oduševljeno odobravanje svećenstva i Božjeg naroda. Štoviše, predstavnici tamošnjeg Stolnoga kaptola spremno su odgovorili na biskupovu želju. Uskoro su pripremili prijedlog kongresnih događanja koji je biskup, u dopisu 12. srpnja 1922., popratio riječima: »Svim srcem odobravam prijedlog Zbornoga kaptola [redoslijed kongresnih svečanosti].«

Kad je biskup 28. lipnja 1922. zamolio smještaj više svećenika u franjevačkom samostanu u Rovinju, gvardijan je 18. srpnja 1922. oduševljeno prihvatio biskupovu molbu te izrazio spremnost udomaćiti ne samo pet, nego i više svećenika. Taj prvi euharistijski kongres za biskupiju Porečku i Pulsku, održan 31. kolovoza 1922., bio je ujedno i prvi kongres svećenika klanjatelja biskupije Porečke i Pulske.[4]

Kongresu je prethodila trodnevna priprava, koja se odlikovala izvanrednošću kako po broju sudionika tako i po svečano okićenom velikom oltaru na kojemu je bio izložen Presveti Oltarski Sakrament, propovijedima i litanijama u čast Presvetog Srca Isusova. Prvi dan je propovijedao kanonik preč. Giovanni Muggia, drugi dan kanonik preč. Giuseppe Benussi, a treći dan mons. Antonio Bronzin, ravnatelj biskupske kancelarije u Poreču.

Pontifikalno euharistijsko slavlje i zborovanje svećenika klanjatelja

Na sâm dan 31. kolovoza dijecezanski biskup slavio je u 5 ½ pjevanu misu i održao vrlo snažnim glasom dirljivu propovijed o vjeri i ljubavi prema Isusu s nakanom da u dušama brojnih vjernika probudi pobožnost i vjeru prema Presvetom Sakramentu. Više od 1300 osoba pristupilo je svetoj pričesti.

U 9 sati u crkvi Gospe Žalosne, u Oratoriju, sastali su se brojni svećenici iz župa Porečke i Pulske biskupije na čelu s biskupom i održali sat klanjanja koji je započeo biskupovim nagovorom, a predavanje je održao mons. Antonio Bronzin, predsjednik biskupijskog udruženja svećenika klanjatelja. Njegove riječi o svećeničkoj ljubavi i pobožnosti prema Euharistiji ražarile

3 Istom papa Pavao VI. trajno je ujedinio hrvatski dio Istre apostolskim pismom »Prvih godina XIX. stoljeća« (*Prioribus saeculi*) od 15. listopada 1977. godine. Spomenutom je bulom Pazinska apostolska administratura ušla u sastav Porečke biskupije koju je ranije bio sjedinio s pulskom papa Leon XII. bulom »Mjesto blaženoga Petra« (*Locum beati Petri*) od 30. lipnja 1828. godine. Apostolsko pismo Pavla VI. stupilo je na snagu 8. siječnja 1978. godine, a proslava crkveno-pravnog sjedinjenja održala se u Eufrazijevoj bazilici u Poreču 8. i 9. travnja 1978. pod geslom »Istarska Crkva jedna.«, *Crkva u Istri. Osobe, mjesta i drugi podaci Porečke i Pulske biskupije (stanje 1. siječnja 1991. godine)*, [2]1991., str. 17.–18.

4 »Diario Capitorale, dal 1. Gennaio 1922.–1946.«, u: *Arhivu župe sv. Jurja i Eufemije u Rovinju.*

Euharistijski simbol u buli pape Pavla III. kojom je godine 1542. odobrio osnivanje Bratovštine Presvetog Sakramenta u Rovinju

Bula pape Pavla III. godine 1542. kojom je odobrio osnivanje Bratovštine Presvetog Sakramenta u Rovinju

Monstranca u kojoj je čašćen Presveti Oltarski Sakrament za vrijeme slavljenja Euharistijskog kongresa u Rovinju od 28. do 31. kolovoza 1922.

Zastava sa završnog slavlja Euharistijskog kongresa u Rovinju, 31. kolovoza 1922.

su duše svećenika prema euharistijskom Isusu. Potom je govorio don Francesco Rocco, prepošt rovinjskoga Zbornog kaptola, koji je nastojao potaknuti svećenike na pobožnost i zahvalnost Presvetom Sakramentu. Nakon žive i zanimljive rasprave odlučeno je da se slijedeći biskupijski euharistijski kongres održi u jednom većem gradu u biskupiji, moguće u Puli, i da se uputi brzojav sinovske odanosti Svetome Ocu Piju XI.

U 12 ½ sati svi su se svećenici okupili oko bratskoga stola u franjevačkom samostanu.

Svečana večernja i teoforična procesija

U 16 sati biskup je, obukavši pontifikalnu odjeću i okružen svim nazočnim svećenicima, blagoslovio novu zastavu »Katoličkih žena«. Pri tom im je uputio nekoliko pobudnih riječi kojima ih je pozvao na zauzeto djelovanje u Katoličkoj akciji i potaknuo ih na pobožnost prema Svetome Križu koji krasi njihovu zastavu i prema Euharistiji. Potom je u župnoj crkvi slijedila svečana pontifikalna večernja pred izloženim Presvetim. Nakon *Večernje* rovinjskim ulicama razvila se svečana procesija s Presvetim, u kojoj je sudjelovao cijeli grad. Premda je to bio četvrtak, radni dan, tog su se popodneva zatvorili svi dućani, kuće su bile okićene. U procesiji su bile zastupane razne bratovštine i udruženja, dva muzička sastava, pjevački zbor, vlast i kler. Pod baldahinom je biskup nosio Presveto, a procesija se odvijala gradom vrlo pobožno, tako da je bila trijumf, slava i sjaj iskazan euharistijskom Isusu. Svećenici su bili obučeni u plašteve kao na svetkovinu Velikoga četvrtka. Nakon što je procesija prošla ulicama grada do luke vratila se u župnu crkvu gdje je zapjevan himan *Te Deum*, veličajnim napjevom *Divnoj dakle*, a potom je biskup podijelio euharistijski blagoslov.

Koliko je tisuća osoba sudjelovalo u procesiji nije bilo moguće točno izbrojiti, ali iz činjenice da je crkva bila potpuno ispunjena i

da u njoj nije ostalo ni najmanje praznoga mjesta može se zaključiti da je 4000 pobožnika pratilo Isusa ulicama svečano okićenoga grada. Pjevanje je animirala salezijanska glazba, čije se sviranje izmjenjivalo s pjesmama zbora »Kćeri Marijinih«, i gradska glazba koja je pratila zbor sačinjen od 32 pjevača.

Nakon procesije mons. Bronzin održao je konferenciju za žene, a za muževe don Giovanni Verla. Konferenciji je prisustvovao i biskup, koji je nakon predavanja pozvao roditelje i preporučio im neka omoguće svojoj djeci da već u najranijoj dobi po želji sv. Crkve pristupe sv. Pričesti. Na završetku ovoga euharistijskog kongresa biskup je s nazočnim svećenicima odlučio da će se svake godine organizirati biskupijski euharistijski dan ili dijecezanski euharistijski kongres za narod i kler.

Pisac koji je opisivao ovaj prvi biskupijski kongres svećenika klanjatelja, koji je ujedno bio i kongres za sve vjernike u biskupiji, svoje izvješće zaključio je ovim riječima: »Ovaj će događaj Rovinju ostati na trajni spomen, a euharistijski Isus sigurno će blagosloviti svećenike kongresiste i sve pobožne Rovinjane koji su sudjelovali na njegovom veličanstvenom prolazu gradom.«

(nastavlja se)

Sluga Božji Josip Stadler o sv. Pričesti (1)

U proslavi 23. međunarodnog euharistijskog kongresa u Beču od 11. do 16. rujna 1912. sudjelovali su i hrvatski biskupi i teolozi. Za brojne hrvatske hodočasnike, u »hrvatskoj euharističkoj sekciji«, predavanja su se održavala u crkvi sv. Petra. Među govornicima bio je i sluga Božji Josip Štadler, koji je 13. rujna 1912. održao vrlo pobudan govor iz kojega ćemo u nekoliko nastavaka donijeti misli o Euharistiji, osobito o potrebi česte svete pričesti za kršćanski duhovni život.

»'Ponizio se postavši poslušnim sve dio smrti, i to smrti na križu.' Gospodin Isus se doista ponizio sve do najteže i najsramotnije smrti. Ali baš onda, kad je bio među dva razbojnika uzvišen na križu, baš je onda sva srca privukao k sebi.

Tako čini i danas u Euharistiji, u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Kako je i ovdje ponižen, zaboravljen, zapušten! Kako su često jadne i kukavne crkve! Kakvo je misno ruho, kakve su svete posude!... Pa ipak, tko u crkvu dođe, pred njega na koljena pada. To vidimo sad najbolje u ovom euharistijskom slavlju. Kakovo štovanje, kakovo do neba slavljenje presvete Euharistije!

Ali ne varajmo se! Ne ćemo mi Isusu ugoditi, ako ga u Euharistiji samo štujemo i slavimo. On hoće da ga i primamo i tako rado i tako često; kako to primamo kruh tjelesni. On to hoće poradi nas, da mi onda živimo životom vječnim, da se očuvamo od smrtnoga grijeha.

I Sveti Otac papa kao namjesnik Isusov na zemlji hoće to isto sa svojim najnovijim spasonosnim odlukama 'o čestom i svagdanjem primanju svete pričesti' i 'o čestoj i ranoj prvoj pričesti djece'. Kad bi se te dvije odluke do u tančine izvršile, svi bi se ljudi spasili.

Ali čemu da se i djeca pričešćuju, djeca koja jedva da mogu smrtno sagriješiti? Baš zato, da ne sagriješe i da se očuvaju toga zla do smrti. Kasno je poslije bolesti lijeka tražiti. Nitko ne može milost posvećujuću tako lako dulje vremena sačuvati bez česte svete pričesti, upravo tako kao što tijelo ne može dugo živjeti bez svagdanje hrane: To tvrdi sam božanski Spasitelj, a on valjda najbolje zna od čega mi živimo. Ne pitaj dakle: Kako ću i to sad ja često ići na sv. pričest? Ne pravi ti druge vjere! Sam Gospodin govori i mi treba da ga slušamo.

Kako često da se pričešćujemo? Crkva, sabori ne propisuju to baš u tančine, već prepuštaju stvar ispovjednicima, koji će najbolje znati kako dugo njihovi pokornici mogu živjeti bez ove duševne hrane. Da mene pitate kako ćemo se često pričešćivati, ja vam ne bih znao ni mogao bolji odgovor dati, negoli je ovaj što nam ga je dao Gospodin Isus: Pričešćuj se svaki dan, pa ćeš ne samo živjeti, nego i napredovati! Uči nas tako Gospodin, kad hoće da ga danomice molimo ovako: 'Kruh naš svagdanji daj nam danas!'« [5]

(nastavak slijedi)

5 *Spomen na euharistički zbor u Beču 1912.*, Zagreb, 1913., str. 14.–17.

Izdanja Postulature

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., Svjetlo na putu života; popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.); priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (*100 kn + poštarina*)
- Blaženi Alojzije STEPINAC, Propovijedi, govori, poruke 1941.-1946.; priredio: dr. Juraj BATELJA; proslov: mons. Ratko PERIĆ, Zagreb, 2012. (*150 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.; Zagreb, 2008., (*30 kn + poštarina*).
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi o lurdskim ukazanjima; pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, ²2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu; Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu; proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca; izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)
- VRANEKOVIĆ, J., Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca; pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; ilustracije su iz arhiva Postulature (*200 kn + poštarina*)

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC - Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature blaženog Alojzija Stepinca objavljena je prošle godine knjiga: *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata* (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1 – Životopis; Knjiga 2 – Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.) i Knjiga 3 – Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Trilogija se može kupiti u Muzeju bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb, naručiti na adresi: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb (450 kn + poštarina) ili na telefon **(01) 48 94 879** te na **e-mail adresu** jbatelja@gmail.com. Čitatelji mogu nabaviti i samo prvu knjigu troknjižja, koja je životopis Bl. Stepinca nastao na temelju dokumenata objavljenih u ostalim dvjema knjigama.

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA FRANJE KUHARIĆA

Kardinal Franjo Kuharić s hrvatskim episkopatom te brojnim svećenstvom u prigodi pohoda Ivana Pavla II. Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, 21. listopada 1989.

Sluga Božji Franjo KUHARIĆ: Sjećanja na župnički život (4)

Donosimo svjedočanstvo sluge Božjega Franje Kuharića o vlastitom svećeničkom radu i pastoralnom župničkom iskustvu. Sastavio ga je on sâm, a objavljen je u knjizi »Pod Okićem«, (ur. Dragutin PAVLIČEVIĆ), u Zagrebu 1993., str. 502. – 512. Nakon što ga je nadbiskup Alojzije Stepinac zaredio za svećenika u zagrebačkoj katedrali 15. srpnja 1945., povjerena mu je služba kapelana u župi Radoboj, a od 28. kolovoza 1946. nadbiskup Stepinac ga postavlja upraviteljem župe Rakov Potok i Pavučnjak. U službu je stupio četiri dana kasnije, 1. rujna 1946.

Mi pješaci smo dolazili po velikoj žegi umorni poslije podne u svetište Majke Božje, ali smo bili radosni. Godine 1948. smo odlučili promijeniti program. Mjesto da krenemo rano ujutro, odlučili smo krenuti navečer u 8 sati računajući da ćemo tako doći ranije u svetište i da ćemo izbjeći najveću žegu. Mislili smo manje pokornički, a više ljudski. Međutim, mala pokora nije izostala. Bilo nas je svih hodočasnika oko 200. Bilo je muževa, žena, mladih, čak i djece. Oko jedan sat iza ponoći stigli smo do Jakovlja. Zaustavili smo se za odmor. Tu je i kapela. Muškarci su uglavnom ostali na cesti. Ja sam se povukao pred kapelu. Bile su tu i neke hodočasnice. Došao je jedan čovjek i pitao: »Što vi tu radite?« Odgovorio sam: »Odmaramo se!« On je kazao: »Ne smijete tu biti!« »Zašto?« upitao sam! Nisam dobio odgovor jer je na cesti nastala neka prepirka. Među muškarce je došao čovjek u civilu i počeo tražiti legitimacije. Neki su pokazali osobne karte, a neki su se usprotivili s pitanjem: »Tko si ti? Legitimiraj se ti!« Čovjek koji je pristupio k meni sišao je među ljude na cesti kad je čuo prepirku i ta su se dvojica povukla.

Slutio sam napad. Takvo je bilo vrijeme. Nosio sam sa sobom u torbi sveto ulje za bolesničko pomazanje, ako bi tko bio ranjen. Rasporedio sam hodočasnike tako da je jedna grupa muškaraca bila na čelu povorke, a druga je bila zalaznica. Ženski svijet i djecu smo smjestili u sredinu tih grupa. Odlučili smo ići samo glavnom cestom, bez skretanja na prečace. I krenuli smo u takvoj »strateškoj formaciji«.

Krenuli smo i šutljivo hodali kojih stotinjak metara, a onda je napadnuta zalazna grupa u kojoj sam se i ja nalazio. Najprije je nastupila panika, svi smo potrčali naprijed. Upozorio sam da se ne silazi s ceste. Osvrnuo sam se natrag i vidio da čovjek leži na ce-

»Nedavno sam u Požegi na krštenju 13-og djeteta jedne obitelji kazao da Katolička Crkva zastupa Božju viziju braka i obitelji, a ne viziju neke ideologije i filozofije. A Božja vizija braka i obitelji u skladu je s Božjom vizijom čovjeka.«

sti. Potrčao sam natrag prema njemu kad sam u noćnom sumraku primijetio čovjeka koji prilazi k meni s nekim štapom. Zamahnuo je da me udari po glavi. Ja sam instinktivno pružio ruke s torbom za obranu pa sam oslabio udarac. Ipak sam dobio na čelu »zvijezdu«. Čovjek koji je ležao na cesti ipak se podigao. Napadači su se povukli nakon što sam ja bio »pogođen«. Koliko ih je bilo, ne znam. Možda ona dvojica. Zvonar Dragutin Slunjski iz Rakova Potoka »zaplijenio« je letvu i kapu jednom napadaču. To je bio njegov trofej. Kad je napad prestao, pribrali smo se i brojili »žrtve«. Najteže je bio izudaran Lujo Holetić, moj povremeni stanodavac u Sv. Martinu. On je slavio 40. godišnjicu svojih hodočašća k Majci Božjoj Bistričkoj. Ležao je na zemlji. Vidljivo izudaran bio je i Ivan Razum, moj stalni stanodavac. Još su neki imali tragove udaraca. Ja sam nosio na čelu »zvijezdu«. Nastavili smo put cestom, uglavom šutljivi. Komentari »borbe« su došli kad se razdanilo. Mjerila se hrabrost pojedinih »junaka« uz šaljive primjedbe. Hodočašće se pretvorilo u vedri hod hodočasnika koji su i napad shvatili kao malu pokoru.

Stigli smo već u sunčanom jutru u Stubičke Toplice. Tu smo se dulje odmarali od borbe. Stigli smo u Mariju Bistricu u ranim satima poslije podne. Nismo izbjegli žegu. Svećenici hodočasnici su sjedali u ispovjedaonice da budu na uslugu pokornicima. Ja sam bio zbog svoje »zvijezde« na čelu posebno privlačan hodočasnicima pa sam ispovijedao do skoro dva sata iza ponoći. Bilo je to naše najvedrije hodočašće.

Nismo doznali tko su napadači, ali možemo zaključiti da su možda išli za nama jer su dobro poznavali ciljeve.

S bistričkih hodočašća pamtim i sljedeću zgodu. Iz Bistrice smo se vraćali vlakom. Od Podsuseda do Samobora putovali smo »Samoborčekom«. Pala je noć. U vagonu nije bilo svjetla. Bio sam s hodočasnicima, a nalazio se u vagonu jedan milicioner. Hodočasnici su pjevali svete pjesme, a on je to branio. Kad je pjesma utihnula, netko iz kuta postavi pitanje: »Kako to da smo u staroj Jugoslaviji smjeli to pjevati, a sada ne smijemo?« Milicioner je stajao u sredini vagona. Odgovorio je kao da daje svečanu izjavu: »Ja ću vam kazati: Onda nije bilo slobode, sada je sloboda!« To je primjer kako i pojam slobode može biti promijenjen.

Gotovo kroz cijelu godinu 1956. pozivani su ljudi, vjernici i članovi Partije, na saslušanja u Samobor u istražnom postupku protiv mene u smislu 118. i 119. članka Zakona za zaštitu države. Ljudi su dolazili k meni i pitali o čemu se radi. Kazao sam im da govore istinu. Nemam na savjesti ništa što bi zaslužilo sud, osudu. Doduše, kad su 1953. osnivali Svećeničko udruženje nastojanjem UDBE, poslali su i k meni svoga poslušnika, kojega sam dobro poznavao. Kazao sam mu: »Još ništa dobra nismo pročitali ni čuli od komunista o svećenicima. Čudi me da nam sada nude takve povlastice i žele nas uvjeriti kako su nam prijatelji.«

Znali smo koji su motivi toga Udruženja. Znali smo kako obećanjima, ucjenama i prijetnjama žele svećenike uvući u to udruženje. Stoga su svećenici, s manjim izuzecima neotpornih, sačuvali svoju slobodu i dostojanstvo. Kazao sam svom »prijatelju«: »Ja ću biti slobodan čovjek, makar me zatvorili u samicu!« Nisu ponovili ponudu.

Trebao sam se pojaviti na sudu 1956. Očekivao sam da ću i ja biti pozvan, da konačno znam što sam »kriv«. I pozvan sam, ali možda proračunato. Pozvan sam na UDBU na Zrinjevcu upravo u predbožično vrijeme 10. prosinca. Tu sam saslušavan kroz tri dana, dva, tri sata dnevno. Moram priznati da je isljednik »Đukica« bio korektan. Postavljao je pitanja i pisao što sam diktirao. Nije pravio nekih pritisaka da dobije neka priznanja. Uostalom, optužbe su bile bez temelja. Optužen sam bio da prisiljavam roditelje da šalju djecu na vjeronauk, da sam kazao kako smo progonjeni jer smo svećenici, a to je kleveta narodne vlasti, da sam kazao (prije devet godina) da papir svašta podnese,

dakle štampa laže, da sam civilni brak nazvao u propovijedi da je to »brak pod vrbom«, da sam kazao pred jednim članom Partije kako sve prolazi, pa će i ova država propasti, da sam vodio političke razgovore s neprijateljskim nakanama. Uglavnom: ništa! Najteža optužba mogla bi biti da će država propasti. To je već bila »kontrarevolucija«.

(nastavak slijedi)

Nadbiskup Franjo Kuharić među Božjim narodom

Kardinal Franjo Kuharić – čovjek Caritasa

U homiliji na misi prigodom 80. obljetnice Caritasa Zagrebačke nadbiskupije u zagrebačkoj katedrali 20. listopada 2013. zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić aktualizirao je ulogu kardinala Franje Kuharića u djelovanju Caritasa Zagrebačke nadbiskupije. Naglasio je: »Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić izbliza je pastirski pratio taj rad i obnavljao potrebne pravne okvire, što je uvelo u novo razdoblje djelovanja Caritasa na slobodan način, stekavši javnu pravnu osobnost nakon uspostave suverene države Hrvatske. No, kratkoga je vijeka bilo djelovanje u slobodi jer se i pred Caritasom našao teret rata protiv Hrvatske koji je donio sa sobom dotad neviđene razmjere potreba i izazova s kojima se trebalo nositi. Nipošto ne smijemo zaboraviti da je u tome vremenu zaživjela posebna povezanost s drugim mjesnim Crkvama Europe i svijeta; da se očitovala sveopća Crkva i zajedništvo vjernika, kao i solidarnost drugih ljudi koji su imali srca za naše nevolje.«

Propovijed kardinala Franje Kuharića na sprovodu Majke Terezije Regine, utemeljiteljice prvog Hrvatskog Karmela u Brezovici, dne 23. lipnja 1984.

»Sada sam zauvijek ovdje«

Drage sestre karmelićanke!

Draga braćo svećenici, časne sestre!

Sestre i braćo u vjeri i ljubavi!

Smrt karmelićanke, je li to žalost? Sigurno, smrt svakog ljudskog bića ozbiljan je događaj. Ali mora li biti uvijek žalostan? Mislim da ovaj rastanak ne bi smio biti zasjenjen nekom tugom.

Kada iz tamnice ili logora netko odlazi u slobodu, raduje se, a s njim se raduju i oni koji ostaju. Ako sasvim dosljedno i sasvim do kraja razmišljamo Božju riječ, onda je zaista smrt jedne karmelićanke prijelaz iz ograničenosti svijeta, iz prolaznosti vremena u sasvim novu stvarnost života, i to u punu stvarnost punoga života. To su oni stanovi o kojima govori naš Spasitelj: »U kući Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem pripraviti vam mjesto'?« (Iv 14,2). U te stanove odlazi onaj koji je u Gospodinu živio i u Gospodinu preminuo jer nitko sebi ne živi i nitko sebi ne umire, kaže riječ Božja (usp. Rim 14,7).

U tom otajstvu, u otajstvu smrti, dogodio se prijelaz Majke Regine. Ako vjerujemo da je sazrela za susret i za sasvim novu ljubav beskrajnoj mjeri, onda se ne bismo smjeli žalostiti jer ona nije na gubitku, ona je na dobitku. Ali ni zajednica u kojoj je živjela, koju je utemeljila i u kojoj je sazrijevala, nije na gubitku. Zajednica ovoga karmela, koji je blažene uspomene nadbiskup Alojzije tako ljubio, također je na dobitku.

Gledajući očima vjere, sasvim dosljedno riječi Božjoj, smrt nije rastanak nego je još veća blizina. Mi nikada ne možemo biti blizu jedni drugima svojom fizičkom prisutnošću kao što možemo biti blizi jedni drugima kada svojim duhom živimo u Bogu. A jer svi u Bogu živimo, mičemo se i jesmo (usp. Dj 17,28), Bog, ta neizreciva Tajna svjetla ljubavi i dobrote, prisutnost je svima nama. U toj prisutnosti mi trajno ostajemo prisutni jedni drugima. Granica smrti ne može tu donijeti nikakvu podijeljenost. Sada je duša Majke Regine Terezije još bliža ovoj zajednici.

Sada je u Bogu gleda, sada je u Bogu ljubi i sada je može zaista pronicati svom ljubavlju sasvim pročišćene duše i sasvim pročišćene molitve. Stoga zajedništvo traje, traje i po onom zakonu Općinstva svetih. Crkva na zemlji, Crkva u tajni očišćenja, Crkva u nebeskoj slavi, jedno je to Općinstvo svetih, povezano u Bogu, u njegovoj ljubavi i njegovoj prisutnosti.

Dok molimo za našu pokojnicu, mi vjerujemo i u njezinu mo-

litvu, da ona moli za nas, da ona moli za ovaj svoj karmel i da će trajno biti molitelj pred Srcem našega Boga u zajedništvu Presvete Majke za ovaj karmel.

Kad sam je prije nekoliko dana posjetio u njezinoj ćeliji i vidio je sasvim istrošenu, ali duhovno sasvim bistru, rekla mi je kakav Karmel želi: Želi da Karmel bude Karmel molitve, Karmel šutnje, Karmel žrtve. To je njezina oporuka, izrečena usmeno, koju ja poručujem zajednici sestara ovog Karmela Gospe Karmelske.

Majka Regina Terezija u zadnjim godinama života

Ovaj se Karmel rađao iz muka. Kada se bude pisala povijest ovog Karmela, njegovi počeci, gradnja ovog samostana, muke oko toga, strepnja blažene uspomene nadbiskupa zagrebačkog Alojzija da se to djelo dovrši, strepnja da se to djelo sačuva, bit će vidljivo kako je sve to rođeno iz muke. A što je rođeno iz muke, što je rođeno iz križa, ima vrijednost, ima određeno bogatstvo, znači da se tu ima događati nešto novo, sveto, Božje.

Smisao je karmelićanke da bude odijeljena od svijeta. I ovaj dom zatvara strogom klauzurom vrata svijetu i nitko u nj ne može ući bez posebne za to obrazložene dozvole. Dakle, karmelićanke su se zatvorile. Ključ postoji samo iznutra, nema ga izvana za one koji nisu pozvani. Ali oni koji su pozvani, koji unutra uđu, zašto ulaze? Nerazumljivo je to očima ovoga svijeta. Neshvatljivo je to ako se razmišlja o ljudskom životu, o toj kratkotrajnoj egzistenciji, samo u kategorijama vrednovanja ovoga svijeta, ali shvatljivo je to u riječi Božjoj, shvatljivo je to u tajni križa. Zato one koje ulaze, znaju zašto ulaze.

Karmel kao zajednica kontemplativnih redovnica, koje su odijeljene od svijeta i uronjene u Boga, ima izričito duhovno zračenje i izvan ovih zidina, i preko zatvorenih vrata.

Ovaj svijet treba to duhovno zračenje, treba taj milosni ozon koji pročišćava misli, osjećaje srdaca i savjesti. To zrači iz zajednice i iz duša u kojima nije prisutan svijet nego u kojima je prisutan Bog.

Ali vrata moraju ostati dobro zatvorena, jer postoji opasnost da u Karmel zrači svijet svojim duhom i da proširi svoj prostor u prostorima duše. Nisu samo ova fizička vrata s njihovim ključevima čuvar klauzure karmelićanki, klauzura karmelićanki u njihovu je srcu, u njihovoj duši. Tu moraju biti stvorene neprijelazne ograde, koje ne dopuštaju da svijet provali unutra. Ali tu moraju biti i otvorena vrata, koja dopuštaju da Duh Božji zrači iz ovih karmelićanki u Crkvu i u svijet.

Sjećam se kad sam bio mlad svećenik tu u blizini, u Rakovu Potoku i Sv. Martinu pod Okićem, da sam rado dolazio u ovaj Karmel i često sam razgovarao s Majkom Terezijom u govornici slušajući je kako ona razmišlja o Bogu, kako govori o vjernosti, kako potiče na ustrajnost. Kao mladi svećenik, iz svijeta sam dolazio pred ova zatvorena vrata, pred ove rešetke, i osjetio sam da iz tih sakrivenih srdaca zrači ohrabrenje, poticaji koji mogu i te kako obogatiti nas koji smo više izloženi da se svijet nastani u nama i da istisne Boga iz naše duše.

To je smisao Karmela, smisao karmelićanki.

Ova civilizacija suvremenog svijeta, koja sve mjeri fizičkim mjerama što se može mjeriti, i koja sve važe fizičkim vagama što se može vagati, i koja uvažava samo učinkovitost svojih materijalnih napora, ne razumije zašto se sakriti, zašto se povući u šutnju, zašto živjeti u pokori neprestanim darivanjem samog sebe, zašto trajno moliti i ništa ne činiti što bi ovaj svijet smatrao potrebnim i korisnim za standard svijeta. Da, to je tako kad se gleda očima svijeta, ali kad se gleda očima Božjim, onda se tu prepoznaje otajstvo Otkupljenja. Bog se sâm uprisutnio u svijet kao čovjek da bi preuzeo na se patnju svijeta, patnju čovjeka i zloću grijeha i da bi umro za život čovjeka, za život svijeta. To nije po logici svijeta, to je logika Božja, često neshvatljiva, ali logika ljubavi koja ide do kraja.

I križ je ljubav do kraja, Euharistija je ljubav do kraja.

Zato duše koje osjete poziv, koje Duh Sveti za to oduševi, shvaćaju da njihov život postaje plodan, pun smisla, veliko bogatstvo Crkve i veliki zalog za spasenje svijeta kada je darovan s Isusom raspetim na križu šutnje, na križu molitve. Takav nam Karmel treba, i drugačiji ne treba.

Mi molimo danas da bi odlazak ove redovnice, koja je sazrijevala u toj vjeri, žrtvi i ljubavi, bio blagoslovljen novim dolascima, da bi se umnažao broj onih koji tako ljube da spašavaju svijet. Svijet treba duhovni ozon da bi mogao opet disati.

Molimo za duhovna zvanja, za duhovna zvanja Karmela, za duhovna zvanja svećenika, za duhovna zvanja redovnika i redov-

nica. Molimo i u ovom oproštaju za taj dar s neba, jer svako duhovno zvanje dolazi s neba. To je Božji poziv, to je Isusov izbor. Svaki odgovor na taj poziv moguć je samo u Duhu Svetom. Sve nam to dolazi s neba da bismo konačno stigli u nebo.

Smisao Karmela tako je divno izrekla sveta karmelićanka Terezija od Djeteta Isusa. Ušla je u Karmel s petnaest godina. Duh Sveti ju je tako silno vukao u tu samoću. Ona opisuje svoje prve dojmove ovako u »Povijesti jedne duše«, nakon što ju je majka Gonzaga provela kroz Karmel da vidi gdje će živjeti:

»Sve mi se ondje činilo divno, bilo mi je kao da sam prenesena u pustinju, a osobito me očaravala moja mala ćelija, veselje koje sam osjećala bilo je mirno, ni najmanji vjetrić nije pokretao mirnih voda na kojima je plovila moja lađica, nijedan oblak nije prekrivao moje plavo nebo... Ah, potpuno sam bila nagrađena za sve svoje kušnje... S kakvom sam dubokom radošću ponavljala ove riječi: 'Sada sam zauvijek, zauvijek ovdje!'

'Ta sreća nije bila kratkotrajna, nije imala iščeznuti s 'obmanama prvih dana'. Što se tiče obmanâ, dragi mi je Bog udijelio milost da nisam imala nijedne kad sam stupala u Karmel. Našla sam da je samostanski život upravo onakav kakvim sam ga zamišljala. Ni jedna me žrtva nije iznenadila, ali ipak, vi to znate, ljubljena moja

Nije nam moguće govoriti o tajni duša. Duša jedne karmelićanke koja ne ostavlja iza sebe nikakvih napisanih knjiga, nikakvih očitih djela, to je velika tajna: tajna u skrivenoj patnji, tajna u trajnoj uronjenosti u otajstvo križa za otkupljenje svijeta. Zato takvu dušu čeka iznenađenje. Plod te ljubavi bit će sigurno bogat odjecima u dušama, za koje ona moli sada i za koje je ona molila prije.

Majko, prvi moji koraci naišli su na više trnja nego ruža!

Da, patnja mi je pružila ruke, i ja sam joj se s ljubavlju bacila u zagrljaj... Što ću raditi u Karmelu, izjavila sam svečano pred nogama Isusa u hostiji, na ispitu prije polaganja zavjeta: 'Došla sam da spasavam duše, a osobito da molim za svećenike.' Kad se hoće postići kakav cilj, treba prihvatiti sredstva koja vode do njega, Isus mi je dao da shvatim da mi samo preko križa hoće dati duše, i moja je sklonost prema trpljenju rasla koliko se povećalo moje trpljenje. Pet sam godina išla tim putem. Ali izvana nije ništa odavalo moje trpljenje, koje je bilo to bolnije što sam ja jedina znala za njega. Ah, kako ćemo se iznenaditi na kraju svijeta kad budemo čitali povijest duša!... Koliko će biti ljudi koji će se čuditi vidjevši put kojim je moja duša hodila!...« (*Povijest jedne duše*, str. 143.–144.).

Nije nam moguće govoriti o tajni duša. Duša jedne karmelićanke koja ne ostavlja iza sebe nikakvih napisanih knjiga, nikakvih očitih djela, to je velika tajna: tajna u skrivenoj patnji, tajna u trajnoj uronjenosti u otajstvo križa za otkupljenje svijeta. Zato takvu dušu čeka iznenađenje.

Hvala za ovaj dar, hvala Bogu za ovu milost da smo imali jednu karmelićanku koja je znala zašto je ušla u Karmel, zašto je prihvatila križ i zašto živi. Plod te ljubavi bit će sigurno bogat odjecima u dušama, za koje ona moli sada i za koje je ona molila prije.

»Sada sam zauvijek, zauvijek ovdje!« (ib.). Tako je osjetila Mala Terezija ušavši u Karmel, ali to je bio samo prolaz, samo kratkotrajnost. Ova se riječ izgovara samo jednom u punom smislu. kada se duša ispunjena svjetlom i ljubavlju Božjom nađe u vječnosti. Samo se onda i može reći: Sada sam zauvijek, zauvijek ovdje. Mi želimo i molimo da to može reći i da to kaže naša blagopokojna Majka Terezija Regina. Sada, sada je započeo njezin vječni stan, koji neće imati svršetka: Sada sam zauvijek, zauvijek ovdje. Neka na to misli svaka karmelićanka ovog samostana! Neka se priprema samo za to! Neka se žrtvuje samo za to da jednom može reći u nebu: Sada sam zauvijek ovdje. Amen!

† Franjo kardinal Kuharić
nadbiskup zagrebački

Bio nam je kao duhovni otac

Ivan Benkek iz Virja, rođen 28. ožujka 1949., posvjedočio je 22. prosinca 2013.: »Kardinal Franjo Kuharić bio je više puta u Virju. Bio nam je kao duhovni otac. Imao sam čast dva puta pozdraviti ga prigodom dočeka pred župnom crkvom sv. Martina i zaželjeti mu dobrodošlicu. Svojim riječima i ponašanjem on nam je dao poticaj za rad u Caritasu, jer je karitas, kako je više puta ponovio, ljubav na djelu. Gledajući ga smirena i uronjena u Boga, zaključio sam da ga vodi Duh Sveti, da mu on daje voditi Crkvu i hrvatski narod prema boljem svijetu, prema Bogu, da svojim radom i životom svjedočimo da smo Isusovi.«

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA JOSIPA LANGA

Čitateljima Glasnika blaženog Alojzija Stepinca poznato je da je u tijeku kanonski postupak za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega Josipa Langa, pomoćnoga biskupa zagrebačkoga.

»Jesmo li na pravom putu ili lutamo i srljamo u propast?«

Josip Lang rodio se u Lepšiću i kršten u župnoj crkvi sv. Maksimilijana u Posavskim Bregima 25. siječnja 1857. Osnovno obrazovanje završio je u Jastrebarskom jer su se njegovi roditelji preselili u župu Petrovina, u selo Petrovinski Novaki, gdje su preuzeli veliki mlin. Srednju školu završio je u Zagrebu. Filozofiju i teologiju studirao je u Rimu. Za svećenika je zaređen 24. rujna 1883. Najprije je djelovao kao kapelan u Zlataru, zatim kao duhovnik u bolnici i matičnoj kući milosrdnih sestara u Zagrebu, zatim kao duhovnik (1900.–1908.) i rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa (1908.–1912.), bio je kanonik Prvostolnoga kaptola zagrebačkog (1908.–1924.) te župnik katedralne župe sv. Marije na Dolcu (1912.–1915.). Dana 26. veljače 1915. izdao je papa Benedikt XV. bulu kojom je dr. Josipa Langa imenovao naslovnim biskupom od Alamande. Zajedno s dr. Dominikom Premušem posvećen je 18. travnja 1915. za pomoćnog biskupa zagrebačkog nadbiskupu dr. Antunu Baueru. Umro je na glasu svetosti u Zagrebu 1. studenoga 1924. i bio pokopan na Mirogoju, odakle je već sljedeće godine njegovo tijelo preneseno u crkvu sv. Marije na Dolcu. Ostavio je svjedočanstvo žive vjere u Euharistiju, sinovsku pobožnost Majci Božjoj, predani rad u odgoju budućih svećenika te izvanrednu, evanđeoski prožetu ljubav prema siromasima, nezbrinutima i bolesnicima.

Imenovanje promicatelja kanonskog postupka (postulatora)

Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac obavijestio je 24. svibnja 1943. Kongregaciju za svete da je nakanio započeti redoviti kanonski postupak za proglašenje svetim dr. Josipa Langa »koji je 1. studenoga 1924. umro u Zagrebu na glasu svetosti« i »čije su krjeposti za sveg njegova života sjajile svećenstvu i Božjem narodu«.

Anđeli klanjatelji na vratnicama koje omogućuju ophod oko oltara župne crkve sv. Marije na Dolcu, u kojoj je sluga Božji Josip Lang, kao župnik, od godine 1912. do 1915. slavio misu i dijelio sakramente

U tu svrhu nadbiskup Stepinac je Kongregaciju za svete izvijestio da će za postulatora postupka imenovati dr. Gjuru Madjerca, rektora Zavoda sv. Jeronima u Rimu, a on će za vicepostulatora u Zagrebačkoj nadbiskupiji imenovati dr. Dragutina Nežića, duhovnika u Nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu.

Istoga dana, 24. svibnja 1943., nadbiskup Stepinac je dr. Madjerca imenovao postulatorom kanonskog postupka za proglašenje svetim biskupa Josipa Langa, a dr. Madjerec je pod istim nadnevkom imenovao dr. Nežića vicepostulatorom, tj. svojim zamjenikom u radu u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Propovijed mons. Valentina Pozaića, pomoćnog biskupa zagrebačkoga, na svetkovinu Svih svetih, u župnoj crkvi sv. Marije na Dolcu u Zagrebu, o 79. obljetnici smrti sluge Božjega Josipa Langa, 1. studenoga 1924.

Čuli smo u prvom čitanju pitanje: »Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle dođoše?« I dobili odgovor: »Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj.« Današnjim blagdanom Svih svetih slavimo ono što jesmo i na što smo pozvani i što trebamo svakog dana sve više postajati: blaženi i sveti. I dok sv. Ivan apostol opisuje ono silno mnoštvo pobjednika koji sa zemlje ulaze u nebo, poziva i nas da tako živimo kako

Pločice zahvalnice za primljena uslišanja na grobu sluge Božjega Josipa Langa u župnoj crkvi sv. Marije na Dolcu u Zagrebu

Govor »Blaženstava« – koje smo danas u Evanđelju slušali – bio je njegov životni program, izvor snage i radosti. Sav je bio zauzet pastoralnim i karitativnim radom. Posjećivao je bolesnike, siromahe, donosio duhovnu i materijalnu pomoć.

bismo i mi stigli u nebo – inače naš život nema smisla: promašeni su svi planovi i sva postignuća.

Prije nego krenu na put, i tijekom putovanja, mudri putnici se pitaju: Jesmo li na pravom putu ili lutamo stranputicama i srljamo u propast? Je li taj put previše težak? Svi sveti poručuju: Isplati se ići ovim napornim putem – do pobjede. A sv. Pavao uči: »Sve patnje sadašnjeg vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama« (Rim 8,18).

Jednoga iz one povorke uspješnih pobjednika, po duhu blaženstava, može se lako prepoznati: Ime mu je Josip Lang. Rođen je u selu Lepšiću kraj Ivanić-Grada 25. siječnja 1867., a umro ovdje u Zagrebu na današnji dan, na blagdan Svih svetih, 1924. godine.

Uz ime Josip Lang vežu se dva obilježja. Prvo: pomoćni biskup zagrebački, a drugo: u narodu omiljen dobrotvor, čovjek Božji, čovjek blaženstava. Poznat je i kao župnik ove župe sv. Marije na Dolcu, gdje mu se i grob nalazi.

Govor »Blaženstava« – koje smo danas u Evanđelju slušali – bio je njegov životni program, izvor snage i radosti. Sav je bio zauzet pastoralnim i karitativnim radom. Posjećivao je bolesnike, siromahe, donosio duhovnu i materijalnu pomoć. Silazio je u vlažne podrume, penjao se na tavane i potkrovlja da susretne i pomogne onima u teškim životnim prilikama.

Silne potrebe, kojima nije mogao doskočiti, nisu ga obeshrabrivale, već naprotiv, raspirivale su njegov žar dobrote prema bližnjemu. Srcu su mu posebno bile prirasle Isusove riječi: »Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!« (Mt 25, 35–40).

Njegova djela ljubavi nisu zaboravljena. Da bi se nastavila i nakon njegove smrti, osnovana je »Zaklada Biskup Josip Lang« za pomoć siromašnim starijim osobama. Kako je živio, tako je i umro: na glasu dobrote i svetosti. Narod ga je poštivao kao sveca. Vodi se postupak za njegovo proglašenje blaženim.

Po djelotvornoj ljubavi bio je pribrojen onima koji su svojim životom odražavali lice Isusovo u ovome svijetu, onima koji su živo svjedočili da je istinita biblijska poruka: ljubi Boga i bližnjega, da su te dvije zapovijedi jedna: temelj zdravog i pravednog, humanog čovjeka dostojnog života na ovoj zemlji Božjoj (Mt 22,37–40).

Živo je proživljavao evanđeosku istinu: Našu ljubav prema bližnjemu Isus prihvaća kao našu ljubav prema njemu samome. To je put blaženih, put svetih.

Znao je i tako je živio: samo ljubav može preobraziti svijet; sve drugo je drugotno: bilo znanje, bila moć, bilo programi, bile strukture. Svijet se mijenja tako da se mijenja čovjek, počevši od sebe, od svoga srca. Promjenom ljudskog srca, mijenja se svijet.

Na putu života, često mračnom i maglovitom, teškom i napornom, potrebna su nam svjetlila, putokazi, vođe – to su sveci. Zato ih se danas sjećamo, u njih se želimo zaglédati i njihovim putem postojano naprijed kročiti.

Sretni smo da ih imamo. Ponosni smo što ih imamo na našem putu života. Oni su znak da je naša Crkva živa i sveta, da u našim obiteljima po molitvi i žrtvi djeluje Duh Sveti, da su naše obitelji rasadište svetaca i mučenika na svim područjima i u svim staležima života.

Iz tih svetih sredina rađaju se oni koji razumiju i žive bogoljublje, čovjekoljublje, domoljublje. Zahvalni smo svetima jer zahvaljujući njima ne moramo lutati putovima mraka, već možemo putovati pod nebom okićenim zvijezdama nade, svetosti i blaženosti.

Idimo tim putem hrabro i radosno u nebesku domovinu, u

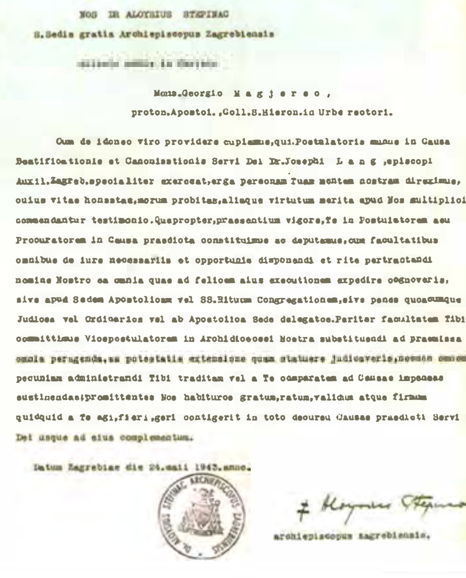

Glavni oltar pohođenja Marijina u župnoj crkvi sv. Marije na Dolcu u Zagrebu na kojem je kao župnik sluga Božji Josip Lang od godine 1912. do 1915. slavio svetu misu

Grob sluge Božjega Josipa Langa mjesto je molitve i uslišanja

NOS DR ALOYSIUS STEPINAC
S.Sedis gratia Archiepiscopus Zagrebiensis

[illegible]

Mons.Georgio M a g j e r e o ,
proton.Apostol.,Coll.S.Hieron.in Urbe rectori.

Cum de idoneo viro providere cupiamus,qui.Postulatoris munus in Causa Beatificationis et Canonisationis Servi Dei Dr.Josephi L a n g ,episcopi Auxil.Zagreb.specialiter exerceat,erga personam Tuam mentem nostram direximus, cuius vitae honestas,morum probitas,aliaque virtutum merita apud Nos multiplici commendantur testimonio.Quapropter,praesentium vigore,Te in Postulatorem seu Procuratorem in Causa praedicta constituimus ac deputamus,cum facultatibus omnibus de iure necessariis et opportunis disponendi et rite pertractandi nomine Nostro ea omnia quae ad felicem eius executionem expedire cognoveris, sive apud Sedem Apostolicam vel SS.Rituum Congregationem,sive penes quoscumque Judices vel Ordinarios vel ab Apostolica Sede delegatos.Pariter facultatem Tibi committimus Vicepostulatorem in Archidioecesi Nostra substituendi ad praemissa omnia peragenda,ea potestatis extensione quam statuere judicaveris,necnon omnem pecuniam administrandi Tibi traditam vel a Te comparatam ad Causae impensas sustinendas;promittentes Nos habituros gratum,ratum,validum atque firmum quidquid a Te agi,fieri,geri contigerit in toto decursu Causae praedicti Servi Dei usque ad eius complementum.

Datum Zagrebiae die 24.maii 1943.anno.

(Pečat:) DR. ALOYSIUS STEPINAC ARCHIEPISCOPUS ZAGRABIENSIS

† Aloysius Stepinac
archiepiscopus zagrebiensis.

Dekret zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca kojim imenuje mons. Jurja Magjerca, rektora papinskog Hrvatskog Zavoda sv. Jeronima postulatorom kanonskog postupka za proglašenje svetim biskupa Josipa Langa, 24. svibnja 1943.

zajedništvo svetih pobjednika. I neka nas svojim plaštem ovije Kraljica Svih Svetih – Blažena Djevica Marija. Amen.

Uz grob sluge Božjega Josipa Langa

U župnoj crkvi Pohoda Blažene Djevice Marije na zagrebačkom Dolcu nalazi se grob sluge Božjega biskupa Josipa Langa. Sluga Božji je u toj župi bio župnikom od 1912. do 1915. godine. Za vrijeme njegova života njegov lik nije bio nepoznat Zagrepčanima, ali ni onima koji su dolazili iz okolice grada i iz drugih gradova. Bio je pravi svjedok Kristovih riječi: »Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće« (Mt 25,40), utjelovivši evanđelje u svakodnevnim susretima s onima kojima je bila potrebna pomoć.

Danas se, nakon toliko godina, župljani, vjernici Zagreba i ostalih mjesta i gradova okupljaju uz grob sluge Božjega. Grob je prepoznatljiv po velikoj figuri mjedenog anđela, oko tri metra visokoj, koji je dar obitelji Arko.

Svakoga 25. u mjesecu svečano se slavi Euharistija koju predvode poglavari Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u zajedništvu sa župnikom župe. Toga dana moli se molitva za što skorije proglašenje blaženim sluge Božjega biskupa Josipa Langa. Poticaji iz njegova života često nađu svoje mjesto u homilijama svećenika koji su na službi u župi Pohoda Blažene Djevice Marije.

Grob s nedavno postavljenom prikladnom spomen-pločom sa slikom sluge Božjega, mjesto je molitava brojnih vjernika koji su u biskupu Josipu Langu prepoznali bliskog zagovornika pred licem Boga Svemogućega!

(Zlatko Golubić, župnik)

Molitva za proglašenje blaženim sluge Božjeg Josipa Langa

Gospodine, Bože naš, ti si svome sluzi Josipu Langu udijelio milost da tvoju ljubav posvjedoči u žarkoj pobožnosti prema Presvetoj Euharistiji i prema Blaženoj Djevici Mariji te pomaganjem siromaha i odgojem budućih svećenika i tako ga učinio sredstvom svoga milosrđa. Udijeli i nama milost da nas njegov život i primjer vode putem nasljedovanja tvoga jedinorođenoga Sina. Uzdigni, dobri Oče, svoga slugu na čast oltara i učini ga zaštitnikom našega puta prema tebi. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Pozivamo svakog čitatelja *Glasnika* da bude pronositelj glasa svetosti sluge Božjega Josipa Langa i moli da Bog na njegov zagovor učini koji čudesan znak kao potvrdu da se Bogu u potpunosti svidio.

Bl. Miroslav Bulešić svećenik i mučenik

U veličanstvenom euharistijskom slavlju tijekom kojega je blaženim proglašen sluga Božji Miroslav Bulešić, u Puli, u subotu 28. rujna 2013., kardinal Angelo Amato osvrnuo se u homiliji i na bl. Alojzija Stepinca

Naime, oba blaženika žrtve su istoga progonitelja – komunističke strahovlade. Ponajprije je opisao vrijeme mučeništva: »Blaženi Bulešić je istinski junak Crkve u Hrvatskoj, koja je četrdesetih godina prošlog stoljeća pretrpjela žestoki progon. Povjesničari navode da su u vašim biskupijama barbarski ubijena čak 434 svećenika (biskupijska i redovnička), a još dvadeset i četvorica umrla su od mučenja i patnji podnesenih u neljudskim uvjetima zatvora. Bio je to pravi pokolj. Pobijeno je 17% ondašnjeg hrvatskog klera. Osim toga: ubijena su 73 sjemeništarca, 22 brata laika iz raznih redovničkih zajednica i 30 časnih sestara. Jedno ime poznato čitavome svijetu jest ono blaženog Alojzija Viktora Stepinca, kardinala Svete Rimske Crkve. Hrabri branitelj vjerske slobode u vašoj domovini, bio je uhićen, zatvoren i prisiljen na kućni pritvor u Krašiću, njegovu rodnom mjestu, gdje je 1960. godine kao mučenik preminuo od bolesti zadobivene u zatvoru. Naša majka Crkva ne zaboravlja hrabrost i snagu ovih svojih sinova i sjeća ih se s poštovanjem i zahvalnošću.«

Govoreći o okolnostima smrti novoga blaženika, kardinal Amato je rekao: »U župnu kuću, nasrnula [je] razularena skupina pristaša komunističkog režima koja je, u prisutnosti policajaca, psujući počela rušiti i razbijati staklo, posuđe, crkveno ruho, i uništavati sve pred sobom. U tom paklenom kaosu nasilnici su iskaljivali bijes na don Miri, divljački ga batinajući i svom silinom udarajući njime o zid. Mladi svećenik okrvavljen i unakažen zazvao je više puta: 'Isuse, primi dušu moju.' Na kraju su ga pritisnuli na pod, jedan od zlostavljača iz džepa je izva-

dio nož te njime don Bulešića više puta ubo u vrat. Krv je briznula iz rana i poprskala zid sobe slijevajući se po podu. Ubojica je izašao krvavih ruku i oprao ih na pojilu za stoku. Na sudskome procesu bio je oslobođen.

Ovaj okrutni prizor sliči mučeništvu sluge Božjega što ga je prorekao Izaija: 'Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu, i lica svojeg ne zaklonih od uvreda ni od pljuvanja' (Iz 50,6). 'Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svojih. K'o janje na klanje odvedoše ga; k'o ovca, nijema pred onima što je strižu, nije otvorio usta svojih. Silom ga se i sudom riješiše; tko se brine za njegovu sudbinu? Da, iz zemlje živih ukloniše njega, za grijehe naroda njegova na smrt ga izbiše' (Iz 53,7–8). Ako ga ljudi ponizuju, Gospodin ga uzvisuje: 'Gle, uspjet će sluga moj, podignut će se uzvisit' i proslaviti! Kao što se mnogi užasnuše vidjevši ga – tako mu je lice bilo neljudski iznakaženo (....) – tako će on mnoge zadiviti narode' (Iz 52,14).

Kao Isus pred svojim mučiteljima, tako je i don Miroslav uspio šaptati samo riječi oprosta: 'Oče, oprosti im jer ne znaju što čine' (Lk 23,34).

Ljudska se zloća iskalila nad nemoćnim svećenikom. Vuk je rastrgao janje. Mržnja je ugasila jedan ljudski život, uvijek dragocjen, ali ovaj put dvostruko neprocjenjiv jer je to bio život dobra čovjeka.«

Kardinal Amato nije zaboravio prisjetiti se teških okolnosti u kojima su katolički vjernici čuvali vjeru kao najveće blago. To je prikazao govoreći: »Poznato je da je svršetkom Drugog svjetskog rata 1945. godine u vašoj zemlji nastupilo sustavno i nemilosrdno progonstvo Crkve i svećenika. Revolucionari, bojeći se kršćanskog odgoja djece i mladih, činili su sve da ih odvrate od vjere i nedjeljne mise te podvrgnu tzv. socijalističkom preodgoju, koji je umjesto ljubavi propovijedao klasnu mržnju. Svećenici i vjernici bili su izrugivani. Evanđelje ismijavano. Evo jednog slučaja što ga je ispripovjedio don Miro kad je bio vjeroučitelj u gimnaziji u Kanfanaru: 'Do Božića sva djeca, izuzevši jednoga, redovito i slobodno pohađaju taj predmet. Iza Božića preokret. Oko desetorice neće više da pohađaju vjeronauk, i tu [je] sve dobro; ali ono što je (još) gore jest to da su ta djeca počela govoriti: 'Svećenik je fašist i oni koji ostaju na vjeronauku – i oni su fašisti; a mi smo mali komunisti i proti Bogu.'

Don Miro je hrabro davao do znanja građanskim vlastima brojne slučajeve netolerancije spram vjere. Rugali su se djeci koja su išla na vjeronauk, govoreći o njima da su ludi što vjeruju u Boga. Širili su izmišljotine protiv našeg blaženika. Da ga odvrate od njegova apostolskog djelovanja, savjetovali su mu da pođe u Italiju i živi u miru. A don Miro je odgovarao da je postao svećenik za narod i da je potrebno ostati među svojim pukom. Kad su mu prijetili, govorio je: 'Ako me ubiju, ubit će me za vjeru i Boga.'

Ovo je portret don Mire što je jako lijepo ocrtao papa Franjo u svom apostolskom pismu kad naziva našega blaženika: 'Svećenik i mučenik, marljivi pastir, revni odgojitelj mladih i neustrašivi svjedok Evanđelja.'«

Papa Franjo je u nedjelju 29. rujna 2013. u nagovoru uz molitvu Anđeo Gospodnji ovim riječima popratio proglašenje blaženim sluge Božjega Miroslava Bulešića: »S radošću podsjećam da je jučer u Hrvatskoj blaženim proglašen Miroslav Bulešić, dijecezanski svećenik, koji je umro mučeničkom smrću 1947. godine. Slavimo Gospodina, koji nedužnima daje snagu za najviše svjedočanstvo.«

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

Svaki dopis na Postulaturu bl. Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Hvala svim čitateljima, štovateljima bl. Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Salezijanac Istvan Sándor – novi blaženik

Kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za kauze svetih, u subotu 19. listopada 2013. u Budimpešti proglasio je blaženim slugu Božjega Istvana Sándora (1914.–1953.), salezijanskog redovničkog brata iz Mađarske

Istvan Sándor rođen je u Solnoku, u Mađarskoj, 26. listopada 1914. godine, u duboko religioznoj kršćanskoj obitelji. Živio je u doba velikih političkih i društvenih prevrata i ratova. Ustrajno je odlazio u franjevačku crkvu, gdje je služio kao ministrant i čitač. Ondje su brzo opazili njegovu veliku religioznu istančanost kao i vrsne ljudske kvalitete, te su ga usmjerili na Salezijansku kongregaciju. Oduševljen don Boscovim likom, njegovim pedagoškim i pastoralnim metodama te njegovim cjelovitim odgojem mladeži, uz dopuštenje roditelja, ulazi u Institut, prvo kao postulant, a ubrzo zatim ulazi i u novicijat.

Kada je komunistički režim započeo s progonima redovnika, mladi Istvan bio je prisiljen pobjeći i mjesecima se skrivati. Uskoro bježi iz zemlje i zapošljava se u Budimpešti, gdje je nastavio apostolat s mladima, svjestan da se bavi – u ono vrijeme – strogo zabranjenom aktivnošću. U ljeto 1952. policija ga je uhitila na radnom mjestu te odvela u zatvor gdje su ga mučili. Nakon kratkog sudskog postupka optužen je i osuđen za zavjeru protiv države te je 18. lipnja 1953. obješen.

Nakon pada komunističkog režima, godine 1990., osuda na smrt je poništena, a 1999. godine postumno mu je nova vlast dodijelila posebnu počast. Novi blaženik danas šalje Crkvi i svijetu trostruku poruku: do kraja vjernost pozivu na koji nas Gospodin poziva, zauzetost u odgoju mladih za primjeren evanđeoski život, te primjer vjerodostojnoga svjedočenja Isusa, njegovih riječi ljubavi i nade. Mučenik Istvan na proročki način govori o važnosti odgoja mladih kao jednom od načina suprotstavljanja kulturi protivnoj životnim vrjednotama, ljubavi, radinosti, opraštanju i bratstvu među ljudima.

Blaženima proglašena 522 mučenika komunističke internacionale

U nedjelju 13. listopada 2013. u Tarragoni, u Španjolskoj, u ime pape Franje, kardinal Angelo Amato, pročelnik Kongregacije za kauze svetaca, proglasio je blaženima 522 mučenika koje su ubili pripadnici Komunističke internacionale iz mržnje prema Katoličkoj Crkvi. U zločinima izvršenima u Španjolskoj sudjelovali su i pripadnici Komunističke partije Jugoslavije, tzv. »španski borci«.

OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Muzeju bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena. Cijena je 150 kn.

Blaženi Alojzije Stepinac u Sv. Križu nad Jesenicama (2)

Bl. Alojzije Stepinac uspinje se prema Triglavu u srpnju 1936.

Nakon hodočašća grada Zagreba u Mariju Bistricu 11. i 12. srpnja 1936. nadbiskup Stepinac se nekoliko dana zadržao u razmatranju u Brezovici. Potom je otišao u Varaždinske Toplice, a zatim u Sv. Križ nad Jesenicama u Sloveniji. Kroničar je zabilježio da mu »najugodnija zabava bijaše ribolov (pastrve) u rječici Jesenici i planinarenje. Penjao se na vrh Golice, a jednoga se dana uspeo i na Triglav«.*

O Nadbiskupovu boravku u Sv. Križu nad Jesenicama opširnije su pisali vlč. Pavao Jesih, svećenik Zagrebačke nadbiskupije, u knjizi *Crvena ruža na oltaru. Biografska pripovijest*, objavljena u Winnipegu, u SAD, godine 1950. i Velimir Deželić, sin, u knjizi Kakvi smo bili? *Zapisi mojoj unučadi. Život zagrebačke obitelji od 1827. do 1953.*, Knjiga II., Zagreb, 2011. Za čitatelje Glasnika probrali smo u nastavku iz knjige *Kakvi smo bili? Zapisi mojoj unučadi...* nekoliko važnijih događaja.

* Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, *Dnevnik*, sv. I., str. 416.

Piše: dr. Juraj BATELJA

»Koadjutor Stepinac je sklopio oči, prignuo glavu i usne su mu se micale u tihoj molitvi, očito za Valeka.[1]

U prijašnjem poglavlju ('Godina kriza') opisao sam kako smo saznali, a bilo je i u štampi 1936., da je dr. Stepinac 28. V. 1934. imenovan za nadbiskupa koadjutora – i postao najmlađim biskupom na svijetu. U Svetom Križu je 1936. boravio mjesec dana, a i ja sam te godine imao dulji dopust, pa smo se dnevno susretali i mnogo razgovarali – na šetnjama ili u sjenici župnikova vrta. Redovno je prisutan bio i dr. Hren – osim kada bi Stepinac pecao ribu iz hladne gorske rječice Jesenice. Župnik Krašna je isposlovao u zakupnika ribolova da zagrebačkom nadbiskupu dopusti loviti ribu u Jesenici, a Stepinac je bio vješt ribič. Kad je zakupnik jednom upitao Krašnu koliko pastrva znade zagrebački 'škof' uloviti, župnik nije smio lagati, a nije htio reći ni istinu, pa je odgovorio: »Koliko može uhvatiti jedan škof.«

Razgovarali smo poglavito o prilikama u Hrvatskoj i prosuđivali prilike s kršćanskoga gledišta.

U to vrijeme Stojadinović je stvorio JRZ – 'Jugoslavensku radikalnu zajednicu'. Zlobnici su je nazivali 'jereza'. Dr. Maček je obnovio HSS 'Hrvatsku seljačku stranku'. (Svetozar Pribićević je u emigraciji u Parizu, izdaje oštar napad na diktaturu kralja Aleksandra i ubrzo umire.) U krilu HSS-a osnovana je 'Hrvatska građanska zaštita' i za selo 'Hrvatska seljačka zaštita' jer žandarmerija i četnici potajno napadaju i ubijaju hrvatske rodoljube u

1 Ovo je pričanje zapisao još istu večer dr. Hren i svoj je zapis dao Pavlu Jesihu, od kojeg sam ga je preuzeo.

Imotskom, Požegi i Novoj Gradiški. U Mitrovici umire 27. ožujka Stjepan Javor, 9. travnja ubijen je kraj Gospića zastupnik Karlo Brkljačić. Za odmazdu su tjedan dana kasnije hrvatski seljaci pobili u Kerestincu šest četnika.«

***

»Dr. Deželić je spomenuo kako je ujutro čitao u evanđelju o zadnjoj večeri i kako su mu legle na dušu posljednje molitve i najzadnje Kristove riječi o jedinstvu. Pet puta je Krist, i to pred svoju smrt, naglasio *misao jedinstva*!

Nadbiskup je prihvatio: 'Možemo li dovoljno shvatiti i ocijeniti važnost tih Kristovih riječi? Ne bi li trebalo da one neprestano pale svoje vatre oduševljenja i požrtvovnosti u dušama vjernika na rad oko crkvenog jedinstva?'

Dr. Deželić je potvrdio: 'Pokojni dr. Petar Rogulja i mi s njime vjerovali smo da će crkveno jedinstvo bar južnih Slavena biti misija hrvatskog naroda. Sada smo veoma daleko od toga, kad se raspirila mržnja između Srba i Hrvata. I može li se uopće govoriti o *misiji pojedinog naroda*?'

To je pitanje pokrenulo koadjutora: 'Ušli ste u jezgru jednog važnog pitanja! Čitajući *Sveto pismo*, ne mogu se oteti silnom dojmu nad sudbinom izraelskog naroda. Dvoje mi je jasno: Božja misija i teška kazna što Izraelci tu misiju nisu izvršili. Proroci *Starog zavjeta* govore jasno o misiji naroda. A ne čini li vam se: da je na primjer rimski narod imao misiju da pripravi putove kristijanizaciji tadašnjeg svijeta?'

Raspravljanje je vodio koadjutor i teško bi ga bilo vjerno prikazati. Do izražaja je došlo natprirodno stajalište s kojega je Alojzije Stepinac redovno promatrao i prosuđivao sva događanja. Raspravljanje je dočaralo divnu sliku o idealu crkvenog jedinstva i ljudske zajednice. U zanosu su pale riječi: Hrvati su vjekovima bili narod heroja i mučenika, i kad i bi postojala kanonizacija, naš bi narod po tim vremenima smio biti kanoniziran.

'A danas? Je li misija Hrvata da budu most između zapadne i istočnjačkih crkava upropaštena? I tko će biti kažnjen za to?' To je bio tih uzdah, ne znam čiji. I cijelo je društvo utihnulo s nedovršene misli.

U taj čas banuo je među nas župnik Krašna i netko je upitao: 'Željeli bismo čuti vaš sud o ćirilo-metodskoj ideji o sjedinjenju crkava.›

'Mi Slovenci radimo oko veza katoličkih i pravoslavnih teologa. Vama Hrvatima je to u ovaj čas teško. Jedan je hrvatski teolog upravo izjavio kako političari misle da bi to škodilo hrvatskoj samostalnosti.'

Dr. Stepinac je uzdahnuo: 'Nažalost, politika često zamrači vid i onda se može svašta dogoditi.'[2]

Noć je bila olujna. Puni sat je neprestano sijevalo i grmjelo. Nadbiskup je bio budan.

– 'Divno! Samo planine mogu pružiti takvo veličanstvo prirode!'

Dr. Hren je nadopunio: 'Osjećam i ja te valove među sjemeništarcima, koji ne shvaćaju da uz rodoljublje zapljuskuju k nama najnoviji oblici poganstva. I opet vizija apokalipse!'

Koadjutor: 'Ipak, ne dvojim u konačnu pobjedu, makar strepim pred onim što bi moglo doći.'

Domaći župnik Krašna naljutio se zbog tih mračnih naših riječi i ne znajući što da nam drugo rekne, upro je prstom u nebo: 'Polarna zvijezda se pokazuje. Sestra će se ljutiti, ako se večera ohladi.' Društvo se razišlo.

Nadbiskup Alojzije Stepinac u šetnji kroz Sv. Križ nad Jesenicama

Poslije večere nadbiskup se povukao u svoju sobu, a prebendar u svoju. Najednom je izašao i pokucao na vrata sobe dr. Hrena. Ušao je s rastvorenom knjigom 'Viđenja Katarine Emmerich' i pokazao prstom na jedno mjesto:

'Čula sam da će Lucifer pedeset ili šezdeset godina prije no što se navrši 2000. biti na neko vrijeme oslobođen okova – na propast i kaznu ljudima.'

Koadjutor reče: 'To je stavljeno na papir i objavljeno prije više od sto godina.'

Dr. Hren je izračunao: 'A radi se o vremenu između godina 1940. i 1950.'

2 Ovako smo razgovarali trideset godina prije Drugog vatikanskog koncila.

Kapelica sv. Josipa u Sv. Križu nad Jesenicama, koju je godine 1936. blagoslovio bl. Alojzije Stepinac

Kuća za odmor Subotičke biskupije u Sv. Križu nad Jesenicama; poslije Drugoga svjetskog rata srušena je do temelja, ostalo je od nje tek nekoliko kamenih blokova

Spomen-ploča postavljena 5. kolovoza 2006. u kapeli Majke Božje Snježne na Kredarici, podno Triglava u Sloveniji, u spomen 70. obljetnice uspinjanja bl. Alojzija Stepinca na Triglav

Bl. Alojzije Stepinac u meditaciji na vrhu Triglava

»Hrvati su vjekovima bili narod heroja i mučenika, i kad i bi postojala kanonizacija, naš bi narod po tim vremenima smio biti kanoniziran. 'A danas? Je li misija Hrvata da budu most između zapadne i istočnjačkih crkava upropaštena? I tko će biti kažnjen za to?'«

Poslije onog 'apokaliptičkog govora' dr. Deželić je prekosutra došao sâm u župni vrt i našao u sjenici samog prebendara Hrena s brevijarom. Ovaj je prekinuo čitanje i zadovoljno saopćio da je nadbiskupa koadjutora razvedrilo jer ga je zaokupila lijepa misao da znano proštenište sjeverne Hrvatske Mariju Bistricu nedaleko od grada Zagreba podigne i uzvisi na središnje proštenište svih Hrvata, pa da ono bude nama ono što je Poljacima Čenstohova i Rusima Kazanska Majčica Božja. I odmah je stao smišljati što bi se za to trebalo učiniti, pa što smo izmislili, odmah je upisivao u svoj 'Podsjetnik', kao sve ono što je u Svetom Križu zamišljeno kao neki nacrt katoličkog rada za nekoliko budućih godina.

Bistričku crkvu ukrasiti, oslikati. U cintoru restaurirati slikarije i dodati nove slike. Brežuljak iza crkve urediti postajama za Križni put. Smišljeno organizirati hodočašća iz čitave Hrvatske. Za hodočasnike sagraditi paviljone umjesto krčma. Umjesto inokosnog župnika s kapelanom dovesti redovnike – obnoviti red pavlina koji je ukinuo Josip II., a bili su prezaslužni za hrvatsku kulturu, a narod je volio svoje 'bijele fratre'. Dr. Velimir Deželić, sin, napisat će 'Bistrički misterij'. Okolna sela neka pod stručnim vodstvom počnu izrađivati devocionalije poput seljaka u Oberammergauu.

Koadjutor je poslije mise obično dugo molio, a jutros se protiv svoga običaja duže zadržao u sobi. Čitao je pismo što ga je upravo primio i razmišljao o onom što je u pismu predloženo.

Čim je koadjutor došao u vrtnu sjenicu k prebendaru Hrenu i dr. Deželiću, izvadio je maločas primljeni list, ili ga je već donio u ruci rasklopljen, i otpočeo:

'Preksinoć nam je srca obuzela tjeskoba, a pameti su nam uzbudili sablasni upitnici za svijet i za naš narod. A eto u pravi čas mi

»Dalmacija je osim današnje Dalmacije obuhvaćala Hercegovinu, veći dio Bosne, Liku, Krbavu, Gorski kotar i Hrvatsko primorje. Tu su već u ono doba živjeli Hrvati, a spomenuta povijesna činjenica svjedoči da je život Hrvata bio tada toliko sređen, da je papa mogao preko svoga delegata poduzeti takav posao. Jasno je da je papinsko poslanstvo došlo u hrvatske krajeve dozvolom hrvatskih vladara i da je obavilo svoj posao pod njihovom zaštitom. Prema tome radi se ovdje o službenoj vezi Hrvata sa Svetom Stolicom.«

je stiglo pismo s mišlju koja je dobro djelovala na mene, a mislim da će dobro djelovati i na vas. To je pobuda i prijedlog isusovca oca Sakača iz Rima: da se najsvečanije proslavi 1300. godišnjica prvih veza hrvatskog naroda sa Svetom Stolicom. O. Sakač naglašava: „Na osvitu naše povijesti mi smo se Hrvati povezali s najjačom pećinom, kojoj je Božja riječ zajamčila sigurnost i stalnost. I povijest je dokazala da je u ovoj vezi Hrvatima bio spas u najtežim pogibeljima.

Najstarije doba hrvatske povijesti bilo je dosta slabo istraženo, pa postoje i netočni prikazi. Zato sam smjelo (tj. o. Sakač) zašao na to polje istraživanja i uspio neke stvari naći i po mome najboljem uvjerenju objasniti ih i staviti na pravo mjesto. Nešto od toga, dakako, sažeto unosim u ovaj svoj prijedlog o proslavi.

U povijesnom dokumentu '*Liber pontificalis*' gdje su zabilježeni kratki podaci iz života i djelovanja pojedinih papa upisano je kod *Ivana IV*. (koji je vladao od godine 640. do 642.) ovo: Ivan IV. po narodnosti Dalmatinac od oca Venancija, odvjetnika, vladao je deset mjeseci i osamnaest dana. Taj je u svoje vrijeme poslao svetog i vjernog opata Martina s obiljem novca da po cijeloj Dalmaciji i Istri otkupljuje sužnje što su ih bili (nadošli) pogani zarobili. U isto vrijeme sagradi u Rimu crkvu blaženim mučenicima Valenciju, Anastaziju i mnogim drugim mučenicima čije moći je dao donijeti iz Dalmacije i Istre i pohraniti u spomenutoj crkvi pokraj lateranske krstionice.

Dalmacija je osim današnje Dalmacije obuhvaćala Hercegovinu, veći dio Bosne, Liku, Krbavu, Gorski kotar i Hrvatsko primorje. Tu su već u ono doba živjeli Hrvati, a spomenuta povijesna činjenica svjedoči da je život Hrvata bio tada toliko sređen, da je papa mogao preko svoga delegata poduzeti takav posao. Jasno je da je papinsko poslanstvo došlo u hrvatske krajeve dozvolom hrvatskih vladara i da je obavilo svoj posao pod njihovom zaštitom. Prema tome radi se ovdje o službenoj vezi Hrvata sa Svetom Stolicom.

»Bio je vješt ribič. Kad je zakupnik jednom upitao [župnika] Krašnu koliko pastrva znade zagrebački 'škof' uloviti, župnik nije smio lagati, a nije htio reći ni istinu, pa je odgovorio: 'Koliko može uhvatiti jedan škof.'«

U isto vrijeme Hrvati, koji su bili pogani, započeli su se krstiti. Prvi apostol im je bio biskup Ivan, kojega je g. 640. u Split poslao papa Severin. Za splitskog biskupa Ivana povijest Solina od Tome Arhiđakona kaže da je počeo uređivati crkvu, a kler promicati naobrazbu marljivo propovijedajući i vršiti svoje pastirske dužnosti. Obilazeći krajeve Dalmacije i Slavonije obnavljao je rečeni Ivan crkve i posvećivao biskupe, organizirao župe i pomalo uvodio neuki svijet u katolički način života. Prema tome, Hrvati su prvi od Slavena primili sveto krštenje.

Djelo krštenja hrvatskog naroda tako je uspješno djelovalo da je već poslije četrdeset godina (g. 680.) papa Agaton u spisima VI. općeg crkvenog koncila govorio o hrvatskoj državi kao o kršćanskoj slavskoj državi u kojoj djeluju njegovi suradnici biskupi.

Nekoliko godina ranije (g. 659.) papa sklapa s Hrvatima kao kršćanskim narodom ugovor o kojem je bizantinski car Porfirogenet napisao ovo: 'Hrvati poslije svoga krštenja sastaviše vlastoručni ugovor i tvrdom se i nepokolebivom vjerom zakleše svetom Petru da neće nikada provaljivati u tuđe zemlje i ondje ratovati, već će radije u miru živjeti sa svima koji će to htjeti. Od pape su dobili obećanje s molitvom da će se za Hrvate boriti i biti im u pomoći Bog, kad god drugi narodi provale i zarate se na hrvatsko zemljište, a Petar Kristov učenik obdarit će ih pobjedom.'

Ovaj ugovor neke je vrste *konkordat*, i to je uopće prvi međunarodni ugovor. A povijest svjedoči da su se Hrvati zaista sačuvali pokraj tolikih osvajačkih ratova i u najtežim kušnjama kroz cijelu svoju historiju, a stajalo ih to i neizmjernih žrtava."

Dočitavši Sakačevo pismo nadbiskup se obratio Deželiću: 'No, nije li vam olaknulo na duši? Kao da je kroz prekojučerašnje crne oblačine sinuo tračak sunca. Pomoći će nam Bog i Petar, učenik Kristov!'

Dr. Deželić je rekao: 'Velebno nam valja proslaviti 1300. godišnjicu kao rođendan kada Hrvati spoznaše Krista!'

A nadbiskup dr. Stepinac: 'Proslava nam ne smije biti puka vanjska svečanost, već mora biti svjestan čin kulta koji će čitav narod prinijeti Bogu. To neka bude vjerska obnova hrvatskog naroda u Kristu!'

U razgovorima na Planini najviše smo i najpodrobnije govorili o našoj katoličkoj akciji (što ovamo ne prenosim, govorit ću o tome kasnije).

Mladi nadbiskup dr. Alojzije Stepinac već je prije energično odlučio da katolička akcija kod nas mora biti jedinstvena i njegova. Ili će biti takva – ili će početi iznova. Tu je odluku diktirao položaj u katoličkoj akciji nadbiskupije zagrebačke i narav stvari; čeznulo je i vapilo za njom gotovo sve svećenstvo, a plod je dugog razmišljanja, mnogih molitava i misa.«[3]

(nastavlja se)

Potpis dr. Alojzija Stepinca u spomenici osnovne škole u Dugoj Resi koju je posjetio 12. lipnja 1937.

3 Odluka je donesena 12. travnja 1936.

MOLITVA U ČAST BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš, Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost čvrsto vjerovati u Isusa Krista i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti. Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi kako joj je on služio sve do darivanja vlastitoga života za nju. Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja. Po njegovu zagovoru udijeli milost svoga blagoslova našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, našim obiteljima, da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene novim i brojnijim životima. Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima. Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata. /Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom: *Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u svetoj misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

»Stepinčevi dani« u Bibinjama

U župnoj crkvi Uznesenja BDM u Bibinjama održani su u subotu 21. i u nedjelju 22. rujna 2013. »Stepinčevi dani«. U subotu 21. rujna u 18.30 sati bile su predstavljene knjige koje je o Alojziju Stepincu u posljednjih 20 godina pripremila Postulatura bl. Alojzija Stepinca. Temeljem tih publikacija o Blaženiku su govorili docent dr. Zlatko Begonja, ravnatelj Instituta za povijesna istraživanja HAZU-a u Zadru, dr. Ante Gverić, ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva u Zadru, i dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

U nedjelju 22. rujna postulator je u župnoj crkvi predvodio euharistijska slavlja u 8 i u 10.30 sati, tijekom kojih je na temelju biblijskih čitanja vjernicima predočio lik bl. Alojzija Stepinca i njegovo značenje za Crkvu i hrvatski narod.

Obljetnica Stepinčeve beatifikacije na Trnjanskoj Savici

Župa bl. Alojzija Stepinca na zagrebačkoj Trnjanskoj Savici proslavila je u četvrtak 3. listopada po 14. put župnu svetkovinu i 15. obljetnicu Stepinčeve beatifikacije. Proslava je i ove godine održana bez izgrađene crkve.

Svečano misno slavlje u 19.30 sati u predvorju Osnovne škole »Jure Kaštelan« predvodio je zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski, liturgijsko pjevanje vodio je domaći župni zbor te zbor »Sveti Matej« iz Dugava.

Prije mise u 18.30 sati na mjestu buduće crkve u parku s upaljenim svijećama molitvom i pjesmom vjernici su molili zagovor Majke Božje i bl. Alojzija Stepinca na nakanu izgradnje crkve.

Župa je 30. rujna hodočastila u zagrebačku prvostolnicu na grob bl. Alojzija Stepinca, a nakon mise u 18 sati vjernici su posjetiti zagrebačku bogosloviju.

Blaženi Alojzije Stepinac u Gornjem Proboju (Vitina)

Povodom četrnaeste obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca u kapelici na novom groblju u Gornjem Proboju, u župi Vitina, općina Ljubuški, blagoslovljena je 7. listopada 2012. slika blaženog Alojzija Stepinca

Ante Mamuša, Blaženi Alojzije Stepinac, akvarel, 3x2m, 2012., u grobljanskoj kapeli u Gornjem Proboju (Vitina)

Darovatelj nove Blaženikove slike obitelj je pokojnog Filipa Čuvala, rođena u Gornjem Proboju, a s obitelji se u 28. godini života trajno nastanio u Torontu. Njegova supruga Janja s kćerkom Dražanom i sinom Denisom odlučila je ovim umjetničkim djelom trajnom sačuvati Filipovu ljubav za rodni kraj. Sliku blaženog Stepinca u akvarelu (veličine 3x2 m) izradio je akademski slikar Ante Mamuša. Potporu za postavljanje nove Blaženikove slike i organizaciji slavlja dao je prof. dr. Ante Čuvalo.

Misno slavlje predvodio je fra Mladen Sesar, župnik župe Vitina, a slavlju su nazočili stanovnici Proboja i okolnih sela, časne sestre, predstavnici javnih vlasti, djelatnici u školstvu i kulturi, dječji pjevački zbor pod ravnanjem Zdenka Vištice, djeca u narodnim nošnjama te brojni štovatelji blaženog Alojzija. Fra Mladen Sesar je, aktualizirajući lik blaženog Stepinca, u propovijedi istaknuo važnost obitelji, koja je temelj svakog društva i jamstvo naše međusobne povezanosti i ostvarenja.

Osamdeseta obljetnica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije

U homiliji na misi prigodom 80. obljetnice Caritasa Zagrebačke nadbiskupije u zagrebačkoj katedrali 20. listopada 2013. zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvjedočio je govoreći o osamdesetoj obljetnici Caritasa Zagrebačke nadbiskupije da je »Caritas rođen iz objave Božje ljubavi, iz susreta s njegovim milosrđem u Riječi koja nam je i sada naviještena kao Radosna vijest«.

Zatim je nastavio: »Kada se sjetimo kolike je ljude Božja riječ poticala na velika djela, mijenjala živote, dokidala neprijateljstva, liječila rane, i usmjeravala pogled prema vječnosti, tada je vrijedno zastati i dublje osjetiti što u ovome trenutku ima reći nama jer, kako piše sveti Pavao Timoteju: 'Sveta su pisma vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Krista Isusa'.«Govoreći o ulozi bl. Alojzija Stepinca u osnivanju Caritasa, reče: »U prvim se godinama svoje povijesti Caritas Zagrebačke nadbiskupije, građen osobito na temelju karitativne revnosti zagrebačkih župnika i nošen zauzetošću mladog svećenika Alojzija Stepinca, morao suočiti sa svim posljedicama društva razdiranog ideologijama koje su ostavljale materijalnu i duhovnu pustoš. Tako je bilo i kasnije, bilo da je riječ o nacističkim ili komunističkim progonima. Vrijedno je istaknuti da je nadbiskup Stepinac, već 1938. godine, osnovao Akciju za pripomoć izbjeglicama, pomažući organizirano ljudima koje je nacizam i fašizam smatrao nepoćudnima.

Teška se vremena nisu prestala nizati. Sačuvani izvještaji iz ratnih godina pokazuju koliko su se i Nadbiskup i Caritas zalagali i pomagali svima progonjenima, materijalno, ali i prosvjedima protiv nepravednih postupanja, protiv neljudskih i bezbožnih zakona. To se danas nažalost prešućuje, baš kao što se prešućuje istina o drugom vremenu u kojem se 'Boga nije bojalo, a za ljude nije marilo' – vremenu komunističke strahovlade. Dovoljno je pitati se: kakav je to bio sustav koji je otimao imovinu čak i karitativnim ustanovama, kao što je to bio slučaj s imovinom Caritasa Zagrebačke nadbiskupije 1946. godine? Kakav je to bio sustav koji je zabranio rad Caritasa i koji je ravnatelja Caritasa Zagrebačke nadbiskupije dr. Vilima Nuka 1947. godine osudio na šest godina robije s prisilnim radom? No, karitativni se rad nije gasio jer Crkva ne može bez Caritasa; Crkva živi od Duha koji raspiruje uvijek prisutan žar ljubavi. Taj žar osvjetljava i grije, vidi bližnjega pokraj sebe i podiže ljude koji su spremni darovati se drugima. No, sve je to moguće u Crkvi koja ne prestaje moliti. Tada i mali znakovi postaju velika viđenja.«

Proslavljena 100. obljetnica posvete župne crkve u Krašiću

Kardinal Bozanić podijelio je Sveto pismo budućim krizmanicima, 15. prosinca 2013.

U nedjelju 15. prosinca 2013. proslavljena je 100. obljetnica posvete župne crkve Presvetog Trojstva u Krašiću i 105. obljetnice rođenja mučenice s. Žarke Ivasić, rođene Krašićanke. Svečano misno slavlje u suslavlju sa 16 svećenika predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

U obraćanju brojnim vjernicima koji su se okupili na slavlje kardinal se osobito osvrnuo na poveznaost blaženog Alojzija i krašićkih župljana koji su mu za vrijeme sužanjstva bili utjeha, radost i ponos. Štovoše, komunistička ih je vlast zbog vjernosti svome patničkom Natpastiru zapostavljala, ponižavala i zatvarala. Imajući to u vidu, kardinal Bozanić reče: »Blaženi Alojzije je vaš ponos! Stoga budite ponosni na njega, ali nemojte zaboraviti da je on i vaša obveza. U Crkvi to uvijek ide tako – tko više prima, od njega se više i očekuje. Uz ime Krašić, čiju posvetu župne crkve proslavljamo, vezano je ime bl. Alojzija. Stoga, kada se drugima koji vas susreću, predstavite da ste iz Krašića, i oni na neki način po vama dolaze do bl. Alojzija. Zbog toga smo svi pozvani, a posebno vi, da bl. Alojzija slijedite u svom i po svom svakidašnjem kršćanskom životu. I vi, dragi mladi i draga djeco, budite ponosni i na svoju župnu crkvu, i na svijetle likove ove Crkve kao što su bl. Alojzije i s. Žarka Ivasić. Molite im se i nastojte svojim životom iz dana u dan potvrđivati da ste Krašićanci, da ste Stepinčevi, da je on vaš, da ste vi njegovi.«

Preminuo msgr. Josip Šimac, veliki štovatelj bl. A. Stepinca

Mons. Josip Šimac, umirovljeni vološćanski župnik, rođen je Donjem Jelenju 2. srpnja 1939. Pohađao je pazinsko sjemenište, a na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu diplomu je stekao 1966. godine. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1965. Poslijediplomski studij pohađao je u Rimu. Bio je profesor na Teologiji u Rijeci i predstojnik Katehetskog ureda Riječke nadbiskupije. Tijekom cijeloga svoga svećeničkog života bio je omiljen među vjernicima, volio je ljude, bio je »čovjek od naroda« i veliki domoljub. Bio je graditelj i obnovitelj crkava, među njima i one u Rukavcu (1978.–1982.) posvećene sv. Luki, koju je podigao iz pepela. Kao župnik služio je u Svetome Jurju, Lukovu Otočkom, Rukavcu, Matuljima i Voloskom, gdje je proveo više od tri desetljeća u Župi sv. Ane, nakon čega je umirovljen 2010. godine. Upravo toj župi posvetio je najveći i najupečatljiviji dio svoga pastoralnog angažmana. Pokrenuo je brojne pastoralne inicijative, od kojih se ističu Stepinčevi dani u Voloskom. Brinuo se i za materijalne uvjete života župe. Posebno je vrijedno spomenuti izgradnju i uređenje Pastoralnog centra bl. Alojzija Stepinca.

Umro je u sušačkoj bolnici, 14. rujna 2013. Misu i sprovodni obred 17. rujna u župnoj crkvi sv. Mihovila u Gornjem Jelenju predvodio je riječki nadbiskup Ivan Devčić, a suslavili su gospićko-senjski biskup Mile Bogović i porečki i pulski biskup u miru Ivan Milovan, obojica školski kolege pokojnika.

Oproštajne riječi nakon mise uputila su i dvojica biskupa te predstojnik Teologije u Rijeci dr. Božidar Mrakovčić, bakarski dekan Petar Zeba i u ime župljana Voloskog Ivan Lesinger. Rektor Svećeničkog doma mons. Nikola Uravić, koji mu je, uz sestru, u posljednjim danima boravka u Domu i u bolnici bio najbliži, posvjedočio je kako je pokojni mons. Šimac strpljivo i s vjerom podnosio sve poteškoće, bol i nemoć. Životopis pokojnika pročitao je generalni vikar mons. Emil Svažić.

U sprovodnim obredima sudjelovao je i promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca zahvalan pokojnom svećeniku Šimcu za neumorno širenje istine o Blaženiku. Takav je on bio među pitomcima Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, u radu s ljudima i djelujući na župama. Godinama je u župnoj crkvi sv. Ane i Župnom pastoralnom centru bl. Alojzija Stepinca u Voloskom, u hotelu Adriatic u Opatiji i na Slatini okupljao stotine vjeroučenika osnovnih i srednjih škola na natjecanje – kviz o Alojziju Stepincu, a program su upotpunjavala Kulturno-umjetnička društva s nastupom djece, mladih i odraslih. Potaknuo je literarno stvaralaštvo i utjecao na brojne umjetnike da Blaženikov lik prikažu u slici ili reljefu, u domaćem narječju i književnom izričaju. Tako su njegovim entuzijazmom i dobrotom brojnih dobrotvora, u ne baš sklono vrijeme takvom apostolatu u Opatiji i Rijeci, nastala literarna i umjetnička ostvarenja, koja su prinos kršćanskoj baštini hrvatskog Kvarnera. Preporučamo čitateljima *Glasnika* da se dragog pokojnika sjete u svojim molitvama.

U vječnost se preselio o. Ante STANTIĆ

U petak 6. prosinca 2013. u Gospodinu je preminuo o. dr. Ante od Djeteta Isusa (Stantić), karmelićanin.

Rođen je 4. ožujka 1919. u Đurđinu kraj Subotice. U karmelski red stupio je 6. rujna 1937. u Somboru. Prve redovničke zavjete položio je 7. rujna 1938. u Czerni (Poljska), a svečane 15. listopada 1941. u Rimu. Za svećenika je zaređen 4. srpnja 1943. u Rimu. O. Stantić bijaše u domovini i u Rimu suradnik u kanonskom postupku proglašenja svetim sluge Božjega Alojzija Stepinca. Čitateljima *Glasnika* donosimo nekoliko njegovih zaključaka iz opsežne prosudbe (votuma) »Pisana ostavština kardinala Alojzija Stepinca – *Katolički list* 1934.–1945. g.«:

»Prikaz o pisanoj ostavštini kard. Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa, obuhvaća razdoblje koje teče od lipnja godine 1934. pa sve do godine 1945.

Prikaz se ograničava samo na dokumente koji su tiskani u katoličkom časopisu *Katolički list* a odnosi se na spomenuto razdoblje. *Katolički list* je izlazio u Zagrebu svakog četvrtka, a u njemu su redovito tiskani bilo službena priopćenja Zagrebačke nadbiskupije kao što su to okružnice, bilo propovijedi koje je održao kard. Stepinac sve do dolaska komunista na vlast.

Prije nego što pristupim obradi ove pisane ostavštine zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, smatram potrebnim istaknuti da ta baština ima pastoralno obilježje, da zapravo daje uvid u cjelokupnu pastoralnu djelatnost ovog zagrebačkog nadbiskupa koji je živio i djelovao u vrlo teškim vremenima za Crkvu u Hrvata. Iako ova dokumentacija obuhvaća uglavnom cjelokupni pastoralni rad, ona ipak mora biti nadopunjena i drugim izvorima koji nam nisu stigli preko *Katoličkog lista*.

Rad kojem odgovorno pristupam, imat će više točaka koje radi boljeg pregleda odmah na početku priopćujem.

1. Bibliografska obrada pisane ostavštine kard. Stepinca odnosi se na godišta *Katoličkog lista* od lipnja 1934., kada je imenovan nadbiskupom koadjutorom, pa sve do ožujka 1945. godine. Bibliografska obrada svrstana je pod nazive: a) propovijedi; b) okružnice; c) nagovori i prigodne riječi; d) članci.

Propovijedi koje donosi *Katolički list* na svojim stranicama uglavnom su tiskane u cijelosti, a prigodni nagovori samo djelomično kako su ih prenijeli kroničari.

Okružnice imaju svaka svoj registarski broj, a odnose se uglavnom na smjernice za pastoralni rad u Zagrebačkoj nadbiskupiji ili priopćuju određene vijesti, primjerice o knjigama koje su izišle, a vrijedne su da ih upoznaju svećenici ili puk. Članke su uglavnom pisali suradnici *Katoličkog lista*, a to su redovito bili novinari zaduženi da izvješćuju o radu nadbiskupa i Nadbiskupskog duhovnog stola.

Želim upozoriti da je bibliografska obrada pisane ostavštine tako uređena da već iz nje možemo steći uvid u mnogobrojne i raznovrsne aktivnosti kard. Stepinca i da zato može poslužiti ne samo »panoramičnom uvidu« u njegov rad nego i kao nadopuna onim dokumentima koji će biti izričito citirani u prikazu koji će slijediti bibliografskoj obradi!

2. Kako bi cjelokupna pastoralna djelatnost i njezini sadržaji bili što pregledniji i uočljiviji, svrstao sam ih pod slijedeće nazive:

- Općenito o programu pastoralnog rada kard. Alojzija Stepinca
- Svećenički podmladak i svećenici
- Gradnja novih župnih crkava
- Obitelj u središtu plana
- Pastoralne inicijative protiv poroka
- Inicijative za upoznavanje vjerskih istina
- Pažnja i briga za katolički tisak
- Pastoralna briga za elitne skupine mladih vjernika
- Pastoralni rad u kontekstu ideoloških gibanja
- Pastoralna nastojanja tijekom II. svjetskog rata
- Karitativni rad
- Prijelazi inovjeraca na katoličku vjeru
- Stajališta u odnosu na državno-političku i nacionalnu zajednicu
- Privrženost Sv. Stolici
- Lik kard. Alojzija Stepinca kao pastira Crkve.«[1]

U zaključnim mislima o. Stantić je ustvrdio: »Po Nadbiskupovoj revnosti, po kojoj je poduzeo toliko inicijativa i od kojih nije odustao sve dok je mogao djelovati, smatram da je živjela Crkva u Hrvata kroz mnoge godine kada je komunistički režim došao na vlast u drugoj Jugoslaviji. Stoga on nije bio samo zvijezda koja se tek pokazala i nestala, nego ona koja je obasjavala našu Crkvu i davala joj snagu kroz pola stoljeća, a obasjavat će je i dalje kad ga Crkva ubroji među svoje svete.«[2]

---

1 CP, sv. XLIX., str. 5.–6.

2 Isto, str. 44.

Mons. Valentin Pozaić sa s. Liberijom i s. Anom pred zemnim ostatcima bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj prvostolnici nakon molitve za sretan polazak u misije u Haiti

S bl. Alojzijem Stepincem u Port-au-Prince

U utorak 7. siječnja 2014. u zagrebačkoj katedrali u 8 sati ujutro mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, predvodio je svetu misu uz odlazak s. M. Liberije (Luce) Filipović i s. M. Ane Uložnik iz Družbe služavki Maloga Isusa na misijsku postaju u Haiti. Odabir zagrebačke katedrale za ovo slavlje povezan je uz bl. Alojzija Stepinca kojemu su sestre te družbe više od osam godina olakšavale krašićko sužanjstvo i nošenje zatvorskog križa.

Nakon mise s. Liberija i s. Ana zajedno sa sestrama koje su sudjelovale u misnom slavlju okupile su se oko Blaženikova groba i tada je svima postajala jasnijom poruka bl. Alojzija Stepinca zabilježena u pismu bogoslovu Josipu Frkinu 7. rujna 1955. da »katoličke misije nisu nikakav izum ljudski, nego im je temelj udario sam Božanski Spasitelj kad je nakon svoga uskrsnuća dao apostolima nalog: 'Pođite, dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! (Mt 28,18–20).'«

Štoviše, gledajući te dvije Hrvatice koje se dotiču njegova groba pred odlazak u nepoznato mjesto, nepoznate krajeve i među njima nepoznate ljude, ali Bogu poznate, mogao se oćutjeti njegov apostolski žar kojim je u istom pismu upozorio: »Primjedba nekih – imamo misija u vlastitoj domovini i dijecezi – jest odviše kratkovidna. Svima je poznato da i Francuzi imadu danas i te kakovih misija kod kuće, s obzirom na toliku dekristijanizaciju javnog života (a to se može reći i o nekim drugim zemljama) pa ipak vidimo, da oni velikodušno šalju brojne svoje sinove i kćeri u vanjske misije, a sigurno i u uvjerenju, da će se i na njihovom narodu ispuniti obećanje Gospodnje: 'Dajite i dat će vam se!' (Lk 6,38). Nerazborito je poimanje, da je slanjem pojedinog svećenika ili časne sestre u misije, dotični posve izgubljen za vlastitu domovinu. Tko tako misli taj ne shvaća pravo što je Mistično tijelo Kristovo, što je Kristova Crkva (...). Ja nipošto ne smatram izgubljenima za našu domovinu one misionare isusovce i franjevce i razne časne sestre, što djeluju u dalekim poganskim zemljama, nego naprotiv smatram to posebnim blagoslovom za našu domovinu prema gore rečenom načelu.«1

Nakon što je protumačio liturgijska čitanja dana i predočio zemlju i misijsku postaju novih misionarki, mons Pozaić je istaknuo: »U glavnom gradu, Port-au-Princeu živi više od 900 tisuća stanovnika. Svećenik hrvatske misije iz Sjedinjenih Američkih Država (New Jersey) vlč. Giordano Belanich ondje je osnovao sirotište – zavod za prihvat djece bez roditelja i nazvao ga: Centar 'Alojzije Stepinac'; u njemu je trenutno smješteno 48-ero djece. Poziv za rad i odgoj djece u tom centru uputio je tamošnji nadbiskup mons. Guire Pauland, a prihvatile su ga dvije hrvatske časne sestre: s. Liberija Luca Filipović i s. Ana Uložnik, služavke Maloga Isusa, Provincije Bezgrješnog začeća BDM iz Sarajeva. Prati ih provincijalna glavarica s. M. Admirata Lučić.

Sestre su prihvatile poziv te žele i u tom dijelu svijeta živjeti svoju karizmu, svoju posebnost – 'sudjelovati u životu Crkve brinući se za nejaku Isusovu braću: bolesne, siromašne, napuštenu djecu i stare osobe' (Obnovljene Konstitucije Družbe, Zagreb, 1986. čl. 5).

Ime ove družbe – Služavke Maloga Isusa – sadrži njezinu posebnost koju duguje mističnom iskustvu svoga Utemeljitelja – prvoga sarajevskog nadbiskupa Josipa Stadlera.

Stadlerov je život bio trajna kontemplacija ljubavi Božje koja se očitovala u liku malenoga Djeteta u jaslama koga je gledao u svakom siromahu.

To je 'mistika otvorenih očiju', po kojoj sestre prepoznaju Krista u malenima i nastoje mu služiti svim srcem. Uzor im je odrastanje i odgoj Isusa u krugu obitelji Marije i Josipa.

Prije odlaska u Haiti, u Centar 'Alojzije Stepinac' za djecu bez roditelja, sestre misionarke željele su posjetiti zagrebačku katedralu i na grobu blaženoga Alojzija Stepinca preporučiti sebe i svoj budući njegovu zagovoru.

I neka ponesu sa sobom svete uspomene s ovoga svetog Groba.

Molitvi sestara na ovoj svetoj misi i mi se s radošću pridružujemo. Amen.

1 AP, sv. XII, str. 344.–345.

Moći bl. Alojzija Stepinca u župi sv. Klare Djevice

U subotu 14. prosinca 2013. godine u svečanom euharistijskom slavlju zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je glavni oltar župne crkve sv. Klare Djevice u novozagrebačkom naselju Sv. Klara i blagoslovio novopostavljeni ambon. Na radost brojnih vjernika, koji su do posljednjeg mjesta ispunili crkvu i prostor ispred nje, u novi oltar položene su moći bl. Alojzija Stepinca da vjernike podsjećaju na vjernost Isusu Kristu i njegovoj Crkvi.

Srdačnu dobrodošlicu kardinalu, prisutnim svećenicima i župljanima ove drevne župe izrekao je domaći župnik vlč. Darko Pužin. U nadahnutoj homiliji kardinal se, slijedeći naglaske misnih čitanja, osvrnuo na aktualno stanje u Crkvi i društvu, potičući sve prisutne na zauzetije uključivanje u svjedočenje vjerničkoga života.

Misno slavlje uveličao je župni mješoviti zbor svojim skladnim pjevanjem, a ljepotu bogatstva tradicije ovoga kraja pokazali su članovi mjesnih KUD-ova i članovi DVD-a koji su došli u narodnim nošnjama odnosno svečanim odorama.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaeststoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke Crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju svete mise ili na molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih članovi »Zajednice štovatelja blaženoga Alojzija Stepinca« mole za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika. Posebna nakana njihovih pobožnosti je molitva da blaženi Alojzije Stepinac bude što prije proglašen svetim.

Svjedok riječju i životom - ulijevao je narodu pouzdanje i davao utjehu

Narod vam to nikada neće zaboraviti

Bezočnost komunističke vlasti prema hrvatskom narodu i Katoličkoj Crkvi kardinal Stepinac je u govoru na sudu 3. listopada 1946. predstavio i ovom rečenicom: »Ponovno tvrdim: u nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne bi se tako sudilo. Svećenik Povoljnjak ubijen je bez suda kao pseto na cesti. Isto i sa okrivljenim časnim sestrama. U nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne bi ih se na smrt sudilo, nego najviše na zatvor. Vi ste učinili fatalnu pogrješku što ste pobili svećenike. Narod vam to neće nikada zaboraviti.«

Zbog sustavne šutnje u hrvatskoj društvenoj javnosti, moguće i političkom moći nametnutoj, nastavljamo u našem Glasniku rubriku »Narod vam to nikada neće zaboraviti«. Bez ikakve namjere da se bilo koga ozloglašuje ili nerazumno optužuje dužni smo čuvati svijest o ljudima koji su svoje živote utkali u slobodu Crkve i samobitnost hrvatskog naroda. Naime, ti su svećenici vršili svoju dužnost prema Bogu i vlastitome narodu u razdoblju kad su tzv. »antifašisti« stvarali, prema riječima Josipa Broza Tita u razgovoru s nadbiskupom Stepincem 4. lipnja 1945., »južnoslavensku zajednicu naroda na temelju bratstva i jedinstva«, dok su zastupnici hrvatske države i njezine samostalnosti tada bili proglašavani veleizdajicama i neprijateljima naroda, odvođeni na vojne i prijeke sudove, na dugogodišnja tamnovanja ili ubijeni.

Vladimir Kargačin

39 godina, kateheta u Gospiću. Rođen je 17. travnja 1906. u Novom Vinodolskom. Školovao se u Zagrebu i Senju, studij teologije završio je u Ljubljani. Za svećenika je zaređen 1931. godine. Bio je kapelan na Trsatu, u Novom Vinodolskom, Bribiru i Gospiću, a 1936. imenovan je gimnazijskim katehetom u Gospiću. Partizani su ga uhitili i metkom u potiljak strijeljali u Gospiću 4. travnja 1945.

Bogomil Krušič

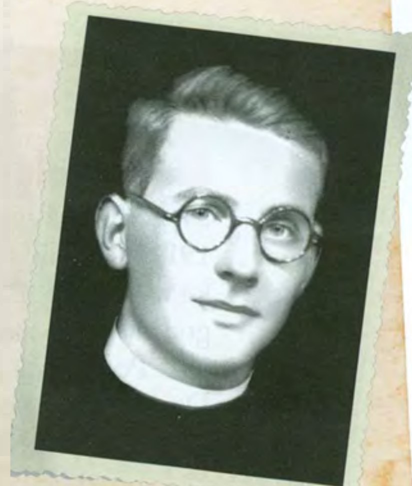
33 godine, župnik u Saborskom. Rođen je 22. rujna 1910. u Celju. Po narodnosti je bio Slovenac. Došao je u Riječko-senjsko-modrušku biskupiju, kojoj je tada nedostajalo svećenika. Za svećenika je zaređen godine 1937. Bio je kapelan u Brinju i upravitelj župa u Dabru, Letincu, Krasnom, Kuterevu i Švici, a 1942. imenovan je župnikom u Saborskom. Partizani su ga mobilizirali, a četnici ubili u siječnju 1943. godine.

Dragutin Kukalj

46 godina, župnik i dekan u Gospiću. Rođen je 17. svibnja 1899. u Crikvenici. Školovao se u Zagrebu i Senju, gdje je godine 1922. zaređen za svećenika. Služio je kao kapelan i kateheta u Mrkoplju, zatim u Ogulinu. Župnik u Slunju i Blagaju, a 1940. imenovan je župnikom i dekanom u Gospiću. Godine 1942. postao je biskupski delegat za Gospićki, Perušićki i Udbinski dekanat. Bio je istaknuti katolički i liturgijski pisac. Partizani su ga, bez ikakva suda, zaustavili u mostu na Gospiću odveli ga do prvoga rova i ispalili mu metak u potiljak. Bilo je to 5. travnja 1945.

Don Ljubo Magaš

28 godina, župnik u Barbatu. Rođen je 2. siječnja 1915. u Zadru od oca Marka i majke Josipe, rođ. Crvarić. Gimnaziju je završio na Školjiću, kod Preka na otoku Ugljanu, kod franjevaca trećoredaca glagoljaša. Poslije toga otišao je u novicijat na Krk i položio redovničke zavjete, ali je poslije tri godine razriješen. Bogosloviju je završio u Zadru. Za svećenika je zaređen 1940. u šibenskoj katedrali, a zaredio ga je šibenski biskup dr. Jeronim Mileta. Prva i jedina župa kojom je upravljao bila je župa Barbat na otoku Pagu. Domaći komunisti su ga, poslije prijetnji i zlostavljanja, odveli s Paga u Otočac, gdje je krajem 1943. strijeljan.

Ivan Nikšić

35 godina, župnik u Slunju. Rođen je u Đakovu godine 1910. Za svećenika je zaređen 1933. godine. Bio je kapelan u Perušiću, upravitelj župa u Modrušu i Gračacu, a 1940. imenovan je župnikom u Slunju. Partizani su ga uhvatili i pogubili 1945. godine.

Ivan Perhač

62 godine, župnik u Kratečkom. Rođen je 8. rujna 1885. u Goričanu od oca Adama i majke Marije, r. Kočandi. Školovao se u Goričanu, Velikoj Kaniži i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1910. u Pečuhu, gdje je prvi dio svojega svećeničkog života provodio u službi po raznim župama u Pečuškoj biskupiji u Mađarskoj. Godine 1926. prešao je u Zagrebačku nadbiskupiju i obavljao službu župnika u Dekanovcu, a zatim u Kratečkom, gdje su ga uhitili hrvatski komunisti i osudili na dvadeset godina robije. Izdržavao je robiju u logoru u Staroj Gradiški, gdje je zbog teških uvjeta umro 17. svibnja 1947. godine.

Rajko Valerijev

34 godine, župnik u Dračevici. Rođen je 8. srpnja 1911. u Ložišću na Braču od oca Ivana i majke Franke r. Sapunar. Poslije gimnazije i bogoslovije u Splitu godine 1936. zaređen je za svećenika Hvarske biskupije. Posljednju službu obavljao je kao dušobrižnik u Dračevici na Braču. Ubijen je, kao i tisuće Hrvata, u lipnju 1945. u bleiburškoj tragediji.

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Josip KRALJ – Zagreb; Francek BREBRIĆ – Zagreb; John HRDI – Cleveland (Kanada); Ljerka EŠKINJA; Jure DŽAJA – Stobreč; Damir BOROVČAK – Zagreb; Irena SLIŠKOVIĆ – Trilj; Ivanka ŠIJAKOVIĆ – Zagreb – Susedgrad; Ana Marija LABOŠ – Zagreb

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:
Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000–1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. – ZAGREB
SAMOBORSKA 145 – HRVATSKA

SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 – ZAGREB

IBAN: HR 40 2360000110160575

Članovi udruge Molitveni vijenac Kraljice Obitelji obavljaju pobožnost križnoga puta u Krašiću, 8. listopada 2013. Molili su blagoslov hrvatskim obiteljima i domovini. Toga dana misno slavlje predvodio je mons. Juraj Batelja po prvi put u misnici župe s likom bl. Alojzija Stepinca.

Bl. Alojzije Stepinac u Samarici

Od prvoga pisanoga spomena 1334. godine župa sv. Katarine Aleksandrijske u Samarici, smještena na sjeverozapadnim obroncima Moslavačke gore, preživjela je tijekom svoje povijesti mnoge burne i teške dane. U vrijeme turskih osvajanja početkom 16. stoljeća potpuno je razrušena i raseljena, a povratkom stanovništva na ove prostore ponovno je u njoj 1721. godine uspostavljena župa. U godinama koje slijede u Samarici je na mjestu nekadašnje kapele izgrađena prekrasna barokna crkva, a župa doživljava svoj duhovni i materijalni uspon kao jedno od važnijih mjesta u ustroju tadašnje Vojne krajine. Oko 1770. godine u Samarici već postoji škola za obrazovanje krajiških časnika i činovnika, a ime ove male župe svojim je trima knjigama početkom XIX. stoljeća široj javnosti predstavio svećenik i jezikoslovac vlč. Josip Đurkovečki.

Stanje župe godine 1935.

U Prvom svjetskom ratu gine 40-ak samaričkih muževa, što je zasigurno utjecalo i na negativne trendove i stagnaciju života koja je potom uslijedila na ovom području. O jadnom i zapuštenom stanju Samarice svjedoči i zapis vlč. Ludovika Slamnika iz župne spomenice, kojemu je u veljači 1935. godine upravo nadbiskup koadjutor dr. A. Stepinac povjerio upravljanje ovom župom. O okolnostima toga događaja svojom rukom vlč. Slamnik bilježi:

Kad sam došao prvi puta u Selo, bilo je krasno vrijeme tj. 16. II. 35. Kad dođem u župni dvor, baš dobijem privremenog upravitelja g. župnika Lista Aleksu. On mi pokaže sve što god ima na farofu. Vodi me na tavan kao i u podrum. Pa imao sam što vidjeti. Što se tiče inventara, takoreći ništa: jedan razbijen stolac i pisaći stol, ormar za knjige sa polupanim staklima, a unutra zaprašene knjige i akti. Knjižnica sama ne vrijedi ništa jer nema nikakvih knjiga osim par starih, od moljaca razdrapanih misala i molitvenika.

Biskupski pečat i potpis nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca

U sobama sve prazno, zmazano, peći razbijene, ključanice pokvarene. Vani gospodarske zgrade u najgorem stanju. Crkva iznutra jako lijepo poslikana i to mi je dalo malo utjehe, a izvana treba popravka. Misno ruho i knjige sve razdrapano i staro.

Potresen zatečenim stanjem, mladi se svećenik još istoga dana vraća u Zagreb do nadbiskupa Stepinca kako bi mu rastumačio situaciju u Samarici i uvjerio ga da bi on radije i dalje ostao kapelan u Zagrebu nego upravitelj jedne takve župe. No, sigurno se nije nadao ovomu:

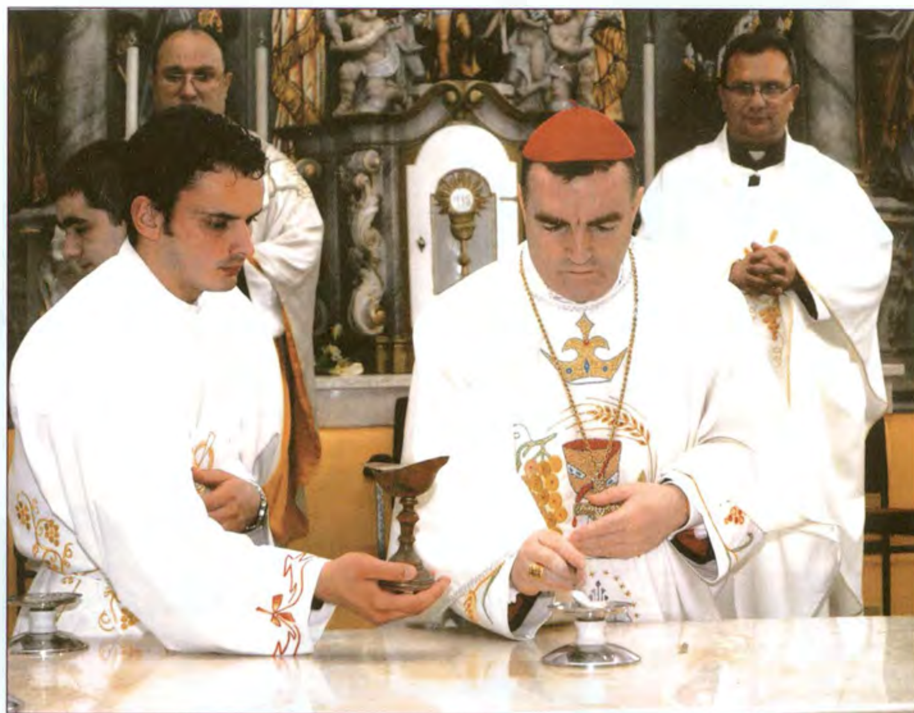
A preuzvišeni dr. Stepinac neće ni da me sasluša već kaže: »Lijepo slušaj i idi tamo što prije te pripravi mi narod za firmu« i ode. A otišao sam i ja pun tuge i brige, a i ufanja u Boga (...).

U nastavku spomenice vlč. Slamnik piše kako je narod bio nepovjerljiv prema njemu i pomno pratio svaki njegov korak. Ipak, u vjeri i nadi, sigurno potaknut i ohrabren odlučnošću nadbiskupa Stepinca, zdušno je prionuo povjerenoj službi. Te iste godine sagrađen je pil u čast sv. Josipu kao dobrodošlica nadbiskupu koji je bio veliki štovatelj ovoga sveca, a najesen je dovršena i blagoslovljena kapelica sv. Florijana.

Pohod nadbiskupa Stepinca

Na početku preuzimanja župe imao je svega nekoliko ljudi na misnim slavljima, a vlč. Slamnik poslije bilježi da je tijekom misija koje su držali oci isusovci u župi podijeljeno čak 1654 svetih pričesti. No, pravo se probuđenje vjere i opće oduševljenje vjerničkoga puka očitovalo kad je za nekoliko mjeseci koadjutor Stepinac došao u Samaricu podijeliti sv. Potvrdu.

6. VI. 35. imali smo firmu. Preuzv. nadbiskupa koadjutora dočekali smo kod sv. Josipa u gornjem dijelu Sela jer je odande došao sa muzikom. Pozdravio ga je upravitelj župe, načelnik općine i djevojčica IV. razreda te mu predala buket cvijeća. Iz crkve otišao je preuzvišeni u školu gdje ga je pozdravio kod vratiju upravitelj škole Gregurović. Preuzvišeni bio je sasvim zadovoljan sa uspjehom u školi, zato se je razgovarao sa djecom uistinu kao pravi otac koji je došao da pogleda svoje. Drugi dan na dan sv. Potvrde evo nam kiše i to nam je malo poremetilo veselje, a popodne kad je nadbiskup odlazio, poslao je dragi Bog opet sunce. Kod odlaska pozdravi ga opet upravitelj župe i želi mu sretan put, muzika mu je zaigrala marš, preuzvišeni još jedanput blagoslivlja svoju djecu, školska djeca plaču jer odlazi preuzvišeni, uz burne poklike nazočnih, u pratnji vrlih konjanika.(...)

Kardinal Josip Bozanić posvećuje novi euharistijski stol s moćima bl. Alojzija Stepinca u župnoj crkvi u Samarici

Komunističko divljanje

Drugi događaj u kojemu se očituje Stepinčevo zauzimanje za Samaricu zabilježio je vlč. Ludovik Slamnik tri godine poslije:

»Velika žalost i ništa manja sramota došla je na samaričku župu i to 16. I. 1939.g. U noći su komunisti unišli u župnu crkvu, razbacali po zemlji sv. hostije, oskvrnuli oltare, razdrapali crkvena odijela i razrezali sv. slike te razbili sve što su mogli. Šteta je bila oko 50.000 dinara. Narod, kad je ujutro saznao što se dogodilo, plakao je kao malo dijete kad ga mati odbije gladnoga od svojih grudi. Odmah su otišli u potragu za lopovima, a bili su krivo informirani i tako ih nijesu našli.«

Vlč. Slamnik bilježi kako je prvi trag o počiniteljima ovoga gnjusnoga djela otkriven tek mjesec dana poslije, kada je u šumi Hrastov potok pronađeno mrtvo tijelo jednoga od njih, pokriveno ukradenim oltarnikom iz samaričke crkve. Međutim, rasvjetljivanje okolnosti ovih događaja išlo je, namjerno ili slučajno, presporo i neučinkovito – sve do odlučne

intervencije nadbiskupa Stepinca: *»Lopovi su se dugo skrivali okolo, a žandarmerija ih nije mogla ili nije htjela pronaći. Na ponovnu intervenciju preuzvišenog Nadbiskupa kod vlasti – komandant tih lopova je ipak uhvaćen te bio predan sudbenom stolu i dobio 10 godina zatvora.«*

Nažalost, ovo je bio tek nagovještaj teških vremena koja su zahvatila Samaricu tijekom II. svjetskoga rata. Dolaskom partizana u Samaricu 1943. godine u staroj je samaričkoj školi ustanovljen prijeki sud za šire bjelovarsko područje, a okolne šume, posebno šume Cipeliševac i Vapljenice, postale su grobišta još uvijek neutvrđenom broju ubijenih ljudi.

Ovaj zapis vlč. Slamnika pronađen je u župnoj spomenici 1998. godine, neposredno uoči Stepinčeve beatifikacije, pa su župljani na Mariju Bistricu hodočastili u ogromnoj radosti zbog otkrića njegova zauzimanja za opstojnost ove male župe. Uvjereni da će se iz nebeske slave naš novi blaženik još više zalagati za Samaricu, tom je prigodom gđa Marija Medač sročila molitvu bl. Alojziju Stepincu koja je te godine i objavljena u župnom listu »Katarina«:

Molitva za našu župu

Gospodine Bože, blaženi je Alojzije za svoga zemaljskoga života svojom neustrašivom ljubavlju prema Crkvi i Isusu Kristu osnivao nove župske zajednice, ali je i svojom pastirskom brigom bdio nad cijelom Nadbiskupijom. Svojim pohodom i blagoslovom počastio je i našu župu i brinuo se za njezinu opstojnost. Mi ga danas želimo zamoliti da nas se sjeti u svojim molitvama pred Tobom, Gospodine, da naša mala župna zajednica opstane u uzburkanim valovima nadolazećeg doba.

Blaženi Nadbiskupe, vjerujući u Tvoje riječi: *Gdje je Petar, tamo je Crkva*, izmoli za našu župu dušobrižnike i župnike koji će odolijevati svim nedaćama što tište župu jer narod bez duhovnog vođe i pastira bio bi izgubljen i ostavljen na propast.

Svoje si biskupsko služenje na zemlji živio pod geslom: *U Tebe se, Gospodine, uzdam.* Izmoli nam, stoga, snagu vjere da uvijek i svugdje mognemo biti čvrsti svjedoci Isusa Krista po uzoru na Tebe, blaženi Alojzije! Amen!

Deset godina poslije, 1. svibnja 2008. godine, blaženi Alojzije se svečano opet vratio u Samaricu da bi u njoj trajno ostao i nad njom bdio. Naime, nakon obnove krovišta i fasade župne crkve 2001. godine, zauzimanjem tadašnjega samaričkoga župnika vlč. Drage Kozića, uslijedila je obnova fasade župne kuće, a potom postavljanje kamenih postolja na oltarima u župnoj crkvi te nabava novoga oltara u koji je nadbiskup Josip Bozanić tom prigodom položio moći blaženoga Alojzija Stepinca.

Iako je župa Samarica iz godine u godinu sve manja, a pretežito staračko stanovništvo, pritisnuto godinama i neimaštinom, sve teže živi, ovo se 'selo umirućih ognjišta' svojim molitvama vjerno utječe blaženom Stepincu moleći njegov zagovor za povratak života na ove prostore.

Kao jedan veliki znak nade u ljepše dane za samaričku župu jest i to što su polaznici Dopisne teologije pok. fra Jerka Fućaka upravo nju izabrali za svoje duhovno središte. Vjerujemo da je to izmoljeni dar bl. Alojzija Stepinca, čija je pastirska briga zlatnim slovima upisana u povjesnicu župe sv. Katarine iz Samarice.

»Samo mu ti možeš pomoći!«

Molitva moga supruga (Katica Šarlija)

Šaljem Vam opširniji zapis koji je obuhvatio i kratki povijesni pregled samaričke župe, kao i povijesni kontekst u kojem se očitovala neizmjerna Stepinčeva zauzetost za župu koja je i onda, kao i sada, bila siromašna i od svijeta prezrena. Upravo se u tome ogledala njegova milosrdna i velika ljubav koja nije gledala na ono izvanjsko, već na potrebe jadnoga i duhovno zapuštenoga puka.

Ovaj smo zapis mi u Samarici otkrili 1998. godine, neposredno uoči beatifikacije, a potom su uslijedili očiti znakovi uslišanja naših prošnji upućenih Blaženiku koje sam opisala u posljednjem dijelu zapisa. Željela sam Vam sve zapisati i dati na uvid, a Vi za glasilo postulature uzmite ono što mislite da je prihvatljivo.

Kao Samaričanka mogu posvjedočiti Stepinčevo ogromno zauzimanje i ljubav za Samaricu. Upravo me je on »pogurnuo« na proučavanje povijesti župe i potaknuo na pisanje samaričke monografije koja polako raste.

Koristim ovu prigodu da s Vama podijelim i jedno osobno

svjedočanstvo. Naime, moj muž nije vjernik, a jednom sam se prigodom požalila svom ispovjedniku: Moj je muž tako daleko od Boga! Svećenik me prekorio i upitao kako to mogu znati jer ja ne mogu ući u dubine nečije duše, tamo gdje samo Bog, njezin posjednik, ulazi.

Dugo nakon te ispovijedi razmišljala sam o tim riječima, nadajući se da se duša moga muža ipak katkad vine k Njemu. Tako sam silno željela vidjeti ili čuti njegovu molitvu da sam i Bogu time dodijavala! Samo da mi je to vidjeti, bilo bi mi srce na mjestu!

Jednom prigodom uđoh u naš podrum i na satu s likom generala Gotovine ugledah prikvačenu sliku bl. Alojzija Stepinca. Bilo je to u onim napetim i neizvjesnim mjesecima iščekivanja haške presude našim generalima. »Otkud ta sličica tu i tko ju je stavio?«, pitala sam se u čudu. Brzo sam otišla do supruga vidjeti zna li možda tko je to učinio.

Odgovor koji čuh ostavio me je bez riječi. Bilo je to njegovo djelo! Pateći i krvareći zajedno s našim zatočenim generalima, uzeo je Stepinčevu sličicu i prikvačio je uz sat riječima: »Samo mu ti možeš pomoći! Moli Boga za njegovu slobodu!« Bila je to njegova molitva! I to kakva molitva! Jedinstvena, originalna, samo njemu svojstvena! Srce mi se htjelo razletjeti od radosti jer mi je Bog dao milost vidjeti molitvu moga supruga! I ja sam tada znala da će ta molitva biti uslišana, što se uistinu dogodilo.

Ovo sam svjedočanstvo napisala i generalu Gotovini, a sada ga dijelim i s vama jer vjerujem da Vam je uvijek drago čuti na koji je sve način naš Blaženik prisutan u životu običnih Hrvata.

Katica Šarlija

Bilo je to 12. veljače 1960.

Zorica Menjak r. Kosić, rođena 7. veljače 1952. u Donjem Pribiću, došla je vlastitom pobudom 16. rujna 2013. u Ured Postulature. Ona je kao učenica prvog razreda osnovne škole u Pribiću nakon nastave s drugom djecom pošla u župnu crkvu Presvetog Trojstva u Krašiću u petak 12. veljače 1960. pomoliti se nad mrtvim tijelom kardinala Alojzija Stepinca. Bio je taj dan, jer je grob u župnoj crkvi već bio otkopan i opet zagrnut. S njom su bili učenici: Marica Kosić, Zlata Kosić i Brankica Kosić (tri sestre, stoje blizu mame koja u naručju drži dijete). Svi dječaci, s torbama, iz obitelji su Panenić i Jarnečić. Dio obitelji Panenić odselio se kasnije u SAD. U crkvi je našla u molitvi nekoliko žena (u narodnim nošnjama) i djece iz Krašića te iz Donjeg Pribića susjede Julu Kosić, Nadu Kosić (majka petero djece; jedno dijete drži u naručju) i Maricu Kosić.

Zorica je posvjedočila kako nitko nije mogao ući u Krašić tko nije imao propusnicu. Bez propusnica su pustili samo djecu i žene u krašićkoj sprovodnoj narodnoj nošnji.

Zorica je došla ponukana slikom koju je *Glasnik* objavio u br. 1. (10. veljače 2003.), str. 33. i na slici prepoznala nekoliko osoba što će razveseliti i čitatelje *Glasnika*. Osim toga posvjedočila je sljedeće: »U kući smo se s mamom kardinalu Stepincu uvijek molili. On je za mene svetac, bez obzira na to je li takvim proglašen, jer mi je uslišio brojne molitve i olakšao mi život. Nama su svašta o blaženom Stepincu govorili, ali kad su saznali istinu i shvatili smisao i žrtvu njegova života, onda su promijenili mišljenje i počeli istinito o njemu govoriti. Godinu dana prije Kardinalove smrti umro je moj otac. Sjećam se kako nas je majka okupljala i zajedno smo se molili s nakanom da nas štiti onaj koji nepravedno trpi i sveto živi.«

Molitelji uz odar bl. Alojzija Stepinca u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću, 11. veljače 1960.: Marica Kosić, Zorica Kosić (ud. Menjak), Jula Kosić, Drago Panenić, Marica Kosić, Zlatica Kosić, Brankica Kosić, Josip Panenić, Stjepan Jarnečić, Nada Kosić (udana iz Dola; drži dijete)

U pandžama UDBE (2)

Budući da se u hrvatskoj javnosti sve češće humanizira Titov diktatorski režim i komunistička strahovlada, odlučio sam iz prikupljene dokumentacije u postupku za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca hrvatskoj javnosti predočiti dokumente koji oslikavaju pravo stanje stvari. Činim to iz ljubavi prema svome hrvatskom narodu i njegovoj povijesti koja se ne smije pisati na temelju »humaniziranih« deklaracija, »retuširanja« te »nesvrstanih« odnosa prema istini. Nije nakana ovog niza dokumenta da se bilo koga proziva, već da se na temelju činjenica donese istinit, pravedan i objektivan povijesni sud o vremenu progona Katoličke Crkve, u kojem je najprepoznatljivija žrtva blaženi Alojzije Stepinac.
Tekstovi se, radi potpunog dojma autentičnosti, tiskaju u neredigiranom obliku. Jezik i pravopis ostaju izvorni.

Mons. Ćiril Banić, biskup šibenski

Pripremio: dr. Juraj Batelja

5. Prosvjed šibenskog apostolskog administratora biskupa Ćirila Banića komunističkoj vlasti zbog oskvrnjivanja crkava i paljenja svetačkih kipova, 18. srpnja 1951.

Biskupski ordinarijat
Br. 598
Šibenik, 18.VII.1951.
Oblasnom N. O.
Split

Dne 9. VII. bila je provala u crkvu Sv. Ane na šibenskom groblju. Provalnici su obili škrabice, pobacali crkveno ruho, a što je još najgadnije zanečistili su svojim izmetinama sakristiju crkvice, i time pogrdili ne samo crkvu, već i groblje, na kom se pokapaju preminuli.

U noći između 15. i 16. ovoga mjeseca bila je provala u kapelicu Sv. Josipa u Tribunju. Iz kapelice je odnesen svečev drveni kip i na veliku sablazan vjernika spaljen u blizini mora.

U smislu postojećih zakona tražim, da se naše crkve zaštite od oskvrnjivanja, a svetački kipovi od paleža.

Apostolski Administrator
† Ćiril, biskup

6. Prosvjed šibenskog apostolskog administratora biskupa Ćirila Banića komunističkoj vlasti zbog pljačke i nasilja nad crkvenom imovinom, 8. kolovoza 1951.

Biskupski ordinarijat
Br. 658
Šibenik, 8.VIII.1951.
Kotarskom Narodnom Odboru
Drniš

Godine 1946. ubijen je u Mirloviću (Zagora) tadašnji župnik O. Paško Bačić. Tada je mjesni N. O. zauzeo župnu kuću i okolne zgrade. - Župska je kuća bila potpuno meblirana tako da su bile opremljene četiri sobe, župski ured i kuhinja. Uz to je bio kotao za pečenje rakije, čistilica za žito, bačve i dr.

Sve je ovo samovoljno zauzeo mjesni N. O. i tim se služio, a da za to nije plaćao nikakvu najamninu ni odštetu.

Pošto je spomenuta zgrada nužno potrebna župniku, koji vrši dušobrižničku službu u toj župi, to tražimo da se spomenuta župna kuća isprazni i stavi na slobodno raspolaganje župniku.

Isto tako tražimo, da se povrati čitav inventar, što je bio u župnikovoj kući i područnim zgradama, odnosno da se sporazumno ustanovi visina odštete i ista isplati.

Napokon tražimo, da se plati primjeren najam za ove zgrade, za cijelo vrijeme, za koje su bile vlasniku oduzete ili mjesto toga da se izvrši popravak tako, da kuća bude u onom stanju, u kakvom je bila 1946.

Molimo čim skorije pismen odgovor na ovaj naš žurni podnesak u ovom pitanju, i da se uzmognem žaliti proti eventualnom negativnom rješenju, odnosno da možemo podnijeti tužbu sudu, zbog neovlaštenog prisvajanja privatnog vlasništva i otuđenja istog.

† Ćiril

7. Dopis komunističke vlasti Biskupskom ordinarijatu u Šibeniku o zabrani podučavanja vjeronauka u narodnim i ostalim državnim školama, 7. veljače 1952.

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
NARODNI ODBOR GRADA ŠIBENIKA
SAVJET ZA PROSVJETU I KULTURU
Broj: 1222/52
Šibenik, dne 7. II. 1952. god.

BISKUPSKOM ORDINARIJATU
ŠIBENIK

Prema obaveznom Uputstvu Ministra predsjednika za prosvjetu i kulturu NR Hrvatske broj: 1992/52 od 31.I. a u smislu dosljednog sprovodjenja u život Zakona o narodnim školama i Ustava NRH (čl. 26 i 38) ukida se, počam od 1. II. 1952 god. dozvola podučavanja vjeronauka u narodnim i ostalim državnim

školama, te se stoga stavljaju, van snage sva do sada izdana odobrenja (predstavnicima bilo koje vjeroispovijesti) za podučavanje vjeronauka.

Takodjer je zabranjeno okupljanje školskih obveznika (po Zakonu o narodnim školama) u župskim uredima, stanovima, ili privatnim prostorijama u svrhu podučavanja vjeronauka ili bilo kakvog drugog organiziranog odgojnog djelovanja.

Molimo Vas, da gore navedeno primite na znanje.

Smrt fašizmu - sloboda narodu!

Predsjednik Savjeta:

Božo Stošić, v. r.

8. Pismo apostolskog administratora Splitske i Makarske biskupije biskupa Frane Franića Izvršnom vijeću Sabora NR Hrvatske zbog ometanja vjerskih čina u selu Gradac, godine 1946.

BISKUPSKI ORDINARIJAT
Br.42/56 Pr.
Predmet: Ometanje vjerskih čina u selu Gradac

IZVRŠNOM VIJEĆU SABORA N.R.HRVATSKE
ZAGREB

Na povratku u Split sa službenog biskupskog putovanja po biskupiji Splitskoj i Makarskoj u svrhu dijeljenja sv. krizme i obavljanja ostalih vjerskih poslova dužnost mi je obavijestiti Naslov o smetnjama, koje sam imao pri tim čisto vjerskim, činima dne 16. VIII. 1956., u selu Gradac, općine Ploče, kotar Makarska.

Te smetnje su se sastojale u tome, da se pred župskom crkvom u Gradcu spomenutog dana 16. VIII. oko 9 sati ujutro sakupilo oko stotinjak muškaraca, napravilo barikade pred crkvom od drvenih greda, priječilo meni i mojim pratiocima i vjernicima Gradca put u crkvu vičući: »Natrag! Ne smije se! Ne može se! Zabranjeno! Narod neće biskupa! Narod hoće, da odmah ide iz Gradca? Dolje koljač! Van s njime! Treba vas sve poklati i popaliti! Vi ustaše, koljači ...« itd.

U toj rulji se je isticao kao predvodnik upravitelj jednog odmarališta u Gradcu Mustafa Hromić. On je pokušao udariti župnika Gradca Bernardina Tičića, ali je bio spriječen od muškaraca i žena sela Gradac, koji su priskočili u pomoć biskupu i svećenicima. U toj gunguli Mustafa Hromić jako je udario šakom u donju vilicu ženu Matildu Stipić; neki drugi napadač udario je ženu Jelisavu Korljan, opet netko drugi je izudarao Alemku Jelavić itd. Neki je napadač i prema meni potegao šaku, ali me nije uspio dohvatiti.

Meni nije pri tom ništa drugo preostalo nego reći napadačima »Možete me i ubiti pred crkvom, ali ja moram izvršiti svoju vjersku dužnost.« Tada je nastala panika među djecom i ženama, koji su bili kod crkve i neka su djeca od straha plačući pobjegla iako su obučena bila za krizmu. A i još nešto žena i starijih osoba.

- Tako smo se mi svećenici i vjernici jedva nekako sklonili u crkvu i zakračunali iznutra.

To je sve trajalo od 9 sati do oko 10.30 sati. Nešto poslije 11 sati došla je milicija iz Ploča na poziv šefa UDB-e iz Makarske Borisa Mirka, koji se tu našao i rastjerao napadače.

Tko su bili napadači?

To su bili samo oni koji ne vjeruju, a nijednoga vjernika nije bilo među njima.

Osim toga, tu je bilo samo par Gračana, a ostali su bili mahom stranci.

To sve mogu posvjedočiti vjerodostojne osobe iz Gradca, koje su sve svojim očima promatrale.

Radi svega ovoga žalim se Naslovu na ovo nasilno sprečavanje obavljanja vjerskih obreda i čina, koje je svim građanima FNRJ Ustavom zajamčeno.

Ujedno molim, da se krivci kazne i unaprijed spriječe slična bezakonja.

Biskup - spostolski Administrator

† Frano Franić, v. r.

Nadbiskup Frane Franić dijeli sakrament krizme u Novim Selima na Cetini, u lipnju 1956.

Suradnja uredništva i čitatelja

Fotografija blaženog A. Stepinca u ivanićgradskom parku, 7. listopada 1940.

U *Glasniku* Postulature br. 1.–2. (10. veljače 2002.), u rubrici Dokumenti, objavljena je fotografija s potpisom: *Nadbiskup Stepinac na jednom pastirskom pohodu. Molimo čitatelje da nam jave gdje i kada je nastala ova fotografija.*

Fotografija je nastala u ivanićgradskom parku 7. listopada 1940. Tada je nadbiskup Alojzije Stepinac u Ivanić-Gradu dijelio sv. Potvrdu. Koji su bili razlozi da je krizma u Ivaniću bila odgođena do listopada 1940. i o vrlo zanimljivom boravku nadbiskupa u Ivanić-Gradu detaljno je opisano u spomenutom *Glasniku* 2002. god. na str. 20.–22.

Svjedokinja vremena Božena Franko danas živi u Zagrebu i o tome je događaju izjavila: »Krizmala sam se u Ivanić-Gradu 1940. Bilo je to početkom jeseni. Vrijeme je bilo ugodno, toplo. Od snimljenih osoba na ovoj slici živa je još Đurđa Rodić. Danas, dok ovo pišem (mjesec kolovoz 2012.) ona je navršila 88 godina. Gospođa Rodić je prepoznala sve svećenike s fotografije, osim zadnjeg u prvom redu, najmlađeg. Prepoznala je i većinu žena s fotografije. One su bile članice ivanićgradskog crkvenog pjevačkog zbora. Ivanićgrađanin, Vlado Klun, star 76 godina, poimence pokazuje svaku osobu na slici. Tu je i njegova majka Jelka Klun. U prvom redu stoji dr. Ivo Šimunović, župnik u Ivanić-Gradu, u sredini su breški župnik Ivan Pavlović i nadbiskup Alojzije Stepinac, zatim jedan franjevac iz Ivanić-Kloštra. Nije upamćeno otkuda je bio najmlađi svećenik. Do župnika Šimunovića stoji šesnaestgodišnja Đurđa Rodić, a do nadbiskupa Stepinca Jelka Klun. Mislim da sam prikupila dovoljno činjenica za vjerodostojnost ove fotografije. Imena i prezimena svih lica s fotografije bit će pohranjena u arhivi Prijatelja kulturne baštine Ivanić-Grad.«

(Nevenka Kauzlarić)

Gdje je bio nadbiskup Alojzije Stepinac 15. kolovoza 1940.?

U novinama *Hrvatska straža* 5. kolovoza 1940. objavljen je članak: »Marijanski kongres u Glogovnici. Proslava 700. godišnjice crkve Majke Božje u Glogovnici na Dan Velike Gospe« u kojem je najavljeno da će nadbiskup dr. Alojzije Stepinac stići u srijedu 14. kolovoza oko 6 sati poslije podne, uoči Velike Gospe. Nakon najave o svečanostima Nadbiskupova dočeka istaknuto je da će on 15. kolovoza »služiti pontifikalnu misu pred crkvom i da će nakon Mise biti blagoslov barjaka. Zatim ćemo čuti propovijed lurdskog hodočasnika g. Stjepana Pavunića iz Koprivnice. Poslije podne svečanost će završiti teoforičkom procesijom sa Presvetim, a vodit će je preuzvišeni Nadpastir«.

Hrvatska straža od 17. kolovoza 1940. donosi opširno izvješće o marijanskom slavlju u Glogovnici. Sve je teklo po planu. Jedino je broj hodočasnika premašio sva očekivanja. Navedena su imena prisutnih kulturnih i javnih djelatnika i svećenstva iz Križevačke županije. Na proslavi su se našli i predstavnici drugih županija.

Glavni oltar župne crkve u Glogovnici

Stoga na pitanje postavljeno u naslovu odgovaramo da je nadbiskup Alojzije Stepinac 15. kolovoza 1940. bio u Glogovnici kod Križevaca, a ne u Ivanić-Gradu kako je to zabunom navedeno u *Glasniku* Postulature, broj 1.–2., 2002. godine, na str. IV.

(Nevenka Kauzlarić)

Ispravci

U *Glasniku* br. 2.–3. (8. svibnja 2013.) u rubrici »Pohod nadbiskupa Stepinca Bosni i Hercegovini«, na str. 36., zabunom je potpisan franjevački samostan u Gučoj Gori, a slika prikazuje atrij franjevačkog samostana u Gorici kod Livna.

U istom broju *Glasnika*, u istoj rubrici, na str. 37. napisano je da je crkva u Travniku posvećena sv. Jurju, a posvećena je sv. Ivanu Krstitelju.

U *Glasniku bl. Alojzije Stepinac*, br. 4. (3. listopada 2013.), u putopisu »Euharistijski kongresi u Crkvi u Hrvata (7.)«, na str. 11. krivo je potpisana župna crkva u Travniku kao svjedok tamošnjeg euharistijskog kongresa godine 1912. Naime, rimokatolička župna crkva u Travniku posvećena je sv. Ivanu Krstitelju, a ne sv. Jurju, kako je zabunom upisano.

Ispričavamo se čitateljima i prof. Topaloviću, ako su radi pogrješnih potpisa imali kakvih neugodnosti.

NOVA IZDANJA

Mala knjižnica Postulature bl. Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva

- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi na *Magnificat*. **»VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA!«** *(Lk 1,46-55)*, Zagreb, 2012. (*20 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **PROPOVIJEDI, GOVORI, PORUKE (1941. – 1946.),** Zagreb, 2012. (*100 kn + poštarina*)
- Juraj BATELJA, **BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – UZOR SVEĆENIK.** Priručnik pri državnom natjecanju iz vjeronauka – vjeronaučne olimpijade osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj, za školsku godinu 2009./2010., Zagreb, 2012. (*50 kn + poštarina*)
- Blaženi Alojzje STEPINAC, **PROPOVIJEDI O DESET ZAPOVIJEDI BOŽJIH,** Zagreb, 2013. (*75 kn + poštarina*)

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u svetoj misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

Hulitelji naših dana neće proći nekažnjeno

Krašićki župnik Josip Vraneković s obitelji Šimečki u Krašiću, iz koje potekoše dvojica svećenika, a živjela je u susjedstvu zatočenog kardinala Alojzija Stepinca i koliko je mogla pružala mu potrebnu pomoć

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojemu je opisao život i stradanja Bl. Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću. Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih zabilježio je u pismu koje je kao sužanj uputio o. Dinku Filipiju, provincijalu franjevaca trećoredaca:

Krašić, 19. srpnja 1957 [redacted]

Dragi oče provincijale!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo. Srdačna hvala na čestitci Vama i svim članovima Vaše provincije. Nešto sam doduše zakasnio s odgovorom, jer me zdravlje nije najbolje služilo (a ni sada), premda se nešto bilo popravilo. Ali, kakogod bilo dalje, samo daj Bože snage, da ne odstupimo ni za dlaku od puta istine. »*Elegi abjectus esse in domo Dei mei magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.*«[1] Zar bi mogao ikada marksizam, komunizam svojim šupljim frazama ispuniti gladne ljudske duše?

Telići u štali i bukve u šumi, kako je rekao neki francuski svećenik jednoj gospođi, koja je tvrdila da njezinom sinčiću ne treba vjeronauka ni duhovne hrane, telići i bukve mogu živjeti bez duhovne hrane, ali čovjek ne. A te hrane mu ne može pružiti komunizam, jer »*nemo dat, quod non habet*«.[2] Neka se dakle Vaš povratnik iz tamnice samo veseli, da je imao prilike, trpjeti za Boga i svetu Crkvu, kao i apostoli, koji su se vraćali sa šibanja kući »*gaudentes, quoniam digni habiti sunt, pro nomine Jesu contumeliam pati.*«[3]

Ta *contumelia*[4] rađa slavom nebeskom, ali *contumelia* bezboštva *manet in aeternum et manebit.*[5] »Ohne Gott, alles Spott«,[6] vele Nijemci. Marksizam je već danas Spott[7] svemu svijetu, a bit će još veći, kad ga pravda Božja otpuhne s pozornice svijeta. A taj dan će doći prije ili kasnije.

Ako Bog nije pustio bez kazne nijednog hulitelja, zvao se on Faraon ili Nabuhodonozor ili Senaherib ili Holoferno ili Antioh, tko će živ vjerovati da bi hulitelji naših dana prošli nekažnjeno? Uostalom, *docet Hitler, docet Stalin, docent*[8] toliki drugi upravo u našim danima.

Na nama je samo, da se molimo za njihovo obraćenje, jer Dominus »*non vult mortem peccatoris, sed ut conventatur et vivat*«,[9] ali ako ustraju u zlu, sami će biti krivi prema onoj, »*qualis vita mors est ita*«.[10] Ustrajte dakle svi vjerno i dalje uz Boga, svetu Crkvu i svoj Red »*et ridebitis in die novissimo*«.[11] Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

6. III. 1954. (nastavak)

Lijepa je misao i usporedba, što je iznosi na jednom mjestu. Tu veli, kako je kovčeg zavjetni išao oko zidova Jerihona, ali ti su zidovi na kraju skršeni i propali. Tako i danas novozavjetni kovčeg – Gospa Fatimska – obilazi nošena oko svijeta, i kad ga obiđe, ne bude li opet skršen grad-svijet bezbožni-

1 »Volim biti na pragu Doma Boga svoga nego boraviti u šatorima grešnika.« Ps 84,11

2 »Ne daje koji nema.«

3 »Radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za ime Isusovo.« Dj 5,41

4 Pogrde.

5 Ostaju i ostat će zauvijek.

6 »Bez Boga, sve je sprdnja.«

7 Sprdnja.

8 To uči Hitler, uči Staljin, to uče toliki.

9 »Ne želi smrt grešnikovu, nego da se obrati i živi.« Ez 18,32

10 »Kakav život, takva smrt.«

11 »Smijat ćete se u posljednji dan.« usp. Lk 6,21

ka! Onda su se oholi narodi rugali kovčegu koji je nošen. I danas mu se rugaju, ali pobjeda je Marijina!

Kad gledam naslov 'Satana', još sam više utvrđen u uvjerenju da je nemoguća ova bestijalnost i pokvarenost u svijetu bez posebnog đavolskog sudjelovanja. Drago mi je danas, i nikada se nisam pokajao, što sam prigodom španjolskog rata izdao onu okružnicu. Nijedan list u Jugoslaviji – i nitko se nije digao protiv komunista osim 'Hrvatska straža' i 'Katolički list'. Bijesni su bili na mene. Čak se i Maček malo pokolebao. Primio je Dragoljuba Jovanovića, koji se vratio iz Barcelone i u zvijezde kovao španjolsku demokraciju (komunističku!). A evo, moj Dragoljube, danas uživaš takvu demokraciju! Već si 5 godina u zatvoru!«

***

Eminencija spominje don Boscovo viđenje o velikom blagu, što se krije u Južnoj Americi:

»U duhu gledao je Bosco veliku budućnost i ulogu tih zemalja. To je jasno. Tu su u većini katolici. Ako i imadu svojih slabosti, ali ipak u prošlosti nisu Španjolci učinili tolike zločine kao Englezi u Sjevernoj Americi. I opet se vidi, kako je katolicizam i ovdje daleko nad protestantizmom. Uvjeren sam da će dobri Bog milostivo pogledati na narode u Južnoj Americi. Tu su starosjedioci i mješanci u većini, dok ih u Sjevernoj Americi gotovo i nema.«

7. III. 1954.

Brzojavno javljaju iz Zagreba da sutra neće doći liječnici jer je tajnik Pišonić obolio. U isto vrijeme u Službenom vjesniku Zagrebačke nadbiskupije stoji obavijest, da se svećenici, koji žele socijalno osiguranje sa strane države, jave Duhovnom stolu. Uvjeti će se javiti naknadno.

– Silno me uznemiruje ova vijest – veli Eminencija. – Nije li to možda razlog da sutra ne dolaze iz Zagreba, tako da ne mogu intervenirati. *Timeo Danaos et dona ferentes*!

***

Danas sam počeo konačno sa djecom živu krunicu. Podijelio sam grupama sličice – svakom po jednu od 15 otajstava. Djeca su time oduševljena. Opomenuo sam ih, da te sličice čuvaju u kući na vidnom mjestu, kako bi ih svaki dan podsjetila sličica na obećanje. O Božiću kod blagoslova kuća svako će mi dijete pokazati, gdje stoji ta krunica.

– Samo neka što više mole – veli Eminencija. Doći će i dolazi već vijek Isusa i Marije.

***

Poslije podne oko 4 sata preko Brezarića i livade ispod župnog dvora dolaze ovamo vlč. gg. Starčević i Marko Perić, svećenik iz Hercegovine. Noćili su ovdje. Starčević priča, kako je budžet za 1954. g. Hrvatskoj nepravedno dodijeljen. Spominje zatim planiranje pruge iz Beograda preko Bosne podaleko od Zagreba i Ljubljane. Eminencija će na to:

– Ja govorim i ponavljam: ovo je Srbija u najgorem izdanju!

8. III. 1954.

Kod večere mi čita iz spomenute knjige *Instaurare omnia in Christo*. Čita baš onaj dio, gdje autor ispituje savjesti današnjem čovječanstvu. Nabraja tolike opačine i sramote. ...

– Znao sam u glavnom za sve to – veli Eminencia – i mislio sam u sebi, da bi sve tako moglo biti, ali mi je nekako lakše kad vidim, da to iznosi kao činjenicu čovjek, koji ima priliku da sve to čuje i vidi. Lakše mi je dakako u tom smislu, što sigurnije mogu promatrati i suditi život i ljude, ali jasno je: konstatacija o današnjem svijetu bolna je i žalosna. Razumijem sada, što su kazali američki biskupi, da se Amerika nalazi pred propašću kao rimsko carstvo u doba Honorija. Vara se, tko očekuje spas od Amerike. I ona je trula. Lijepo autor karakterizira današnjicu, kad je naziva: civilizacija grijeha! Amerika ne može pomoći i spasiti Crkvu, nego Crkva jedina može spasiti Ameriku. – Samo čudo Majke Božje može spasiti svijet.

9. III. 1954.

Pješice došla ovamo majka vlč. Gjurana iz Svete Jane. Donijela mi je pismo, što ga je on napisao u noći pred odlazak na odsluženje petmjesečnog zatvora (prilog ovdje).[1] Pred 8 dana bila je majka kod njega. Izmijenili su samo nekoliko riječi u prisutnosti dvojice stražara, koji su pazili, da jedan drugome ne bi očima dao kakav znak. U dva tjedna silno je propao. Nije na izdržavanju kazne u običnom zatvoru, nego u Petrinjskoj ulici – na UDB-i u Zagrebu.

– Nisam ga vidjela gdje plače od malih nogu – veli majka – pa ni u Jaski, kad su ga tukli, ali tu je zaplakao. Kad smo ga kod kuće koji put svjetovali, da pravi molbu za ovo ili ono, osobito u zadnje vrijeme, uvijek je to odbio riječima: 'Ja njih ne molim za milost'– a sada mi je rekao: 'Pravite molbu.' Znači da ga muče i da mnogo trpi. Advokati se čude, i ne znaju, kako su ga smjeli tamo odvući i zašto? Ako mu ovako bude dalje, nikad ne će živ van izaći. Ljudi svaki dan dolaze k nama i žele da za nj interveniraju. Govore: 'Položit ćemo i miljun dinara, samo da ga puste.'

Eminencija je utješio majku. Dao joj je *Agnus Dei*. Silno se sirota iznenadila lijepom prijemu. Posebno joj je siroti čudno bilo, kako on hoće ovako dugo i lijepo razgovarati s njom. Meni pak veli Eminencija:

1 Na žalost, ovo pismo nije sačuvano.

– Sutra ću za Gjurana prikazati sv. Misu, pa recite i sestrama, neka za nj mole.

***

Kod objeda [...] kako je značajno, da obavijest Duhovnog stola za socijalno osiguranje dolazi nekako u isto vrijeme kad i popuštanje u visokim oporezovanju. Nije li to promijenjena taktika: Silom nije išlo, pa će sada pokušati milom!

– Tako je sigurno – veli Eminencija. – Oni će sve poduzeti samo da kler uhvate u svoje mreže. Trpimo sada, a onda će biti neusporedivo gore. Kolika samo grižnja savjesti!

10. III. 1954.

– Čitam Ušeničnikovu sociologiju. Kako je divno ruglu izvrgnuo materijalizam, koji priznaje i najviše cijeni fizički rad – materijalni prosperitet. Pa tim različitim socijalistima značilo bi, da odgajati svinje jest zasluga (vrijedi), a odgajati čovjeka – ne!

11. III. 1954.

– Čujte, mene muči – ne da mi mira ona vijest iz Službenog vjesnika o socijalnom osiguranju. Dajte mi još jednom to pročitajte, da vidim, možda se varam. Kamo sreće, da se varam. Ne bih htio nikoga zlo suditi, ali kad sam se već jedanput opekao, moram do kraja biti na oprezu. Morat će sestra opet u Zagreb.

– Neka ide odmah – velim mu.

– Pa kako će po blatu?

– Obući će nešto stariju robu, ići će sa pregačom, u ruci ceker, tako nikome ovdje ne bude upadno, da odlazi izvan mjesta. Na stanici će se presvući.

– Dobro će to biti.

Eminencija napiše pismo za [...] i sestra u 12 sati pješke ode na stanicu u Lazinu.

– Ne znam bi li zgodno bilo da ode i u Karmel, da reče sestrama, neka mole na tu nakanu, kako su i u studenu molile na dan nesretne one skupštine u Zagrebu. Ah, neka ipak ne ide! Čudim se, da mi ništa nisu o tome javili iz Zagreba. Ni Nežić, ni Pavlišić ništa o tome ne znaju.

Pitam ga, da li mu je saopćeno, što je Pišonić išao na Rijeku, Beograd itd.?

– Da vidi, što misle biskupi, kako da postupe glede suspenzije CMD-aša. Ali neki se boje i iz toga za sada ne bude ništa.

Baš sam danas čitao kod ovog dobrog talijanskog svećenika (Calabria), što se lijepo odnosi i na naš sadašnji položaj. Pita on: »Zar su sigurnije banke ovoga svijeta, negoli pouzdanje u Providnost?« Zar i ovi nama misle dobro, a sve su nam oduzeli – onemogućili u svakom gotovo radu? Dat će ti koji dinar, ali u pitanju škole, štampe i braka nećeš smjeti ni pisnuti. I to ti je onda sloboda! A oni će se već znati time okoristiti. Trubit će u vanjskom svijetu: evo svećenici su sami zatražili socijalno osiguranje, i vlast im je izišla ususret. Na taj će način mnogi, koji potpuno ne poznaju naše prilike, misliti, da je pitanje s Crkvom uređeno. Nisu li američki metodisti upravo ovog časa zato ovdje, da rastrube i ponesu takve glasine u svijet? Ali ništa! Nadam se, da i opet neće uspjeti ni milom. Ali će zato opet doći pritisak. Kako su slabi! Danas, nakon što su 9 godina na vlasti, grčevito se hvataju, da osiguraju jednog svećenika! Ja znam da je svećenicima teško, i da je svaki svećenik u svom stanu kao u zatvoru, ali to ne znači, da treba unići u njihove zamke. Ništa se naime neće poboljšati položaj, nego pače pogoršati, jer će na sve doći još i grižnja savjesti.

***

Kod večere Eminencija bio silno raspoložen. Zaboravio na muku, koja ga danas tištila i priča dogodovštine iz vojničkog života – osobito prvih dana. Govori čisto onim đačkim žargonom, kao onda, dok se to događalo.

– Iza sedmog razreda polagali smo maturu. Sedmi smo razred nešto prije završili, zatim kratki kurs i onda krajem lipnja matura. Bilo je tu znimljivo. Polagali zajedno s nama i godinu dana stariji, koji su već cijelu tu godinu bili u vojsci. Došli su u uniformama i sa sabljama. Zanimljivo je bilo vidjeti, kad su sve sablje stavili u koš za papir i otpatke. Neki došli na maturu i sa revolverom. Bilo je živo. Samo je jedan pao i taj je htio ubiti profesora.

Impressum

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XXI. (2014.), 10. veljače • Broj 1 • **Cijena**: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD • *Glasnik* izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. • **Izdavač**: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – p. p. 949 10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb; **telefon (01) 4814920; faks: 4814921**; Spomen-zbirka iz ostavštine bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 4894879 ili

e-mail adresa: jbatelja@gmail.com **Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.**

Lektura: akad. Ante Stamać, Marina Čubrić, prof. **Tisak:** DENONA

1

1 Polaznici Vojnog učilišta u Zagrebu - viši časnicii svih rodova Hrvatske vojske - u sklopu svojega doškolovanja pohodili su Krašić u dvije skupine u dva dana 4. i 5.11.2013.

2 KUD Josip Torbar iz Krašića uvijek aktivno sudjeluju u proslavama u župi, a posebno uz rođendan bl. Alojzija Stepinca 8. svibnja svake godine

3 Vjernici iz Kistanja, podrijetlom iz Janjeva, hodočastili u Krašić 21. rujna na dan posvećenja župne crkve u Krašiću. Nakon slavlja mise razgledali su prostorije u kojima je živio Blaženik.

4 Članovi KUD-a Josip Kozarac iz Štitara, u Krašiću 10.XI.2013. Sudjelovali su na poldanjoj svetoj misi, a na kraju misnoga slavlja zasvirali su pjesmu *Zdravo Djevo* koju su svi vjernici u crkvi radosno zapjevali.

Blaženi Alojzije Stepinac na oltarnoj slici Hrvatskih mučenika
u župnoj crkvi u Mississaugi u Kanadi *(snimila V. Krčmar)*